

Litteraturformidling på BookTok

En leserenessanse i de sosiale medienes tidsalder

Julia Kleppestø og Mira Mack Omdahl

Masteroppgave i litteraturformidling

Institutt for lingvistiske og nordiske studier

UNIVERSITETET I OSLO

Våren 2022

Litteraturformidling på BookTok

En leserenessanse i de sosiale medienes tidsalder

Julia Kleppestø og Mira Mack Omdahl

Copyright Julia Kleppestø og Mira Mack Omdahl

2022

Litteraturformidling på BookTok. En leserenessanse i de sosiale medienes tidsalder

Julia Kleppestø og Mira Mack Omdahl

<http://www.duo.uio.no>

Trykk: Grafisk senter

Sammendrag

I løpet av få år har BookTok, bokkanalen på det sosiale mediet TikTok, vokst fram som en innflytelsesrik plattform for litteraturformidling. De såkalte BookTokernes anbefalinger har ført til økt boksalg. Forlag, bokhandlere og biblioteker har sett seg nødt til å ta stilling til den nye, og stadig voksende, målgruppen på plattformen. Fenomenet er lite utforsket, og hvordan plattformen vil utvikle seg fremover er vanskelig å spå. Ikke desto mindre ser det ut til at BookTok er i ferd med å endre bokbransjen. Vårt prosjekt er en litteratursosiologisk undersøkelse av BookTok som fenomen og som litterært fellesskap.

Oppgaven baserer seg på et omfattende materiale. Vi har fulgt plattformens utvikling fra august 2021 til mai 2022, og analysert trender, populære bøker og brukeratferd med utgangspunkt i utallige TikTok-videoer. Ved hjelp av kultursosiologen Pierre Bourdieus feltteori beskriver vi hvilke normer som gjør seg gjeldende på BookTok-feltet. Med utgangspunkt i et leseskjema bestående av 12 variabler har vi analysert de 15 mest populære romanene på plattformen, for å finne hvilke trekk som går igjen, og hva som definerer den typiske BookTok-boken. I tillegg har vi analysert hvilke kriterier som ligger til grunn for BookTokernes litteraturvurdering. Oppgaven kartlegger målgruppen på plattformen med utgangspunkt i hundre BookTokere for slik å definere også “den typiske BookTokeren”. For å få mer utfyllende informasjon om plattformen har vi intervjuet personer som på forskjellige måter har tilknytning til BookTok – brukere, skapere, forfattere og forleggere. Ettersom det ikke foreligger annen forskning om bruken av BookTok blant unge norske lesere, har vi dessuten laget og gjennomført en anonym skriftlig undersøkelse med skoleelever.

Oppgaven tar sikte på å kartlegge både fellesskapet på plattformen og undersøke hva som kjennetegner bøkene som har blitt bestselgere på grunn av den. De mest populære romanene på BookTok har iøynefallende likheter med hensyn til hovedperson, handling, språk og stil. Det er typisk for bøkene at de sikter mot å vekke sterke følelser hos leseren, og det er følelser som danner utgangspunktet for BookTokernes vurdering. Fordi TikTok er en visuell plattform, fremmes bøker først og fremst som estetiske – materielle – objekter. Boken som estetisk objekt utgjør derfor en avgjørende del av litteraturformidlingen. Den sterke fellesskapsfølelsen BookTokerne i mellom utgjør ikke bare limet mellom brukere og skapere på plattformen – tilknytningen til fellesskapet definerer også det som foregår, og utgjør nærmest plattformens eksistensberettigelse og begrunnelse.

Takk

Da vi leverte våre første prosjektbeskrivelser hadde ingen av oss sett for oss et mastersamarbeid. Heldigvis var valget om å skrive sammen helt rett. Vi vil derfor først og fremst takke hverandre for godt samarbeid, drahjelp, og ikke minst mye humor og latter.

Vi har mange å takke for at vi kom i mål med denne masteroppgaven. Takk til veilederen vår, Marianne Egeland, for grundige tilbakemeldinger og støtte gjennom hele skriveperioden. Fremfor alt er vi takknemlige for innflytelsen du har hatt på våre to siste studieår. Litteraturformidlingsprogrammet ville ikke vært det samme uten deg og ditt unike engasjement.

Takk til alle som har bidratt til oppgaven gjennom intervjuer og spørreundersøkelse: skapere, brukere, forleggere, forfattere, lærere og elever. En spesiell takk rettes til BookTokerne, som deler uforbeholdent av sin kjærlighet for bøkene, lesingen og fellesskapet.

Takk til venner og familie for støtte, oppmuntring og tilflukt – og en ekstra takk til dere som har bidratt med lesing, tilbakemeldinger og teknisk støtte. Takk også til klassen på litteraturformidling for fine år sammen, tross pandemi. Til slutt vil vi takke Carsten og Michael for tålmodighet, trøst og kjærlighet når vi har trengt det som mest.

Innholdsfortegnelse

Innledning	12
Algoritmens betydning	12
Nettverk, ungdomsfellesskap og subkulturer	15
Teori og metode	17
Teori: BookTok i det litterære feltet	17
<i>Young Adult-</i> og <i>New Adult-litteratur</i>	19
Metode	21
Materiale	24
BookTok-favorittene	26
Resultatet fra leseskjemaet	26
Troper og temaer	30
Den typiske BookTok-boken	33
Omslag	36
BookTok-kanon	40
Den typiske BookTokeren	42
Verdifull underholdning	43
Unge lesevaner	51
BookTok-fellesskapet	53
Kult å være “boknerd”	55
BookTok under Korona-pandemien	56
Landskapet av underkategorier	59
Kvinnelig fellesskap	63
Vurderingskriterier	65
BookTokernes vurderingskriterier	66
Sympati og beundring	69
The Death of The Critic and Rise of The BookToker	71
BookTok i det norske bokmarkedet	76
Oversettelse og adaptasjon	81
Avslutning	85
Litteraturliste	88

Innledning

“Ingenting kan måle seg med #BookTok, bokkanalen på TikTok”, skrev NRK i oktober 2021. Kun et halvt år senere har antallet visninger på emneknaggen mer enn doblet seg – til 55 milliarder visninger (per mai 2022). Gjennom korte videoer deler BookTokere sine favorittbøker med hverandre på det sosiale mediet TikTok, og stadig nye lesere slutter seg til fellesskapet. Aldri før har et sosialt medium påvirket bokmarkedet i like stor grad som TikTok – bøkene som omtales hyppig på plattformen, troner på topplistene i norske og internasjonale bokhandler. Der digitale medier ofte får skylden for å ha tatt livet av lesingen, åpner BookTok dørene for en leserennessanse.

Det å “skape seg selv” har alltid vært viktig for oss mennesker som sosiale vesen. Gjennom en selektiv selvframstilling der vi viser oss fra vår beste side, med ønske om bekreftelse fra andre, posisjonerer vi oss i et sosialt felt. Hvilke klær vi har på oss, og hvilke bøker vi har i bokhyllen, sender tydelige signaler om hvem vi ønsker å være. I samtidens digitale og estetiske tidsalder har sosiale medier gjort denne selvrepresentasjonen viktigere enn noen gang. BookTokere skaper og former sin identitet på TikTok, og boken som estetisk og symbolsk objekt er deres viktigste identitetsmarkør.

Prosjektet vårt er en litteratursosiologisk undersøkelse av #BookTok som fenomen, og som litterært fellesskap. Oppgaven baserer seg på et stort og sammensatt materiale, og har som hovedmål å kartlegge TikTok som litteraturformidlingsplattform – både selve fenomenet #BookTok og litteraturen som har fått økt interesse via plattformen. Innledningsvis vil vi kort redegjøre for hva TikTok og emneknaggen #BookTok er, og i grove trekk forklare hvordan plattformen skiller seg fra andre sosiale medier der brukere driver med litteraturformidling.

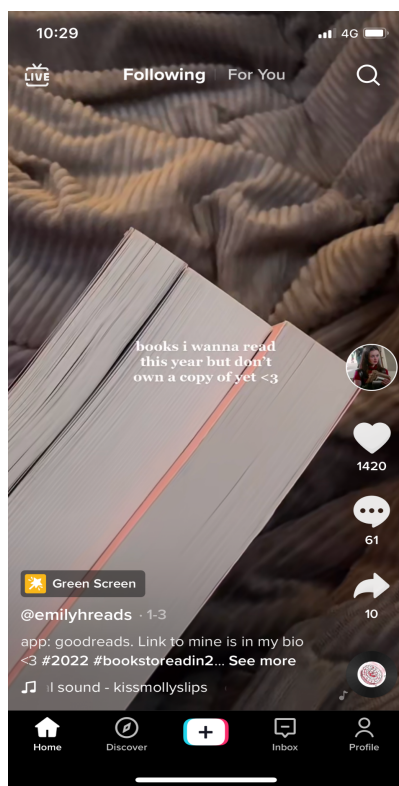
Algoritmens betydning

TikTok regnes som en av verdens raskest voksende apper, med over 3 milliarder nedlastinger siden oppstarten i Kina i 2016. Per mai 2022 er det daglig over 1 milliard aktive brukere spredt over store deler av verden. Etter Kina er Indonesia, USA og Brasil landene hvor TikTok står sterkest. I 2020 hadde Sørøst-Asia 198 milliarder brukere, etterfulgt av Nord-Amerika med 105 milliarder brukere, og Europa med 98 milliarder (Iqbal, 2022).

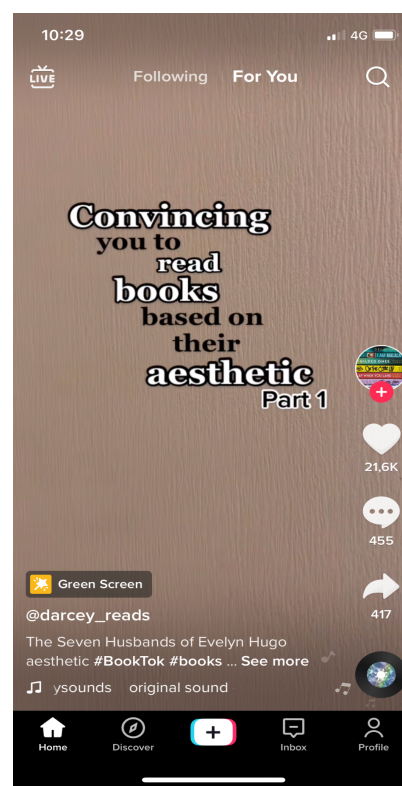
TikTok er et sosialt medium der skapere produserer, deler og ser på korte videoer. Videoene er i fullskjermformat, i motsetning til det kvadratiske formatet man finner på den

konkurrerende plattformen Instagram. Ettersom det ikke finnes norske språkinnstillinger i appen vil vi bruke de engelske begrepene når vi redegjør for TikToks funksjoner. Vi har også valgt å sitere alle brukere og skapere på engelsk, ettersom kommunikasjonen på plattformen i hovedsak foregår på engelsk.

Når man åpner appen, blir man møtt av en *Home feed*, altså strømmen av informasjon under *Home*-fanen i applikasjonen. Denne *feeden* er organisert i to kategorier. Under *Following* (figur 1) ligger det nyeste innholdet fra skaperne man selv følger. Under *For You* (figur 2), som er det første man ser når man åpner appen, ligger innhold som TikTok foreslår, basert på brukernes individuelle aktivitet.

(Figur 1)

(Figur 2)

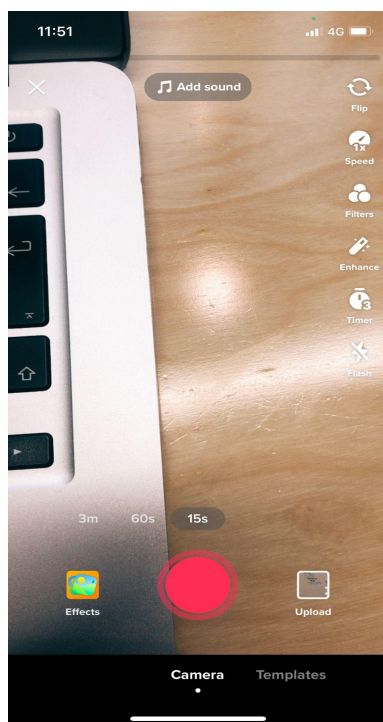
Sammenlignet med lignende plattformer, som Instagram og Snapchat, er TikTok i enda større grad styrt av datamaskiner snarere enn av mennesker (Herrman, 2019). Innenfor sosiale medier brukes algoritmer som er utviklet for å skape mest mulig engasjement hos brukere. Data som individuelle brukere legger igjen i det sosiale mediet, for eksempel hvilket innhold de ser på, liker og kommenterer, brukes til å bestemme hva slags reklame og hvilke innlegg som vises til den enkelte brukeren. Algoritmer spiller en betydelig rolle på Instagram også, der foreslåtte innlegg er viktige for at brukere enkelt skal finne frem til nytt innhold. Men

dette spiller en enda større og mer grunnleggende rolle på TikTok. Algoritmene lærer hele tiden av det brukeren gjør inne i appen, og tilbyr en endeløs strøm av innhold basert på denne informasjonen. *For you-feeden* blir derfor et individualisert, skreddersydd univers tilpasset hver enkelt bruker. På den måten er appen bygget for å skape avhengighet, ifølge teknologi- og medieskribent i *The New York Times*, John Herrman:

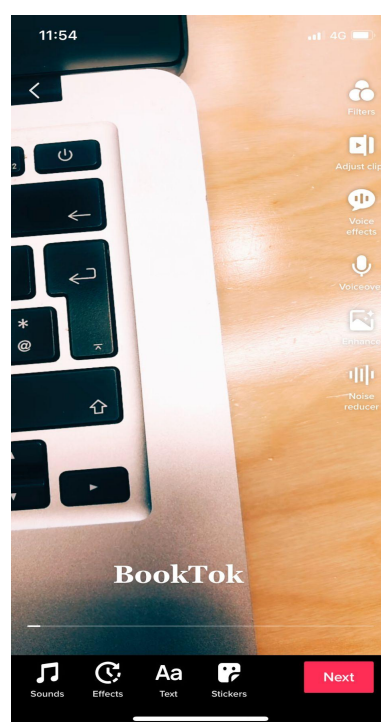
TikTok assertively answers anyone's *what should I watch* with a flood. In the same way, the app provides plenty of answers for the paralyzing *what should I post?* The result is an endless unspooling of material that people, many very young, might be too self-conscious to post on Instagram, or that they never would have come up with in the first place without a nudge. (Herrman, 2019)

Slik Herman beskriver det, har TikTok en selvoppfyllende, eller automatiserende, funksjon, ettersom brukerne ikke trenger å tenke selv. Prosessene knyttet til å finne og skape nytt innhold er forenklet, og krever mindre av brukeren enn på andre sosiale medier.

Det er enkelt å lage innhold på TikTok. Brukernes atferd, og innholdet de produserer, styres av trender. En TikTok-trend er et *meme*, et kulturelt uttrykk, en referanse eller en type innhold, som sprer seg blant brukere, og som endrer og utvikler seg underveis. Utfordringer, sanger, danser, og lydklipp fra filmer, serier eller YouTube-videoer blir populære blant innholdsskaperne på appen, og det oppstår trender. Dette gjør det enkelt for skaperne – personer som produserer eget innhold – å lage nye videoer, siden de ved å delta i trender kan produsere innhold uten å måtte komme på en helt egen idé. I tillegg har de i appen tilgang på verktøy som filtre, effekter, tekst, lyd og bakgrunnsmusikk (figur 3–4). Dermed kan alt innhold lages i selve appen, uten at man har behov for annet redigeringsverktøy eller andre programmer. På den måten blir terskelen for å skape innhold lavere enn på lignende plattformer som Instagram og YouTube, og dette er en avgjørende årsak til den høye brukeraktiviteten på TikTok sammenlignet med andre sosiale medier.

(Figur 3)

(Figur 4)

Nettverk, ungdomsfellesskap og subkulturer

TikTok har hatt stor suksess i den såkalte Generasjon Z (alle født etter 1996). Per januar 2022 er 63 prosent av alle som har en brukerkonto på TikTok under 30 år, 28 prosent er under 18 år og 35 prosent mellom 19 og 29 år (Iqbal, 2022). I artikkelen “BookTok 101. TikTok, Digital Literacies, and Out-of-School Reading Practices” skriver universitetslektor Trevor Boffone og doktorgradsstipendiat Sarah Jerasa ved University of Houston at appens suksess blant unge mennesker skyldes at plattformen foregir å fremme autentisitet, idiosynkrasi og humor. Boffone og Jerasa argumenterer for at TikTok skiller seg ut fra andre, lignende sosiale medier ved å kombinere de mest effektive funksjonene fra Facebook, Twitter, Instagram og YouTube, og skape et digitalt rom der unge mennesker kan finne likesinnede og etablere en egen generasjonskultur (Boffone og Jerasa, 2021).

Det er flere subkulturer på TikTok, organisert under emneknagger. En av disse emneknaggene er #BookTok, et nettverk for unge lesere og bokelskere, hvor det postes korte videoer som handler om bøker og lesing, med anbefalinger av titler, sjangre og forfattere. Vi vil skille mellom appen TikTok og emneknaggen #BookTok (heretter referert til som BookTok). Emnet for oppgaven er BookTok; selv om BookTok er en del av den større

plattformen TikTok, ser vi på BookTok som et eget fellesskap, og vil omtale det som en egen plattform.

BookTok har utviklet seg til å bli nettopp et veritabelt digitalt fellesskap. Brukere snakker med hverandre om bøkene de leser, og deltar i forskjellige trender. Det sosiale fellesskapet har bidratt til å trekke nye lesere til litteraturen og gjøre bøker “kult” (Boffone og Jerasa, 2021). Lignende subkulturer har eksistert på plattformer som Instagram, Tumblr og YouTube, men ingen av disse har vært i nærheten av omfanget eller påvirkningskraften til BookTok. Sammenlignet med BookToks 55 milliarder visninger består emneknaggen #bookstagram på Instagram av 76,8 millioner innlegg. Instagram har eksistert siden 2010, mens TikTok ble lansert i 2016. BookTok har vokst gradvis i takt med TikTok, men det var ikke før i 2020 og 2021 at BookTok fikk merkbar innflytelse på bokmarkedet.

Vi har valgt å dele inn de som bruker BookTok i to kategorier. Den første kategorien er *skapere*, også referert til som *BookTokere* eller *formidlere*. Skaperne produserer og legger ut eget innhold på plattformen. *Brukere*, også referert til som *seere* eller *publikum*, deltar på plattformen ved å se på skapernes innhold og eventuelt like og kommentere videoene – men uten å produsere eget innhold. Til sammen utgjør brukere og skapere BookToks målgruppe. Skapere henvender seg direkte til sitt publikum med korte bokomtaler eller *reviews* i videoer på mellom 15 og 60 sekunder. Deretter oppfordres brukere og andre BookTokere ofte til å dele sine tanker i kommentarfeltet om bøkene som omtales. Slik oppstår det et rom for diskusjon og fellesskap. Andre videoer inngår i populære BookTok-trender og *challenges*, og består av multimedialt innhold satt sammen av tekst, video, filtre og lyd.

Det er verdt å merke seg at ikke alle videoer inneholder stemmebruk eller *voiceover* (fortellerstemme uten en synlig avsender): noen bruker kun tekstbokser sammen med musikk eller andre lydklipp. Fordi det er liten plass til tekst både i selve videoen og i videoens tittel og *caption* (en kort beskrivelse eller annen tekst under videoen), er formidlingen i stor grad begrenset til rent visuelle uttrykk. Videoene og trendene omhandler bøker eller lesing. BookTokerne driver utvilsomt digital litteraturformidling i tillegg til å underholde seerne. Plattformen brukes som en kanal for å dele entusiasme for bøker og lesing, og for å skape nye kulturelle identiteter og fellesskap.

Teori og metode

TikTok er en ny og lite utforsket litteraturarena. Det har imidlertid blitt gjort undersøkelser av sosiale medier og litteratur før, blant annet om Instagram som plattform for litteraturformidling og -kritikk, og dets påvirkning på unge lesere. I dette arbeidet undersøker vi BookTok som formidlingsplattform i Norge. Vi tar utgangspunkt i Pierre Bourdieus feltteori og Cecilie Napers undersøkelse av amatør anmelderes fascinasjon for bestselgere, og anlegger en litteratursosiologisk tilnærming. I det følgende teori- og metodekapittelet vil vi presentere teorien og gjøre rede for vår fremgangsmåte.

Teori: BookTok i det litterære feltet

Spørsmålet om hvem som har makten til å definere litterær verdi er en vedvarende diskusjon i litteraturmiljøet. På BookTok gjør andre kriterier for vurdering av litteratur seg gjeldende enn i det litterære feltet for øvrig. Sentralt i Bourdieus feltteori står nettopp litterær smak, kampen om makt og innflytelse, og en beskrivelse av den særskilte symbolske økonomien som rår i kulturelle sammenhenger – der penger kan være noe negativt, og en publikumsfiasko kan være positiv.

Bourdieus teori, hentet fra oversettelser til engelsk av sentrale arbeider i *The Field of Cultural Production* (1993), er ikke nødvendigvis overførbart til hverken det norske litterære feltet, eller til BookTok. Teorien er utviklet for det franske samfunnet på 1960- og 70-tallet. Det har skjedd mye på litteraturfeltet de siste femti årene, i tillegg til at det i utgangspunktet er store forskjeller mellom det norske og franske samfunnet. Deler av Bourdieus teori kan likevel hjelpe oss å forstå BookTok som litteratursosiologisk fenomen, ettersom vi er interessert i å utforske BookTok som et felt med egne normer og regler.

BookTokerne handler ikke i et tomrom, men innenfor og ut fra et system av sosiale relasjoner. Et felt er, ifølge Bourdieu, et strukturert område som fungerer etter egne lover og maktrelasjoner, uavhengig av politikk og økonomi. Ethvert felt, inkludert BookTok, er et hierarki. Aktørene i feltet konkurrerer om kontroll over attraktive ressurser: “verdiene” som gjelder innenfor feltet. For å tilegne seg symbolsk makt er aktørene i feltet avhengige av symbolsk og kulturell kapital. Symbolsk kapital tilsvarer ifølge Bourdieu mengden av akkumulert prestisje, berømmelse og konsekreering aktører tilegner seg, og er et resultat av en

dialektisk vekselvirkning mellom kunnskap og anerkjennelse. Kulturell kapital omfatter på sin side kulturell kunnskap, kompetanse og disposisjon. Kulturell kapital tilsvarer en form for internalisert kode – noe vi har tilegnet oss i den grad at det blir automatisert, og gjør aktøren kompetent til å delta i maktspillet på et gitt felt. De forskjellige formene for kapital henger sammen med smak, og det Bourdieu kaller habitus. Habitus betegner de disposisjonene, tankene, smaks- og atferdsmønstrene vi har tilegnet oss, og som nærmest har blitt instinktive. Bourdieu knytter habitus til klasse. Menneskers smak og kunstsyn etableres og utvikles gjennom skolegang, studier og sosialisering, og kunstsynet underbygges av feltets egne interesser.

Det finnes utallige felt og delfelt, men Bourdieu opererer særlig med to litterære delfelt. Disse kaller han feltet for begrenset produksjon og feltet for kulturproduksjon i stor målestokk. I denne oppgaven velger vi å omtale feltet for begrenset produksjon som det smale feltet, og feltet for kulturproduksjon i stor målestokk som det brede feltet. Det smale feltet tilsvarer et system der kulturprodusenter produserer kulturuttrykk for sine likesinnede, med kunst for kunstens skyld som definerende norm. Det brede feltet er organisert med henblikk på produksjon for konsumenter – det store publikum. I det brede feltet er man underlagt kampen om å erobre størst mulig marked og størst, og helst flest, mulige opplag. Ettersom et hovedmål er å skape bestselgere, som ofte er underholdningslitteratur, kjennetegnes litteraturen som produseres i det brede feltet av allerede utprøvde og bekreftede teknikker og sjangre, troper og mønstre. I det smale feltet, derimot, gjelder “den omvendte økonomien”. Smale, avantgardistiske utgivelser med få lesere kan oppnå stor anerkjennelse innad i feltet. Dette har å gjøre med bokens symbolske verdi. Kunstverk, derunder litteratur, er både varer som kan kjøpes og selges, og symbolske objekter som har verdi og betydning utover den markedsmessige. Bøker kan ikke reduseres til en pris, fordi de er symbolske objekter. Derfor vil en publikumssuksess gi mindre kapital i det smale feltet enn i det brede – det kan til og med være noe negativt.

Det er ikke nødvendigvis en like skarp distinksjon mellom de to feltene i dag som den Bourdieu peker på med grunnlag i fransk empiri. Forfattere som Karl Ove Knausgård og Vigdis Hjorth skriver litterære romaner, og er anerkjent i det smale feltet. Samtidig er bøkene deres bestselgere som har et stort publikum og oversettes til mange språk. Selv om Bourdieus feltinndeling ikke passer helt og holdent på det norske bokmarkedet, og mange utgivelser vel så gjerne kan plasseres i et mellomfelt, er begrepene hans nyttige for å forstå og undersøke dynamikken på dagens litterære felt. Underholdningslitteraturen blir i liten grad anerkjent av aktører i det smale feltet. De mest populære bøkene på BookTok er bestselgende

underholdningsromaner, og tilhører markedet for storproduksjon. Vi vil undersøke hvordan BookTokere vurderer denne litteraturen, og hvordan den mottas av aktører i det smale feltet.

Vi er også interesserte i hva som gjør at enkelte romantitler utpeker seg som spesielt populære og typiske på BookTok. Her ser vi til Cecilie Napers undersøkelse av fem bestselgende romaners fascinasjonskraft i artikkelen “Hunting High and Low” (2013). Napers undersøkelse kan fungere som et sammenligningsgrunnlag for oss gitt at vi er opptatt av amatør Anmeldere på BookTok, og bøkene de fascineres av. Naper finner iøynefallende likheter ved bøkens rollebesetning, plott, språk og stil, og peker på at alle romanene trekker på et melodramatisk fortellermodus. Melodramaet skaper “sterke og rene” følelser hos leseren, og handler om tydelige helter og skurker – det gode kjemper mot det onde. Bøkene Naper kategoriserer som melodrama med utgangspunkt i Peter Brooks melodramabegrep, kjennetegnes av sterke kvinnelige hovedpersoner som befinner seg i vanskelige situasjoner. Handlingen er likevel håpefull, og heltinnen seirer til slutt mot alle odds. Hovedpersonen har et rettferdighets- eller frihetsprosjekt som leseren blir delaktig i, og som skal gjøre det lett for leseren å kjenne seg igjen i eller føle beundring for heltinnen. “Det tilfeldige sammentreff” er typisk, og trumfer tilsynelatende den realistiske romanens normer for sannsynlighet. Handlingen utspiller seg ofte i en annen historisk epoke enn forfatteren og leserens samtid. Fortellingen er gjerne retrospektivt komponert, og fortiden belyser hendelser i nåtiden. Vi ønsker å undersøke om de samme melodramatiske kriteriene kjennetegner populære BookTok-romaner.

Naper undersøker dessuten holdninger til bestselgere i det smale og det brede feltet ved å studere forskjellen mellom profesjonelle kritikeres vurdering av de fem bøkene, og amatør anmelderes vurderinger på nettstedet *Bokelskere.no*. Etersom bøkene som er populære på BookTok også er bestselgere, er vi interessert i om BookTok-favorittene anmeldes av litteraturkritikere som kan knyttes til det smale feltet, og på hvilke måter kritikernes vurdering i så fall skiller seg fra BookTokernes.

Young Adult- og *New Adult-*litteratur

Fordi de mest populære romanene på BookTok kjennetegnes av kategoriene *Young Adult-* og *New Adult-*litteratur er vi nødt til å redegjøre for de to begrepene. Etersom hovedmålgruppen på BookTok består av ungdom og unge voksne, er *Young Adult-*litteratur, herved forkortet til *YA-*litteratur, særlig fremtredende på plattformen. Kategorien er ikke etablert i det norske

bokmarkedet på samme måte som i den angloamerikanske litteraturen, og vi vil derfor holde oss til den engelske betegnelsen. På tross av at kategorien antyder en bestemt målgruppe, er *YA*-litteratur en vanskelig kategori å definere. Bøkene leses av både ungdom og voksne, og befinner seg i et mellomsjikt i markedet. I studien *Young Adult Fantasy Fiction. Conventions, Originality, Reproducibility* (2019) skriver *YA*-forfatter og universitetsprofessor Kim Wilkins at selv om *YA*-litteratur ofte klassifiseres som en del av barne- og ungdomslitteraturen, og som regel har en protagonist i denne aldersgruppen, leses titlene i tillegg av yngre ungdom som ser opp til de litterære karakterene, og av voksne som søker nostalgi. Likevel skiller *YA*-titler seg fra voksenlitteraturen på mange måter, blant annet i innhold, paratekster, pris og distribusjon (Wilkins, 2019).

Det mest gjenkjennelige trekket ved *YA*-bøkene er likevel at handlingen skrives fra perspektivet til unge personer, ofte tenåringer. Forfatteren Ida Jackson påpeker i en artikkel om skillet mellom ungdoms- og voksenlitteraturen i *Periskop*, nettstedsskriftet om kunst for barn og unge, at personene i *YA*-bøker som regel er mellom 12 og 21 år gamle (2019). I likhet med Wilkins poengterer Jackson at *YA*-litteraturen vanskelig lar seg kategorisere, men at den har noen kjennetegn som appellerer til leserne. Temaene er ofte mer alvorlige og tabubelagte enn i ungdomslitteraturen, og bøkene skildrer gjerne stormende og intense følelser. Handlingen har som oftest en førstepersonsforteller og foregår som regel i nåtid. *YA*-bøker sammenlignes ofte med fantasy-sjangeren, da fantasy- og *YA*-titler har mange av de samme leserne.

Som *YA*-litteraturen har ikke *New Adult*-litteratur noen dekkende norsk betegnelse, og vi vil derfor bruke det engelske begrepet. Litteraturviter Jodi McAlister forklarer i boken *New Adult Fiction* (2021) at begrepet *New Adult*-litteratur, herved forkortet til *NA*-litteratur, først ble tatt i bruk i 2009. Det amerikanske forlaget St Martin's Press etterspurte litteratur som lignet den populære *YA*-kategorien, men som retter seg mot et eldre publikum (McAlister, 2021). Her ligger det antagelig et ønske om å fylle et hull i markedet, og dermed sikre forlaget større markedsandel i det brede feltet. *NA*-litteraturen er, på samme måte som *YA*-litteraturen, vanskelig å definere fordi kategorien stadig endrer seg, og omfatter flere sjangre. *NA*-litteratur deler vesentlige trekk med *YA*-litteratur, men har samtidig beveget seg nærmere en annen populær sjanger, nemlig kjærlighetsromanen (McAlister, 2021).

Det er uenighet om hvorvidt *YA*- og *NA*-litteratur kan kalles sjangre eller ikke. Flere argumenterer for at begrepene defineres av lesergruppen og markedet, heller enn av litteraturens innhold. Utgivelsene innenfor *YA*- og *NA*-litteraturen, som blant annet omfatter kjærlighetsromaner, krim, fantasy og science fiction, bør derfor snarere betraktes som

kategorier, og ikke som sjangre (McAlister, 2021). McAlister sier seg delvis enig i at lesergruppen har definisjonsmakt, men peker samtidig på at *YA*- og *NA*-litteratur visker ut distinksjonen mellom kategori og sjanger: “While YA fiction does not have a specific narrative mandate in terms of plot trajectory, it does have distinguishing textual features: for instance, it would be very unusual to find a book in the category that does not feature teenage protagonists” (McAlister, 2021). *YA*-litteraturen defineres ikke kun av sine lesere, men har typiske sjangertrekk. Videre påpeker McAlister at andre sjangre, som kjærlighetsromanen, dessuten kjennetegnes av en implisitt lesergruppe. Derfor er det kanskje ikke så kontroversielt å kalle *YA*- og *NA*-litteratur for sjangere likevel.

I tillegg ser skillet mellom kategori og sjanger ut til å være uten betydning på plattformer som BookTok. Brukerne på plattformen blander begrepene, tilsynelatende uten bevissthet om en slik distinksjon. Vi har derfor valgt å ta i bruk både “kategori” og “sjanger” når vi omtaler *YA*- og *NA*-litteratur. I forlengelse av dette vil vi dessuten, i likhet med McAlister, ta utgangspunkt i Claire Squires definisjon av sjanger: “[G]enre, including the genre of literary fiction, is a marketing concept in publishing: a definition not for its own sake but one which has commercial implications” (Squires, 2007, s. 5). *YA*- og *NA*-litteratur er kommersielle kategorier som ikke bare defineres av innhold, men også av resepsjon, markedsføring og lesergruppe, blant annet på BookTok. Å unngå et skarpt skille mellom sjanger og kategori gir rom for å omtale litteraturen vi studerer på BookToks premisser. Squires sjangerdefinisjon gjør det i tillegg lettere å forstå påvirkningen BookTok har på bokmarkedet, både her til lands og ellers.

Metode

Oppgaven baserer seg både på kvalitative og kvantitative undersøkelser. De kvalitative undersøkelsene består for det første av analyser av 15 populære BookTok-bøker. Vi vil undersøke hvilke bøker som oppnår størst popularitet blant brukerne, og hva disse bøkene har til felles. Hvilke typer karakterer, troper, temaer, sjangre og kategorier kjennetegner “en typisk BookTok-bok”? Hvordan presenteres de av forlaget på omslaget, og hvordan omtales de på BookTok? Kan vi eventuelt snakke om en BookTok-kanon? For å finne svar på disse spørsmålene har vi foretatt et utvalg av skjønnlitterære tekster bestående av 15 romaner, og analysert disse. Bøkene er valgt på bakgrunn av deres vedvarende popularitet på BookTok.

Oppmerksomheten bøkene får på plattformen har påvirket salgstall også utenfor BookTok, noe både bokhandlere, forlag og forfattere har erfart.

Vi har sammenlignet titler som er populære blant BookTokere med topplistene for engelskspråklig litteratur hos bokkjedene Ark og Norli. Utvalget består derfor av bøker som både har fått stor oppmerksomhet på emneknaggen #BookTok, og har hatt status som bestselgere i de største norske bokhandlerkjedene fra august 2021 til mai 2022. To av romanene (*Malibu Rising* og *The Seven Husbands of Evelyn Hugo*) er skrevet av samme forfatter, mens de 13 andre har forskjellige forfattere. Ettersom flertallet av BookTokere leser på engelsk, uavhengig av nasjonalitet, i tillegg til at den synlige kommunikasjonen mellom brukerne også i hovedsak foregår på engelsk, har vi valgt å lese bøkene på engelsk. Dette til tross for at flere av bøkene har blitt oversatt til norsk. Vi tar forbehold om at vårt utvalg av romaner kan være mindre relevant allerede ved publisering av denne oppgaven. BookTok er i kontinuerlig endring, og det er utskifting i hvilke bøker som er mest populære på plattformen. Likevel skiller de 15 romanene vi vil analysere i denne oppgaven seg ut ved at de har ligget på popularitetstoppen over tid, på tross av utskiftingen.

Målet med analysen av disse 15 titlene er å studere hva de mest populære titlene på plattformen har felles: hvilke sjangre som er mest representert, hva det er ved de valgte bøkene som gjør at de får så stor oppmerksomhet, og hva dette kan fortelle oss om målgruppen og normene som gjelder på BookTok-feltet.

For det andre består det kvalitative materialet av en stor mengde TikTok-videoer, ettersom TikTok er en visuell plattform. For å dokumentere aktiviteten på plattformen, og for å gi leseren innsikt i brukeropplevelsen viser vi til skjermdumper fra videoer på TikTok-appen (figur 1–75). Selv om skjermdumpene ikke gir en fullstendig gjengivelse av BookTok-innholdet i sin helhet, burde de gi et inntrykk av fenomenet vi undersøker. Videoer og kommentarer gir innsikt i hvilke koder som gjør seg gjeldende på BookTok, og hva som gir BookTokere kapital på plattformen. Kodene påvirker de dynamiske trendene og sjargongen på plattformen, i tillegg til valg av bøker og vurderingskriterier.

For det tredje har vi, for å få mer utfyllende informasjon om plattformen, gjennomført en rekke kvalitative intervjuer med personer som på forskjellige måter har en tilknytning til BookTok. Vi har intervjuet BookTokere som poster videoer, og brukere av BookTok som ikke selv poster videoer, men som følger skapere og eventuelt deltar i fellesskapet i kommentarfelt. I tillegg har vi intervjuet representanter for #AuthorTok; forfattere som bruker plattformen til å markedsføre seg selv og bøkene sine. Vi ønsket å intervju forfatterne av de 15 romanene vi skal studere nærmere, men dessverre hadde få av dem anledning til å

bidra til prosjektet. Vi har imidlertid intervjuet de to forfatterne av boken *The Unhoneymooners* (2019). Vi har dessuten intervjuet TikTok-ansvarlig ved Cappelen Damm, det eneste norske forlaget som har hatt betydelig aktivitet på BookTok per mai 2022, og snakket med representanter for forlagene Fontini og Gursli Berg, som står for oversettelser av flere populære BookTok-bøker.

De fleste intervjuene er gjennomført ved hjelp av skriftlige spørreskjemaer, ettersom flere av personene vi har kontaktet ikke bor i Norge. Totalt har vi gjennomført ti skriftlige intervjuer og étt muntlig (vedlegg 3–4). Vi har valgt å gjennomføre alle våre skriftlige intervjuer på engelsk, både fordi flere av intervjuobjektene er engelskspråklige, og fordi kommunikasjonen på BookTok først og fremst foregår på engelsk. Det gjelder også for intervjuene med de norske BookTokerne. Det muntlige intervjuobjektet er norsk, og intervjuet ble derfor gjennomført på norsk for enklere å kunne stille oppfølgingsspørsmål. De skriftlige intervjuene er mindre utfyllende, men følger samme mal.

De kvantitative analysene består for det første av et leseskjema med 12 variabler. I tillegg til å analysere romanene vil vi med utgangspunkt i leseskjemaet kartlegge og sammenligne de 15 romanene (vedlegg 1). Variablene vi undersøker, er bøkens tittel, forfatter, forfatterens alder og kjønn, bokens utgivelsesår og originalspråk, sjanger, tematikk og antatt målgruppe, samt hovedpersonens kjønn, alder og seksuelle legning. Vi har brukt et leseskjema med disse variablene fordi vi er opptatt av å finne ut hva bøkene har til felles, og hva det kan fortelle oss om hvorfor nettopp disse titlene har blitt så populære. Vi har en antagelse om at bøkene i hovedsak retter seg mot en yngre målgruppe, tilsvarende målgruppen på BookTok. Vi forventer i hovedsak å kunne kategorisere titlene som YA- og NA-litteratur. Trolig vil et flertall av titlene tematisere kjærlighet, og ha kvinnelige hovedpersoner. I tillegg er vi interesserte i eventuelle forskjeller mellom bøker skrevet av mannlige og kvinnelige forfattere, og om forfatterens alder og kjønn korrelerer med hovedpersonens og bokens målgruppes alder og kjønn.

For det andre har vi kartlagt målgruppen, og undersøkt hvem som inngår i gruppen vi velger å kalle “den typiske BookTokeren”. Vår kartlegging av BookToks målgruppe baserer seg på hundre skapere. Vi søkte etter brukerprofiler under emneknaggen #BookTok, og kartla så de første hundre profilene som dukket opp. For å sikre et utvalg som i minst mulig grad er påvirket av vår egen aktivitet på plattformen, har vi gjort søket i en nettleser uten å være

logget inn med brukeridentiteten vår på TikTok. Konsekvenser av lagrede data (*cookies*) i nettleseren og på IP-adressen har vi unngått ved å bruke inkognitomodus,¹ og VPN.²

Ettersom det ikke foreligger annen forskning om bruken av BookTok blant unge norske lesere (potensielle brukere), har vi for det tredje laget og gjennomført en kvalitativ, anonym, skriftlig spørreundersøkelse på nett, blant skoleelever i aldersgruppen 12–16 år (vedlegg 5). Spørreundersøkelsen er en stikkprøve blant elever ved ungdomsskoler, ettersom vi vet at denne gruppen er innenfor TikToks målgruppe. Svarene fra undersøkelsen kan si noe om BookToks posisjon i det norske markedet. Respondentene er 93 elever ved fire ungdomsskoler i Arendal, Bergen, Moss og Oslo. For å kunne gjennomføre undersøkelsen har vi tatt kontakt med lærere i våre egne nettverk. Utvalget er derfor ikke tilfeldig. For å sikre respondentenes anonymitet i henhold til retningslinjer fra NSD (Norsk senter for forskningsdata) har vi ingen informasjon om elevenes sosioøkonomiske bakgrunn eller bosted – informasjon som potensielt kunne vært nyttig. Spørsmålene gir svar på respondentenes kjønn, alder, lesevaner og forhold til BookTok (vedlegg 5).

Materiale

Oppgaven baserer seg på et stort og sammensatt materiale – det består faktisk av hele ti elementer – som vi i det følgende vil oppsummere. (1) Utallige TikTok-videoer. Vi har fulgt utviklingen på plattformen siden august 2021 til mai 2022, observert trender, fulgt brukere og studert hvilke bøker som til enhver tid har vært dominerende (figur 1–75). (2) Analyse av 15 av de mest populære romanene på BookTok: *A Court of Thorns and Roses* (Maas, 2015), *A Good Girls Guide to Murder* (Jackson, 2019), *Beach Read* (Henry, 2020), *It Ends With Us* (Hoover, 2016), *Malibu Rising* (Reid, 2021), *Red, White and Royal Blue* (McQuiston, 2019), *Shadow and Bone* (Bardugo, 2012), *The Cruel Prince* (Black, 2018), *The Midnight Library* (Haig, 2021), *The Selection* (Cass, 2012), *The Seven Husbands of Evelyn Hugo* (Reid, 2017), *The Song of Achilles* (Miller, 2011), *The Unhoneymooners* (Lauren, 2019), *They Both Die at the End* (Silvera, 2017), *We Were Liars* (Lockhart, 2014). (3) Leseskjema med 12 variabler, som kategoriserer hvilke trekk som går igjen i romanene (vedlegg 1). (4) Kartlegging av

¹ Inkognitomodus, eller privat surfing, er en personvernfunksjon i enkelte nettlesere. Når du opererer i dette moduset, oppretter nettleseren en midlertidig økt som er isolert fra nettleserens hovedsesjon og brukerdata.

² Virtuelt privat nettverk: VPN innebærer at all datatrafikk krypteres før den forlater datamaskinen eller mobilen, og sendes til en server plassert et annet sted, hvor den så dekrypteres. Datamaskinen får da en annen IP-adresse.

målgruppens kjønn, alder, nasjonalitet og seksuelle orientering med utgangspunkt i hundre brukerprofiler (vedlegg 2). (5) Skriftlige og muntlige intervjuer med fire BookTokere om deres motivasjon for å skape innhold om litteratur på plattformen, på hvilke måter de driver litteraturformidling, og hvordan de opplever det litterære fellesskapet (vedlegg 3.1–3.4). (6) Skriftlige intervjuer med to brukere av plattformen, som ikke legger ut eget innhold (vedlegg 3.5–3.6). (7) Skriftlige intervjuer med fire forfattere om hvordan oppmerksomhet på BookTok har påvirket salget av bøkene deres, og hvordan dette eventuelt har påvirket deres rolle som forfattere (vedlegg 4.2–4.4). (8) Skriftlige intervjuer og personlig kommunikasjon med flere aktører fra det norske litterære feltet om hvordan de forholder seg til BookTok-fenomenet (vedlegg 4.1). (9) Spørreundersøkelse av norske ungdommer (potensielle brukere) i alderen 12 til 16 år, om deres lesevaner og deres kjennskap til BookTok (vedlegg 5). (10) Analyse av hvilke vurderingskriterier BookTok-erne bedømmer bøkene som omtales på plattformen ut fra.

BookTok-favorittene

I dette kapittelet vil vi undersøke utvalget på 15 romantitler som er spesielt populære på plattformen. Hver av de 15 bøkene har sin egen emneknagg på TikTok, og alle har de flere millioner visninger. Emneknaggen #ItEndsWithUs har desidert flest, med ufattelige 766 millioner visninger (28.05.22). #TheMidnightLibrary har med sine 13 millioner visninger (28.05.22) færrest visninger av de 15. På tross av den store forskjellen mellom de to emneknaggene må det understrekes at #TheMidnightLibrary likevel har svært mange visninger sammenlignet med de fleste andre titler. De femten romanene utpeker seg både fordi de får stor oppmerksomhet på plattformen gjennom visninger, og fordi deres popularitet har vedvart. I undersøkelsen av romanene vil vi ta utgangspunkt i leseskjemaet (vedlegg 1), og vår analyse. På bakgrunn av resultatene fra lesingen vil vi forsøke å oppsummere den typiske BookTok-boken.

Resultatet fra leseskjemaet

Romanenes utgivelsesår varierer. *The Song of Achilles* ble utgitt i 2011, og var populær allerede da; den ble blant annet tildelt The Orange Prize for Fiction i 2012. Ifølge en artikkel i *The New York Times* solgte boken likevel ni ganger så mye i mars 2021 – etter at romanen ble populær på BookTok – som den gjorde da den ble tildelt prisen i 2012 (Harris, 2021). I 2021 havnet boken på førsteplass på *The New York Times*' bestselgerliste, ti år etter utgivelsen. *The Song of Achilles* eksemplifiserer hvordan enkelte titler får et stort oppsving i salgstall grunnet synlighet på BookTok.

Enda et eksempel på hvordan enkelte titler har fått nytt liv gjennom oppmerksomhet på BookTok er *The Unhoneymooners* av forfatterduoen som går under navnet Christina Lauren. Romanen ble utgitt i 2019, men kom igjen på bestselgerlistene til *The New York Times* i 2021, etter at den ble populær på BookTok. Forfatterne forteller at de solgte mer i 2021 enn alle foregående år – og knytter salgstallene direkte til plattformen: “Spring of 2021 someone tweeted us a Tiktok video of The Unhoneymooners that had hundreds of thousands of views. I think the last time we checked it was up to 4 million. It had a huge effect on sales of that book, and then a few of our others” (intervju Lauren, 2022).

Flere av de 15 romanene er utgitt etter at BookTok markerte seg som en innflytelsesrik plattform for litteraturformidling, og har i motsetning til *The Song of Achilles* og *The Unhoneymooners* blitt populære blant BookTokere straks etter utgivelse. Den nyeste utgivelsen blant de 15, *Malibu Rising*, ble utgitt ti år etter *The Song of Achilles*, i 2021. *Malibu Rising* ble umiddelbart populær på BookTok – emneknaggen #MalibuRising har 15 millioner visninger et snaut år etter utgivelse (mai 2022). Forfatteren av boken, Taylor Jenkins Reid, var allerede blant de mest populære forfatterne på BookTok, og *Malibu Rising* fikk derfor oppmerksomhet på plattformen allerede før boken kom i salg. En av årsakene til Taylor Jenkins Reids popularitet på BookTok kan være at flere av romanene hennes foregår i et felles litterært univers; bøkene er frittstående og inngår ikke i en serie, men noen av karakterene dukker opp i flere titler. Det litterære universet Reids bøker inngår i har gjort mange av leserne investerte i enkelte av karakterens skjebner, og på BookTok etterspør leserne nye romaner om flere av bipersonene i bøkene. Flere karakterer som lesere kjenner fra *The Seven Husbands of Evelyn Hugo* dukker for eksempel opp i *Malibu Rising*. *The Seven Husbands of Evelyn Hugo* er Reids mest populære roman – emneknaggen #TheSevenHusbandsofEvelynHugo har 105,6 millioner visninger – og Reids trofaste lesere kan derfor ha ønsket å lese *Malibu Rising* for å lese mer om det samme litterære universet.

Undersøkelsen vår av de utvalgte romanenes forfattere har avdekket flere likhetstrekk. Alle 15 forfattere er engelskspråklige: 12 amerikanske, og 3 britiske. Det tyder på at engelsk er det foretrukne språket å lese på blant BookTokere. At lesingen så å si utelukkende foregår på engelsk, kan dessuten ha sammenheng med at engelsk er det dominerende språket på plattformen. Vår analyse av de 15 romanene viser også en sammenheng mellom forfatterens, målgruppens og hovedpersonens alder. Flesteparten av forfatterne var mellom 27 og 37 år ved bokutgivelse. I tillegg er fire av forfatterne mellom 42 og 47 år. Alle forfatterne er altså relativt unge – under 50 år. Fordi YA- og NA-litteratur kjennetegnes av å ha en ung målgruppe, kan det være rimelig å anta at det vil være flere unge forfattere som skriver innenfor disse kategoriene. YA- og NA-litteraturen skildrer livet som ungdom og ung voksen, og handlingen utspilles som regel i samtiden. For at forfatteren skal kunne treffe målgruppen vil han eller hun derfor måtte ha fingeren på pulsen, og forstå målgruppen. De to forfatterne som var eldst ved bokutgivelsen, var begge 47 år: Holly Black og E. Lockhart. Begge disse forfatterne er etablerte forfattere av ungdomslitteratur – de debuterte i henholdsvis 2002 og 2005 – og kjenner derfor sitt publikum, de også, på tross av å være eldre enn BookTok-målgruppen.

YA-litteraturen kjennetegnes atpåtill av at bøkernes hovedpersoner som oftest er i tenårene eller tidlig i 20-årene. *NA*-litteraturen kjennetegnes av en hovedperson i 20- og 30-årene. Vår undersøkelse bekrefter dette. Hovedpersonene i de 15 romanene er mellom 16 og 35 år – med unntak av *The Seven Husbands of Evelyn Hugo*, som følger hovedpersonen fra hun er i tenårene til hun dør, 79 år gammel. Hovedpersonene i *YA*-titlene er mellom 16 og 23 år, og i *NA*-titlene er de fleste hovedpersonene i 20-årene. *NA*-romanen *The Midnight Library* har den eldste protagonisten, på 35 år.

Vi finner også tydelige tendenser som svarer på spørsmålet om forfatterens og hovedpersonens kjønn. Blant de 15 forfatterne er det 13 kvinner og kun to menn, Adam Silvera og Matt Haig. Hovedpersonen i *The Midnight Library* av Matt Haig er en kvinne. Silveras roman, *They Both Die at the End*, handler om to skeive tenåringsgutter. Kun tre av bøkene har en mannlig hovedperson, og to av disse er skrevet av kvinner: *The Song of Achilles* av Madeleine Miller og *Red, White and Royal Blue* av Casey McQuiston. Leseskjemaet avdekker en sammenheng mellom forfatterens kjønn og kjønn på hovedpersonene; det er flest kvinnelige forfattere og kvinnelige hovedpersoner. Kvinnelige forfattere ser ut til å i hovedsak skrive om kvinner.

Leseskjemaet viser dessuten en sammenheng mellom hovedpersonens kjønn og seksuelle orientering. Alle de tre mannlige hovedpersonene er enten homofile eller bifile. Forskjellen mellom de mannlige og kvinnelige hovedpersonene er oppsiktsvekkende. Kun én av de kvinnelige hovedpersonene er skeive; *The Seven Husbands of Evelyn Hugo* handler om Evelyn Hugo, som er bifil. Hovedpersonen i alle de 15 bøkene er altså tiltrukket av menn.

Alle de 15 romanene faller inn under en av de to sjangrene *YA*- eller *NA*-litteratur, ved at de retter seg mot enten ungdom eller voksne i etableringsfasen, og har en hovedperson i de samme aldersgruppene. Seks av titlene er *NA*-bøker, og ti er *YA*-bøker. Fordi både *YA*- og *NA*-litteratur er omfattende kategorier, som rommer flere sjangere, kan de 15 romanene plasseres i flere sjangre og kategorier i tillegg til *YA*- og *NA*-litteratur. Åtte av bøkene er samtidsromaner, fire kan betegnes som såkalt *Chick Lit*, tre som fantasy, to som historiske romaner, en som magisk realisme, en som dystopi, en som krim, en som eksofiksjon, og en som science fiction. Flere av sjangerne overlapper, for eksempel er alle *Chick Lit*-romanene også samtidsromaner (vedlegg 1). At samtidsromanen er populær, kan skyldes at unge lesere søker noen å identifisere seg med i litteraturen de leser. Professor i engelsk litteratur, Joseph A. Appleyard, skriver i sin utlegning om unge lesere og leseroller at identifikasjon med én eller flere karakterer og situasjonen de befinner seg i, fortsatt er viktig for ungdom, men identifikasjonen foregår på en mer nyansert og selvbevisst måte enn blant barn (Appleyard,

1991, s. 102). Identifikasjon trenger ikke handle om å føle at man er helt lik den litterære personen: “The adolescent reader looks to stories to discover insights into the meaning of life, values and beliefs worthy of commitment, ideal images, and authentic role models for imitation” (Appleyard, 1991, s.14). Det kan i tillegg være at man ønsker å være lik karakteren, eller har personen som et ideal. For å kunne identifisere seg med fortellingen må den være troverdig, enten ved at fortellingen foregår i et realistisk univers, eller at karakterene er troverdige. Dette trekker mange unge lesere fram som viktig – også på BookTok.

Utenom samtidsromanen, er fantasy blant de mest populære sjangrene. Fantasy-sjangeren har vært populær blant YA-målgruppen lenge, også før BookTok ble en litteraturformidlingsplattform med markant påvirkningskraft på bokmarkedet. På verdens største bokmarked, det amerikanske, er fantasy den bestselgende sjangeren for ungdom og unge voksne (Wilkins, 2019). Voksen fantasy- og science fiction-litteratur solgte til sammen 11,856,000 eksemplarer i 2016, mens fantasy og science fiction for ungdom solgte mer enn fire ganger så mye: hele 52,255,000 eksemplarer det samme året (Wilkins, 2019). Suksessen strekker seg langt utover det amerikanske markedet. *A Court of Thorns and Roses* er oversatt til 37 språk, og er på topplisten hos både Ark og Norli.

Fantasysjangeren skiller seg fra samtidsromaner, da bøkene ofte inneholder overnaturlige elementer og utspiller seg i et magisk univers. Det kan virke motstridende at mange av YA-leserne, som etterspør troverdighet i bøkene de leser, kan være så opptatt av fantasylitteratur. Ordet troverdighet indikerer imidlertid at det litterære universet skal fremstå troverdig på sine egne premisser – det må ikke nødvendigvis være realistisk.

Fantasysjangerens popularitet skyldes blant annet at lesere bruker bøker som underholdning og virkelighetsflukt. I tillegg er fantasybøker ofte *action*fylte, og har rask fremdrift. Bøkene er spennende, vanskelige å legge fra seg og har høy underholdningsverdi. Mange av de populære fantasybøkene på BookTok er del av en bokserie. Unge lesere uttrykker ofte et ønske om “mer av det samme” – samme type fortelling, stemning eller spesifikke univers – noe serielitteratur mater leseren med. Alle de tre fantasyromanene, *The Cruel Prince*, *Shadow and Bone* og *A Court of Thorns and Roses*, er den første boken i hver sin serie. De tre bøkene har flere fellestrekk: Alle fantasybøkene er skrevet av en kvinnelig forfatter. Hovedpersonen er ung, sårbar og ensom, men samtidig sterk og selvstendig. Makt og magi er gjennomgående temaer i alle fantasyromanene, i tillegg til universelle temaer som vennskap, familie og kjærlighet: følelser og relasjoner som leseren kan identifisere seg med til tross for fremmede univers og omgivelser.

Romaner med kjærlighetstematikk er blant de mest populære på BookTok, både innenfor *YA*- og *NA*-litteratur. BookTok-brukere vi har intervjuet har til og med uttrykt at de helst utelukkende leser bøker som inneholder romanse (vedlegg 3.5–3.6). Av de 15 romanene vi har valgt å studere nærmere, tematiserer *alle* 15 bøker kjærlighet i større eller mindre grad, og 11 av dem har kjærlighet som et sentralt tema. *Contemporary romance*, samtidsromaner med kjærlighetstematikk, knyttes ofte til sjangeren *Chick Lit*. *Chick Lit* er i vårt leseskjema den mest populære sjangeren med unntak av samtidsromanen. Begrepet *Chic Lit* blir definert av Suzanne Ferriss og Mallory Young i “Chick Lit. The New Woman’s Fiction” som bøker om single kvinner i 20- og 30-årene med fokus på unge voksnes utfordringer, særlig balansen mellom karriere og personlige relasjoner (Ferriss og Young, 2013). *NA*-litteraturen skildrer livet som ung voksen, hovedpersonens utfordringer, og inkluderer som regel en sentral kjærlighetsrelasjon. Dermed ser vi at *NA*-litteratur og *Chick Lit* til dels overlapper. Ferriss og Young skriver at *Chick Lit* posisjonerer seg som underholdende heller enn tankevekkende litteratur (Ferriss og Young, 2013, s. 49). Enkelt språk, formelbasert oppbygning, tematisering av kjærlighet og kvinnelige hovedpersoner som gir uttrykk for egen seksualitet går igjen. Som del av underholdningslitteraturen vurderes *Chick Lit* som mindreverdige i det smale feltet, der idealet er at litteraturen skal være kilde til dannelse og kunnskap.

De seks *NA*-romanene har felles at de retter seg mot et ungt voksent, kvinnelig publikum. De har kvinnelige hovedpersoner, og kretser rundt en kjærlighetshistorie. Hovedpersonene ser tilbake på fortiden, enten ved tilbakeblikk og refleksjoner, eller ved at fortellingen ruller opp to parallelle handlingsnivå. Fortiden gir innsikt i nåtiden, og hovedpersonen blir i stand til å løse de relasjonelle problemene handlingen ofte tar utgangspunkt i. Fortellingen får en lykkelig slutt, og leseren sitter igjen med en følelse av tilfredsstillelse.

Troper og temaer

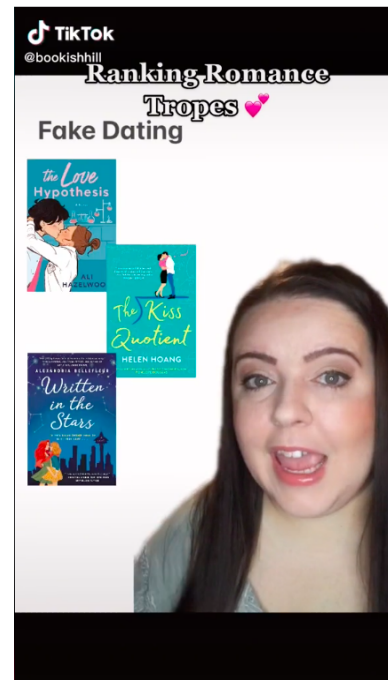
I mange BookTok-videoer deler skapere hvilke litterære troper de liker best. Begrepet trope blir brukt om felles mønstre, temaer og motiver i romanene. BookTok-erne som har “favoritt-troper” leser gjerne mange bøker av forfattere som benytter seg av disse. Vi finner populære troper i flere av de 15 romanene. Under emneknaggen #BookTropes er troper knyttet til kjærlighetstematikk gjennomgående i flestparten av videoene (figur 5–7).

(Figur 5)

(Figur 6)

(Figur 7)

Dette stemmer overens med målgruppens preferanser, i og med at minst 15 av de mest populære romanene på BookTok tematiserer kjærlighet. Tropen “Enemies to lovers” nevnes av mange BookTokere som en favoritt, og representerer to karakterer som i utgangspunktet misliker hverandre, men som gjennom bokens handlingsforløp ender opp i et romantisk forhold. *The Unhoneymooners*, *Beach Read* og *Red, White and Royal Blue* er eksempler på bøker hvor “Enemies to lovers”-trope blir brukt. “Friends to lovers” er også en populær trope, og brukes blant annet i *They Both Die at The End* og *Shadow and Bone*.

De fire bøkene som har skeive hovedpersoner, hvorav tre er menn og en er kvinne, tematiserer skeive kjærlighetsforhold: *The Seven Husbands of Evelyn Hugo*, *They Both Die at The End*, *The Song of Achilles* og *Red, White and Royal Blue*. Felles for de fire romanene er at de i større eller mindre grad problematiserer utfordringer tilknyttet skeiv identitet. I tre av de fire bøkene er forholdet mellom hovedpersonen og kjærlighetsobjektet hemmelig på grunn av frykt for at den seksuelle legningen blir offentlig kjent. Den sentrale kjærlighetsrelasjonen blir ikke problematisert på samme måte i noen av bøkene med heterofile hovedpersoner. Mange som inngår i BookTok-fellesskapet er opptatt av mangfold og representasjon i litteraturen, og den samme tendensen ser vi jo blant dagens unge generelt i den vestlige verden, som er opptatt av å fremstå politisk korrekte. Det ville derfor vært rimelig å forvente at flere av bøkene skulle tematisere skeiv kjærlighet, men heterofile forhold skildres mer enn tre ganger så ofte som skeive forhold. Ingen av bøkene har transpersoner som sentrale

karakterer. Etnisk mangfold er derimot representert i større grad; i syv av romanene har en av de sentrale karakterene minoritetsbakgrunn. Likevel er flesteparten av hovedpersonene hvite.

10 av de 15 romanene tar i større eller mindre grad opp alvorstunge og omdiskuterte temaer. Død, sorg og traumer er temaer som går igjen. *The Midnight Library* handler om livet etter døden; i *They Both Die at the End* utgjør hovedpersonenes nært forestående død en vesentlig del av fortellingen; og i *Malibu Rising* preges hovedpersonene av morens bortgang. I de tre fantasyromanene og i *The Song of Achilles* utspiller det seg en kamp mellom liv og død. Psykisk helse og vold i nære relasjoner tematiseres også i flere av romanene, blant annet i *The Seven Husbands of Evelyn Hugo* og *It Ends With Us*. Det store antallet bøker med tunge temaer, viser at BookTok-ene, til tross for å foretrekke *Chick Lit* og underholdningslitteratur, på ingen måte er redde for å lese alvorspregede fortellinger. “Lettere” litteratur og dystre temaer er ikke nødvendigvis gjensidig utelukkende. På tross av de alvorlige temaene har bøkene, i likhet med Napers melodramaer, likevel en lykkelig eller håpefull slutt.

Utforskningen av sterke og kompliserte følelser i litteraturen kan knyttes til bokens og karakterenes troverdighet, som mange *YA*-lesere setter høyt. Alvorlige og dramatiske temaer er typiske for både *NA*-litteratur, *YA*-litteratur og ungdomsromaner, og utgjør et markant skille mellom ungdoms- og barnelitteratur. Appleyard peker på den samme tendensen, og skriver: “The adolescents’ books deal with sex, death, sin, and prejudice, and good and evil are not neatly separated but mixed up in the confused and often turbulent emotions of the central characters themselves” (Appleyard, 1991, s. 100). Mens barnebøker tar for seg en uskyldig verden, der ondskap eksternaliseres og til slutt overvinnes, tar bøker for ungdommer og unge voksne for seg en mer sammensatt verden, som også skildres mer nyansert.

Alvorstunge temaer og sterke følelser henger sammen med drama og spenning, et annet fellestrekk vi finner i de 15 romanene. Samtlige bøker er handlingsdrevne og preget av konflikt, spenning og *action*. Fortellingene er medrivende, og personene gjennomgår en tydelig utvikling. Forfatterne skildrer store følelser og dramatiske scener, og bruker person- og miljøskildringer, for å gjøre fremstillingen mer levende og engasjerende. Kapitlene slutter ofte med en *cliffhanger* – handlingen slutter mens en eller flere sentrale personer befinner seg i en farlig situasjon, eller når noe dramatisk står på spill. På den måten kan den narrative strukturen i romanene minne om film eller TV-serier. Leseren blir oppslukt av fortellingene og vil vite hva som skjer videre, noe som igjen kan forklare hvorfor mange av bøkene har én eller flere oppfølgere.

Den typiske BookTok-boken

Fellestrekkene vi har trukket frem, gir grunnlag for å beskrive den typiske BookTok-boken. BookTokerne er opptatt av lettleste og underholdende bøker, såkalte *pageturners*, som kan slukes – BookTok-favorittene er underholdningslitteratur. På tross av å være bestselgere som tilhører markedet for storproduksjon (det brede feltet), har den typiske BookTok-boken symbolsk verdi. BookTok er et felleskap, og bøkernes verdi overskrider kjøps- og salgssummen, fordi de gir tilgang til dette fellesskapet.

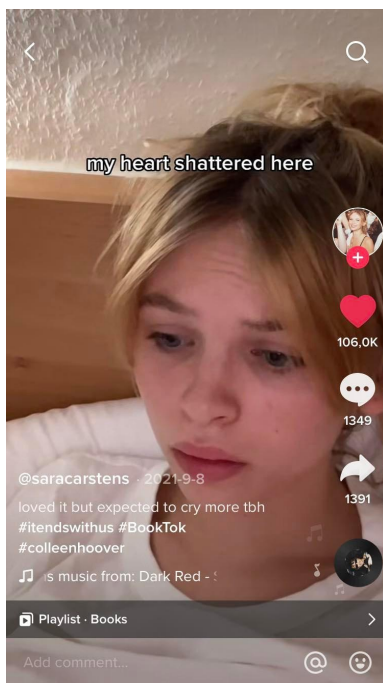
Romanene fortsetter å vekke sterke emosjonelle reaksjoner hos leseren gjennom skildring av alvorstunge temaer, dramatiske hendelser og intense følelser. Utvalget vårt består av flest samtidsromaner med kjærlighet som hovedtema. Følelsene i romanene svinger mellom kjærlighet og dramatik, sorg og ensomhet. Bøkene som er blitt populære på BookTok har hovedpersoner som reflekterer målgruppen: ungdom og unge voksne. Det er viktig for leseren å kunne kjenne seg igjen i eller få empati med personene i bøkene, følelsene de har, og situasjonen de står i. I likhet med andre lesere i det brede feltet ønsker BookTokerne en flukt fra virkeligheten, å leve seg inn i andres historier, bli berørt og ikke minst underholdt. De ser heller ikke ut til å ha pretensjoner om noe annet.

Hvis vi kan bruke resultatene fra leseskjemaet som en oppskrift på den typiske BookTok-boken, har forfatteren Colleen Hoover fulgt den til punkt og prikke. Romanen hennes, *It Ends With Us*, fungerer som et godt eksempel på den typiske BookTok-boken: *It Ends With Us* er en samtidsroman i kategorien *NA*, og handler om en 23 år gammel jente i etableringsfasen og hennes karriere, vennskap, drømmer og turbulente kjærlighetsliv. Vold i nære relasjoner og en traumatiserende oppvekst er sentrale temaer, men boken har likevel en lykkelig slutt.

De fem romanene Cecilie Naper analyserer i “Hunting High and Low” har den fascinasjonsfremmende melodramatiske grunntonen til felles. Den typiske BookTok-boken, representert av *It Ends With Us*, haker av for flere av Napers kjennetegn for melodrama. Melodramaet skaper sterke følelser hos leseren, både gjennom handling og persontegning. Bøkene skildrer en sterk, kvinnelig hovedperson som befinner seg i en vanskelig situasjon. Handlingen i melodramaet har likevel en positiv utvikling; heltinnen trosser motgang og seirer til slutt mot alle odds. Konvensjonen om “det tilfeldige sammentreff” er typisk for det klassiske melodramaet, og trumfer den realistiske fortellertradisjonens normer for troverdighet og sannsynlighet. Retrospektivt komponert handling, med to eller flere handlingsplaner, er et gjennomgående prinsipp. Melodramaet er ofte historiske romaner.

Hovedpersonen i *It Ends With Us*, Lily, er en sterk, ung kvinne, som leseren sympatiserer med og beundrer. Ved en tilfeldighet møter hun legen Ryle, og de innleder et forhold. Forholdet utvikler seg til å bli voldelig – Lily befinner seg utvilsomt i en vanskelig situasjon, og leseren blir følelsesmessig investert i frigjøringsprosjektet hennes. Lily forlater etter hvert den voldelige kjæresten, og boken får en lykkelig slutt. På den måten bryter Lily en ond generasjonssyklus, og handlingsutviklingen forblir positiv. Handlingen utspiller seg dessuten på to handlingsplan; Lily ser tilbake på sin barndom- og ungdomstid, den gang faren var voldelig mot moren, og hun i enda et tilfeldig møte traff sin første kjærlighet. Skillet mellom godt og ondt er mer nyansert i *It Ends With Us* enn i de fem oversatte romanene Naper analyserer, men det er likevel liten tvil om hvem som er helt, og hvem som er skurk i Hoovers roman. *It Ends With Us* bryter derimot med det typiske melodramaet på ett punkt: Handlingen foregår i forfatteren og leserens samtid.

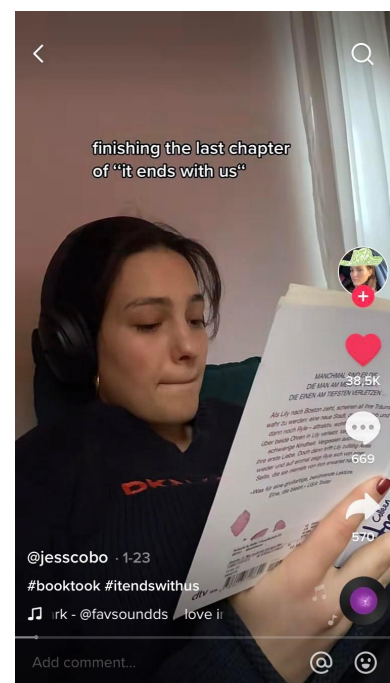
Colleen Hoover er kjent for å fremprovosere sterke følelser hos leseren, noe utallige videoer med gråtende BookTokere er et bevis på. *It Ends With Us* er intet unntak, og kjennetegnes på BookTok av videoer som viser lesernes tårevåte leseopplevelser (figur 8–10):

(Figur 8)

(Figur 9)

(Figur 10)

Hoover omtaler seg selv som et lite følsomt menneske, men har uttalt at hun spiller bevisst på lesernes følelser når hun skriver. I et intervju med *The Washington Post* forteller Hoover at

hun bruker seg selv som følelsesmessig målestokk for romanene; hvis hun selv ikke føler noe av det hun skriver, må hun skrive om slik at det blir enda mer rørende, dramatisk eller trist (Merry, 2022). Alle aktører som trer inn i et felt er ifølge Bourdieu nødt til å kjenne dets koder – dette gjelder også forfattere. Ikke bare er Hoover selv en aktiv deltager på plattformen, hun har tilpasset litteraturen etter feltets koder. Således har hun opparbeidet seg kapital, og dermed innflytelse. Hoovers posisjon i hierarkiet har gitt *It Ends With Us* symbolsk verdi, og til gjengjeld tilegner BookTokere seg kapital ved å lese, vurdere og omtale boken.

Hoover, og særlig boken *It Ends With Us*, må kunne kalles en sensasjon på plattformen, og våren 2022 kom dessuten nyheten om at romanen får en oppfølger: *It Starts With Us* (2022). Oppfølgeren er etterlengtet av mange ivrige BookTokere, og nyheten har fått mye oppmerksomhet på plattformen, flere måneder før boken kommer for salg. Det er rimelig å anta at BookTok har spilt en sentral rolle i forlagets satsing på en oppfølger til nettopp *It Ends With Us*, seks år etter den først ble utgitt. Per april 2022 er Hoover den aller mest populære forfatteren på BookTok. Hennes store suksess – også utenfor BookTok – skyldes i stor grad oppmerksomheten og synligheten bøkene har hatt på plattformen. Mange BookTokere kaller Hoover sin favorittforfatter; hun nevnes ofte i videoer som en såkalt *instant buy* eller *must read*. BookTokere kjøper bøkene hennes fordi det er hun som er forfatteren, uten annen informasjon om boken. I likhet med andre populære BookTok-forfattere var Hoover populær allerede før TikTok gjorde seg gjeldende på bokmarkedet. Likevel har BookTok hatt en betydelig innvirkning på salget av romanene hennes. I 2021 solgte Hoovers mest populære bok, *It Ends With Us*, mer enn 768 700 eksemplarer, 18 ganger så mye som foregående år – noe vi etter all sannsynlighet kan tilskrive suksessen på BookTok (Merry, 2022). Hoover har beholdt sin plass på de engelske topplistene i norske bokhandler gjennom høsten 2021 og våren 2022. I april 2022 var fem av ti titler på Norli sin engelskspråklige toppliste, og fire av ti titler på Arks liste, bøker av Colleen Hoover. *It Ends With Us* lå på førsteplass hos både Ark og Norli april 2022.

Omslag

Bokinteressen blant BookTokerne strekker seg langt utover selve lesingen og bøkene innhold. I og med at TikTok tar utgangspunkt i deling av videoer, er det visuelle i formidlingen essensielt i alle videoer på appen, også på BookTok.

(Figur 11)

(Figur 12)

(Figur 13)

(Figur 14)

(Figur 15)

Boken som estetisk objekt står sentralt i mange videoer; BookTokere deler blant annet tips til organisering av bokhyller og annotering av bøker. Behandling av boken som fysisk og estetisk objekt diskuteres med like stor entusiasme som bøkens innhold. På sosiale medier generelt, og på TikTok spesielt, er den visuelle fremstillingen viktig. Boken som estetisk objekt har symbolsk verdi, dels som et fysisk objekt som er vakkert å se på, men enda viktigere som en måte for BookTokerne å uttrykke sin identitet. Ved å vise frem bøkene de leser og hvordan bokhyllene deres ser ut, bruker BookTokerne boken som et estetisk uttrykk. Det sier noe om hvem de er, og fremhever deres tilhørighet til fellesskapet.

Derfor går heller ikke omslagene upåaktet hen hos BookTokerne. Skapere deler hyppig videoer med bokanbefalinger som tar utgangspunkt i nettopp bøkens omslag, de viser frem favorittomslag, eller diskuterer hvordan omslagene ser ut i ulike versjoner og oversettelser (figur 11–15). Flere BookTokere forteller at bøkens omslag kan være utslagsgivende for hvorvidt de kjøper en bok eller ikke. At omslag spiller en sentral rolle i markedsføringen av bøker er ikke nytt, men på visuelle plattformer som BookTok vil vi påstå at bokens peritekster, og særlig omslaget, utgjør en spesielt viktig ingrediens i litteraturformidlingen. Ettersom TikToks format begrenser hvor mye skaperen kan si eller skrive om bokens innhold i videoene, fører det til et skifte i fokus, og bokens visuelle kvaliteter får større innflytelse som vurderingskriterium på BookTok enn det har utenom plattformen. I de fleste BookTok-videoene snakker ikke avsenderen om bokens innhold i det hele tatt, men viser i stedet frem en eller flere bøker kombinert med musikk eller et lydklipp. I videoene vises ofte kun forsiden av bokomslaget. Inntrykket av bøkene vi ser på BookTok, baseres som regel på et bilde av omslaget, i tillegg til eventuell kortfattet tilleggsinformasjon fra videoens tittel eller *caption*. I og med at bokomslaget spiller en så avgjørende rolle i formidlingen på BookTok, er det nærliggende å vurdere bokomslaget også som avgjørende for bokens popularitet. I undersøkelsen av de 15 BookTok-romanene har vi derfor sammenlignet omslagene (figur 16):

(Figur 16)

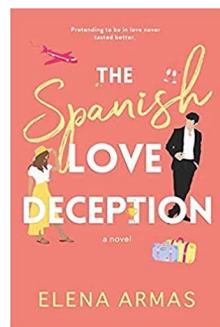
Flere av bokomslagene ligner hverandre og spiller bøkens innhold. Omslagene har ofte enkle fonter og tydelige, fremhevede titler. Bakgrunnen på de 15 bokomslagene er enten enkel, med få, stiliserte motiver, eller, som på *The Selection*, *Malibu Rising*, *Seven Husbands of Evelyn Hugo* og *We Were Liars*, mer detaljert og dramatisk. Forsidene fremstår alle som moderne og ungdommelige. Vi ser til gjengjeld ingen tydelige forskjeller mellom omslagene på YA- og NA-titlene. *They Both Die at the End*, som er en YA-tittel, kunne etter vår mening ut fra omslaget like gjerne vært kategorisert som NA-litteratur, av samme type som for eksempel *Beach Read*. Med sine pastellfarger og enkle illustrasjoner fremstår *Beach Reads* omslag mer ungdommelig enn omslaget til *They Both Die at the End*, som med både boktittel og illustrasjon signaliserer et alvorlig, voksent tema.

Forsidene på fantasy-romanene signaliserer sjangertilhørighet i større grad enn de øvrige omslagene. Omslagene på *Shadow and Bone*, *The Cruel Prince* og *A Court of Thorns and Roses* har flere likheter og gjenkjennelige stiltrekk som knytter bøkene til fantasy-sjangeren: Illustrasjonene inneholder elementer fra naturen, som dyr eller overnaturlige, mystiske skapninger. Fantasy-omslagene er ellers relativt enkle med nøytral bakgrunn, stor tittel plassert midt på omslaget, og relativt like fonter.

Flesteparten av de 15 omslagene preges av kontrast- eller komplementærfarger. Pastellfarger, kjoler og blomster går også igjen: *It Ends With Us*, *Beach Read*, *Malibu Rising*, *The Unhoneymooners* og *Red, White and Royal Blue* har rosa elementer på omslaget. *The Seven Husbands of Evelyn Hugo* og *The Selection* er slående like, med kvinner i profil, iført lange kjoler. Omslagene retter seg med tradisjonelt feminine elementer tydelig mot kvinnelige lesere. Andre bestselgende YA-, NA- og Chic Lit-bøker, som er populære BookTok-bøker, prydes også av gjenkjennelige omslag med åpenbare likhetstrekk, i den grad at de kunne ha inngått i en bokserie (figur 17–21):

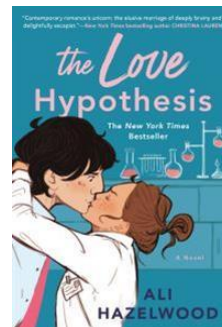
(Figur 17)

(Figur 18)

(Figur 19)

(Figur 20)

(Figur 21)

Pastellfarger, løkkeskrift og tegneserielignende illustrasjoner som avslører deler av handlingen etterlater lite rom for tvil om hvilken type bok det dreier seg om.

Omslagene på de populære BookTok-bøkene gir inntrykk av at forlagene særlig henvender seg til unge kvinnelige lesere. Det kommer fram både i forbindelsene med kjærlighetstematikken som speiles på omslagene, og i det enkle, moderne og feminine uttrykket utgiverne har landet på. Bøkene som skiller seg ut fra denne standarden, har dessuten en annen sjangertilhørighet i tillegg til YA- eller NA-litteratur. Fantasy-bøkene er også gjenkjennelige på sin måte, og omslaget til *A Good Girls Guide to Murder* signaliserer tilhørighet til krimsjangeren – som i likhet med fantasy-sjangeren har et karakteristisk uttrykk.

BookTok-kanon

Undersøkelsen av de populære BookTok-romanene viser at enkelte titler dominerer på plattformen over tid, og brukere omtaler flere av disse titlene som moderne klassikere.

Litterære klassikere forstås ellers gjerne som tidløse og universelle, og av svært høy litterær kvalitet. De må ha transhistorisk verdi, og verdi på tvers av kulturforskjeller og geografisk avstand. Bøkene holder seg fordi de har stort tolkningspotensiale, og derfor har klassikere status i det smale feltet. Melodramaet som kjennetegner den typiske BookTok-boken har ikke det samme tolkningspotensialet, og er heller ikke gamle nok til å oppnå status som klassiske.

En litterær kanon består av et utvalg verker som av forskjellige grunner har blitt vurdert som særlig bevaringsverdige og innflytelsesrike over tid. Ofte har bøkene som inngår i en kanon oppnådd klassikerstatus. Likevel er kanon-begrepet mer fleksibelt enn klassiker-begrepet. En kanon kan for eksempel være lokal, nasjonal eller “vestlig”. Fremfor å snakke om titlene som BookTok-klassikere kan det dermed være relevant å stille spørsmålet: Finnes det en BookTok-kanon? I og med at TikTok, og derunder BookTok, fortsatt er et nytt fenomen, kan det være problematisk å bruke kanon-betegnelsen. Likevel er det flere bøker som ikke bare knyttes til BookTok også utenfor plattformen, men de markedsføres som BookTok-titler for at de skal bli gjenkjent som nettopp det. Blant annet *It Ends With Us*, *The Song of Achilles*, *They Both Die at the End* og *The Seven Husbands of Evelyn Hugo* merkes med eget BookTok-klistremerke hos Ark, og er kategorisert som BookTok-bøker både på nettsiden og i butikker av både Ark og Norli. Titlene har vært på bestselgerlistene i mange land over relativt lang tid (august 2021–mai 2022). Tatt i betraktning bøkene vedvarende popularitet på BookTok, og utenfor, er det ikke utenkelig at man etter hvert vil kunne se på disse som del av en BookTok-kanon.

Formater som filmer og TV-serier har til sammenligning med BookTok-titlene en mye kortere levetid på “topplistene” rundt omkring i ulike kanaler. På strømmetjenester som Netflix, Viaplay og HBO er det en mye raskere utskiftning av de mest populære filmene og seriene enn det enn det som er tilfellet på BookTok. At flere av de mest populære BookTok-romanene har ligget stabilt på bestselgerlistene siden i hvert fall august 2021, kan forklares av bokformatet i seg selv – det tar lenger tid å lese en bok enn det gjør å se en film. Tiden det tar å lese en bok, og for at boken skal spre seg til flere lesere gjennom anbefalinger, og deretter til bokhandlere og andre plattformer, kan muligens føre til en “treghet” i utskiftningen av BookTok-bøker.

Samtidig er det mange aktive BookTokere som kan skryte på seg å lese mange bøker på kort tid, og som sannsynligvis bruker kortere tid på en bok enn det andre gjør på en tv-serie. Selv om mange BookTokere for lengst har gått videre til nye titler, ligger fortsatt de samme titlene øverst på salgs- og leselistene. Stadig nye skapere og brukere kommer til, og trekker frem de samme populære bøkene som sine favorittbøker. I tillegg kan tregheten i utskiftningen av BookTok-favoritter ha å gjøre med TikTok-trender og et underliggende ønske om visninger for å få flere følgere på plattformen. Allerede etablerte BookTokere omtaler de mest populære bøkene i nye sammenhenger, fordi brukere er interessert i disse titlene. Trendene skaper en selvforsterkende effekt for videoene som blir populære, og bøkene som omtales i dem. Slik fortsetter de å sirkulere på plattformen. I tillegg vil de mest populære videoene, og dermed de mest populære bøkene, på grunn av TikToks algoritmer være de mest synlige for nye brukere og utenforstående på plattformen.

Den typiske BookTokeren

Etter å ha undersøkt den typiske BookTok-boken skal vi nå ta for oss den typiske BookTokeren. Den typiske BookTokeren er en ung voksen kvinne eller tenåringsjente, med en uttalt lidenskap for bøker, og som poster innhold på TikTok under emneknaggen BookTok. Gjennomsnittalderen blant vårt utvalg på 100 BookTokere ligger i underkant av 20 år (19,9 år) – den yngste er 14 år, den eldste 27. Dette stemmer overens med demografien på TikTok for øvrig, som viser at 63 prosent av plattformens brukere er under 30 år (Iqbal, 2022). Av de hundre brukerne er 95 prosent kvinner, og 5 prosent menn. At gutter leser mindre enn jenter bekreftes både i vår spørreundersøkelse (vedlegg 5), og i annen forskning (Jensen m.fl. 2019). Ingen av de hundre brukerne identifiserer seg som annet enn kvinner eller menn i profilens *bio*.³ Men siden kjønn ikke er spesifisert av alle de hundre brukerne, tar vi høyde for at det kan være feilmargin. 4 av de 5 mannlige brukerne opplyser i profilens *bio* at de er skeive. Kun 7 av 95 kvinnelige brukere skriver det samme. Målgruppens kjønn og alder kan ses i sammenheng med hovedpersonene i bøkene BookTokerne leser. Hovedpersonen i den typiske BookTok-boken er en ung, heterofil kvinne. I de ytterst få bøkene som har en mannlig hovedperson, er han homofil eller bifil. I bøkene med kvinnelige hovedpersoner er kun én av 12 skeive. Det kan se ut til at BookTokere foretrekker bøker om personer som ligner dem selv: Unge, heterofile kvinnelige lesere på BookTok foretrekker bøker skrevet av kvinner, om heterofile kvinner.

De aller fleste formidlerne er engelskspråklige. Av 100 BookTokere var 45 prosent fra USA, 18 prosent fra Storbritannia, 10 prosent fra Canada, åtte prosent fra Australia og tre prosent fra Irland – til sammen 84 prosent engelskspråklige. Skapere som ikke har engelsk som sitt førstespråk, publiserer likevel så og si utelukkende videoer på engelsk. Kun syv av hundre skapere publiserer innhold på andre språk: fire på portugisisk, to på fransk og en på polsk. De resterende nittitre publiserer altså på engelsk, også de som har et annet morsmål. Lulureadss, en 21 år gammel BookToker fra Bahrain, har arabisk som sitt førstespråk, men poster på engelsk for å nå bredt ut. Hun forklarer valget slik: “I always speak English in my Tiktoks because my followers are from all around the world, and English is a universal language. In addition, I’m more comfortable speaking in English” (intervju Lulureadss, 2022). Dette bekrefter antagelsen om at TikTok, og dermed også BookTok, er en transnasjonal plattform som ikke deles inn etter nasjonalitet eller språk. Brukerne som poster

³ En kort, egenkomponert beskrivelse av brukeren som står øverst på brukerprofilen.

innhold på andre språk enn engelsk, velger bevisst å rette seg mot en målgruppe med samme morsmål som dem selv. Dette gjør de ved å legge til emneknagger som #BookTokBrasil (figur 22) , #BookTokFrance (figur 23), eller andre emneknagger på språket de bruker, slik at hjemmepublikummet enkelt kan finne frem til videoene.

(Figur 22)

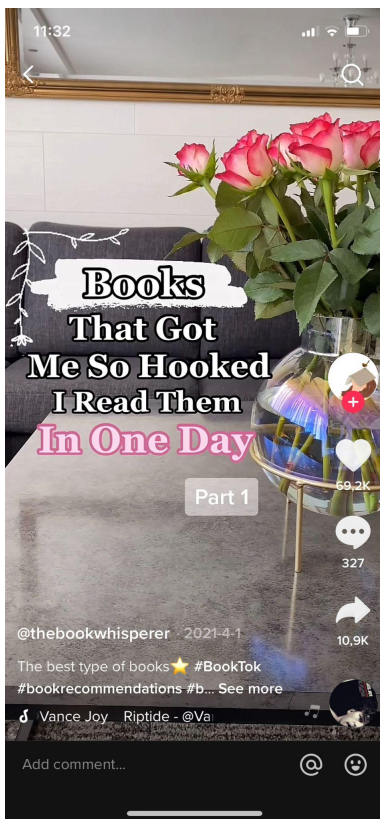
(Figur 23)

Verdifull underholdning

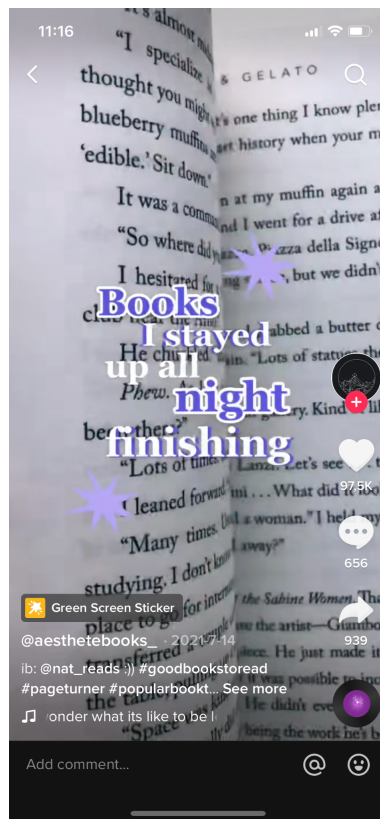
I tillegg til å poste innhold på engelsk, leser den typiske BookTokeren nesten utelukkende engelskspråklig *YA*- og *NA*-litteratur. *YA*- og *NA*-litteratur består av underholdningslitteratur og bestselgere. Det er denne litteraturen som tilegnes størst verdi på BookTok, og å lese og omtale disse bøkene kan gi skapere og brukere kapital. Bourdieus prinsipp er snudd på hodet på plattformen. I det smale feltet oppnår de samme bøkene liten anerkjennelse, men det smale feltets “lover” gjør seg ikke gjeldende på BookTok – fordi det er et bredt felt, og fordi BookTokerne ikke bekymrer seg for hva aktører i det litterære feltet utenfor plattformen mener om bøkene de leser.

Aktører i det smale feltet verdsetter lesing som en vei til dannelse og kunnskap. Å lese for underholdning blir sett ned på. Men dette bryr ikke den typiske BookToker seg om. På

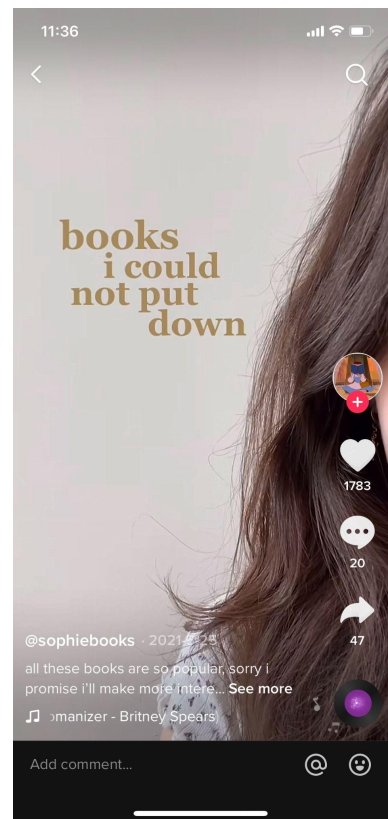
spørsmålet “Hvorfor leser du?” svarer BookTokeren Norwegian_bookshelf: “I read for entertainment for sure! I would much rather read a good book than watch a movie any time” (intervju Norwegian_bookshelf, 2022). Underholdning er den største motivasjonen for å lese blant de fleste BookTokere. Lulureadss stemmer i: “Entertainment. it’s one of my favorite hobbies. It makes me relax” (intervju Lulureadss, 2022). Det gjør også Bookasaur: “Entertainment. I’ve been a reader my entire life” (intervju Bookasaur, 2022). Det samme ser man i mange av videoene som legges ut under emneknaggen BookTok. Brukere anbefaler gjerne bøker med høy underholdningsverdi, som kan slukes (figur 24–26):

(Figur 24)

(Figur 25)

(Figur 26)

Bøkene som anbefales i disse videoene, er blant annet *The Selection* av Kiera Kass, *The Seven Husbands of Evelyn Hugo* av Taylor Jenkins Reid, *Red White and Royal Blue* av Casey McQuiston og *We Were Liars* av Emily Jenkins. Disse titlene er typiske YA-, NA- og fantasy-titler, og er gode eksempler på den litteraturen som får mest oppmerksomhet på plattformen. I videoene får ikke bøkene vurdering utover dette ene kvalitetskriteriet: at de er letteste og engasjerende. Kommentarfeltene viser at de som ser på videoene etterspør anbefalinger av medrivende bøker. Fordi BookTokerne samles om felles leseglede og

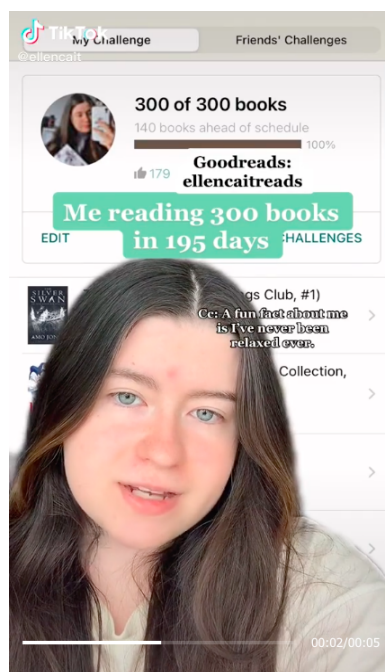
-engasjement, er responsen fra seere og dialogen mellom BookTokere nesten utelukkende positiv. Underholdningslitteraturen settes høyest både av skapere og av brukere, og interessen for den samme typen litteratur danner grunnlaget for fellesskapet.

Mengden underholdningslitteratur som sirkulerer på BookTok kan ses i sammenheng med mengden bøker den typiske BookTokeren leser. Mange BookTokere er påfallende opptatt av å lese et høyt antall bøker. De har god oversikt over hvor mange bøker de leser, og setter seg ambisiøse lesemål. Etter å ha blitt en aktiv BookToker leser Norwegian_bookshelf mer enn tidligere: “Before Booktok I usually only read during summer vacation, and then I read around 10 books or something throughout the year. After Booktok in 2021 I read 63 books! For 2022 my goal is to read 70 books and I think that is very doable” (intervju Norwegian_bookshelf, 2022). Det samme gjelder Lulureadss: “I was in a reading slump for around 7 years. I wanted to change that because I love reading. Thanks to Booktok I overcame this struggle and I started reading more books. I started strong because [in] 2021 I read 53 books” (intervju Lulureadss, 2022). Den norske BookTok-brukeren Marte gir også BookTok æren for sin økte leselyst: “[D]et siste året har jeg lest ca 40 bøker jeg har funnet gjennom TikTok, noe som er betydelig mer enn har gjort de siste årene til sammen” (intervju Marte, 2022).

Det er ikke uvanlig å sette seg høye lesemål, ofte på 100, 200 eller 300 bøker i året (figur 27–29):

(Figur 27)

(Figur 28)

(Figur 29)

Målet for antallet titler kan dessuten nås om man leser flere korte bøker (figur 30–32):

(Figur 30)

(Figur 31)

(Figur 32)

“Mengdetipsene” er, i tillegg til en anbefaling om å lese korte bøker, å høre på lydbøker, å skimlese bøkene, å lese *pageturners* og grafiske romaner. Mange bruker apper som Goodreads, der man kan legge inn et mål, og deretter føre opp bøkene man har lest i en digital bokhylle. Systematiseringen av antall leste bøker inneholder et konkurranseelement. Det ligger status og anerkjennelse i å ha nådd høye lese mål; kvantitet gir symbolsk kapital, og trumfer tilsynelatende kvalitet. Selv om enkelte setter seg mål om å lese et visst antall klassikere, eller å lese flere lange bøker, handler lese målene ofte kun om antallet bøker. Bøkernes lengde og innhold har liten eller ingen betydning, og leserens utbytte av leseropplevelsen blir heller ikke lagt fram som en viktig del av konkurransen. Tunge og utfordrende romaner velges bort til fordel for titler som kan leses fort. Bøkene er ofte korte, med høyt spenningsnivå og rask fremdrift – kriterier som i mange tilfeller leder veien til underholdningslitteraturen.

Den utypiske BookTokeren

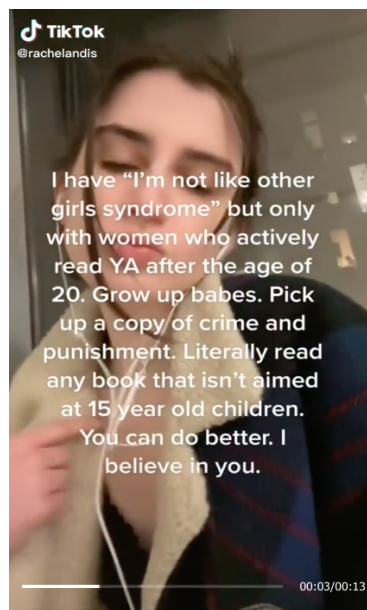
BookTok utgjør et stort og uoversiktlig felleskap, satt sammen av mange grupper. Vi har definert den typiske BookTokeren, representert av Norwegian_bookshelf, Lulureadss og Bookasaur: en ung kvinne, i tenårene eller 20-årene, som i hovedsak leser YA-, NA- og fantasy-litteratur. Hun leser mye, og hun leser for underholdning, legger ut videoer der hun deler sine favorittbøker og -forfattere med andre BookTokere, og deltar med entusiasme i et engasjert felleskap. Forestillingen om en typisk BookToker krever at det finnes en motsats: “den utypiske BookTokeren”. Den utypiske BookTokeren er vanskeligere å karakterisere, da litterære interesser vil kunne variere i like stor grad på BookTok som noe annet sted. Dermed kan den utypiske BookTokeren være mye forskjellig.

Vi kan ikke presentere alle former for utypiske BookTokere, men bruker den norske BookTokeren Prologen som et eksempel. Prologen studerer nordisk litteratur, og er den eneste av intervjuobjektene våre med litteraturvitenskapelig bakgrunn. Bourdieus habitusbegrep er knyttet til klasse og utdanning; gjennom sosialisering utvikles et kunstsyn som støtter opp om de utdannedes egne interesser. Prologens akademiske bakgrunn har sosialisert henne inn i det smale feltet, og det kan antakelig forklare hvorfor hun uttrykker et ønske om å distansere seg fra BookTok-fellesskapets brede identitet. Der den typiske BookTokeren motiveres av og identifiserer seg med fellesskapet, bruker Prologen BookTok som et verktøy for å styrke sin posisjon på arbeidsmarkedet: “Jeg tror hovedmotivasjonen min er å bli kjent med hvordan appen fungerer. Hvis jeg skal søke jobb innen markedsføring kan det være en fordel” (intervju Prologen, 2022a). Hun skiller seg også fra den typiske BookTokeren med hensyn til hvilke bøker hun leser, og hvor hun finner anbefalinger av bøker. I motsetning til Norwegian_bookshelf og Lulureadss er hun kritisk til litteraturanbefalinger på BookTok: “TikTok er ikke en plattform som fungerer godt til kritisk vurdering av bøker”, sier hun (intervju Prologen, 2022b). Hennes favorittsjangre er samtidslitteratur, *literary fiction* og samtidsorientert sakprosa.

BookTok består av mange underkategorier. Blant disse er de ofte overlappende emneknaggene #ClassicBooks og #LiteraryTok, og her finnes det små grupper av utypiske BookTokere. Som navnene tilsier, er disse underfellesskapene opptatt av kanonisert litteratur og *literary fiction*. *Literary fiction* er en kategori som brukes i det amerikanske bokmarkedet for å skille den fra *genre fiction*, som i hovedsak består av underholdnings- og populærlitteratur og titler med en bred målgruppe. *Genre fiction* kjennetegnes av at den ofte

følger en formel, og forfatterne spiller på gitte sjangertrekk og troper. *Literary fiction* signaliserer på den andre siden høyere litterær kvalitet, estetisk og innholdsmessig. *YA*-, *NA*- og fantasy-litteratur faller inn under begrepet *genre fiction*.

Der den typiske BookTokeren leser for underholdning, svarer Prologen at hun leser for å lære noe nytt (intervju Prologen, 2022a). Prologen uttrykker ingen sterk tilknytning til hverken BookTok-fellesskapet, eller underfellesskapet #LiteraryTok, men som et eksempel på den utypiske BookTokeren har hun sentrale likhetstrekk med brukere tilknyttet #LiteraryTok. Prologens litterære smak er preget av hennes akademiske bakgrunn og habitus. Den samme smaken er fremtredende på #LiteraryTok. Titlene som løftes frem på #LiteraryTok er ansett i det smale feltet som titler med høyere litterær verdi. Enkelte brukere knyttet til #LiteraryTok hevder at lesere av *YA*-litteratur over en viss alder, ofte settes grensen ved 20 år, burde “ta seg sammen” og heller lese mer utfordrende litteratur, som Dostojevskijs *Forbrytelse og straff* (figur 33).

(Figur 33)

Dersom en roman ikke kategoriseres som annet enn nettopp roman – for eksempel *Young Adult*-roman – er det naturlig å anta at målgruppen er voksne lesere. Det er likevel ikke uvanlig for yngre å lese “voksenlitteratur”. Voksne som leser bøker tydelig markedsført mot en yngre målgruppe, anses derimot som uvanlig, og i det smale feltet også kritikkverdig. Brukere som tilhører gruppen på #LiteraryTok tar avstand fra det større BookTok-fellesskapet

gjennom et annet syn på hvilke bøker som er “verd” å lese. De leser ikke for underholdning, men verdsetter dannelse og kunnskap – i likhet med aktører i det smale feltet.

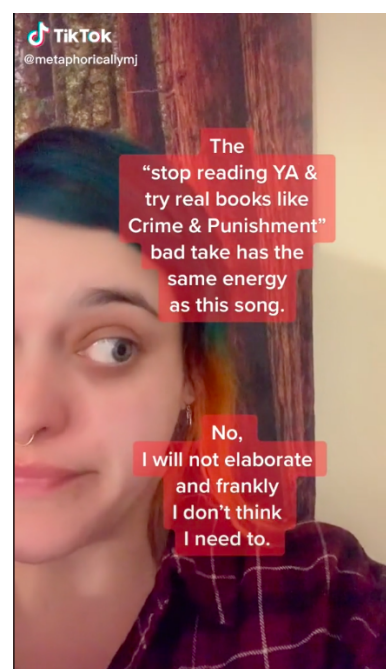
Uttalelsen (figur 33) fra en skaper hvis konto nå er slettet, satte i gang en tilbakevendende diskusjon om det er “akseptabelt” for voksne å lese *YA*-litteratur. Ettersom den største delen av BookTok-fellesskapet er ivrige lesere av *YA*-bøker, og mange av disse er over 20 år, havner kritikerne i mindretall. *YA*-leserne er på hjemmebane på BookTok, og vil ikke akseptere at utenforstående rakker ned på litteraturen de knytter en stor del av sin identitet til. BookTokerne svarer på kritikk med ironi, og bruker gjerne anledningen til å formidle sin kjærlighet til *YA*-bøker (figur 34–36):

(Figur 34)

(Figur 35)

(Figur 36)

På den ene siden kan vi lese dette som uttrykk for at fellesskapet bygger på positivitet, aksept og leseglede. Under emneknaggen #Allreadingisvalid vektlegger brukerne at BookTok ikke er et sted for å dømme andre. BookTokerne støtter hverandre uavhengig av litteraturen de velger å lese, hvor mye man leser, og hvordan man leser. Likevel kan emneknaggen se ut til å mangle det mangfoldet av litteratur som navnet #Allreadingisvalid tilsier. Mange av videoene under emneknaggen handler om at *YA*-bøker og kjærlighetsromaner er “ekte litteratur”. I en video med tittel “What counts as real reading” (Damaged_pages, 06.04.2021), skriver brukeren at “ekte lesing” inkluderer lesing av fysiske bøker, e-bøker, lydbøker, tegneserier og fanfiction. Det ser likevel ikke ut til at noen av videoene under denne

emneknaggen uttrykker støtte til brukere som leser Dostojevskijs *Forbrytelse og straff* eller andre klassikere. Derimot blir *Forbrytelse og straff* i flere kommentarfelt omtalt som kjedelig. Dostojevskij-eksempelet tydeliggjør at lovene som gjelder i det litterære feltet utenfor, hvor aktører på det smale feltet har definisjonsmakt, ikke gjelder på BookTok. Alle som tiltrer BookTok-feltet, er nødt til å kjenne de gjeldende kodene og “lovene”. Den kanskje viktigste koden er å uttrykke positivitet og engasjement for den litteraturen som har størst symbolsk verdi på feltet. Signingskapitalen ligger hos aktører som har tilegnet seg symbolsk kapital og posisjonert seg høyt i feltet: den typiske BookTokeren. Dermed kan brukere som kritiserer den litteraturen majoriteten av BookTokere har tilegnet størst symbolsk verdi, ekskluderes fra fellesskapet.

Den skisserte konflikten er muligens påvirket av TikToks format, som potensielt kan føre til misforståelser. Uttalelsen om Dostojevskij kan potensielt ha fremstått – eller blitt oppfattet – som mer kritisk og mindre nyansert enn det avsenderen hadde tenkt, ettersom TikTok gir begrenset mulighet for å uttrykke seg gjennom tekst. *Captions*, altså videoens undertekst, og kommentarer er begrenset til 150 tegn. Med mindre BookTokeren snakker direkte til kameraet over lengre tid, noe ikke alle er komfortable med, må brukere formulere seg kortfattet. Dette vil naturligvis medføre mindre nyanserte kommentarer og uttalelser, og eventuell ironi kan gå hus forbi. Kontrastene mellom synspunkt blir med det skarpere. I tillegg kan det se ut til at videoer med sterke meninger kan oppnå større oppmerksomhet på plattformen. Videoene får ofte flere kommentarer, ettersom de oppfordrer til diskusjon i kommentarfeltet, og blir delt av brukere oftere enn andre videoer. Dersom skapernes mål er å oppnå flere følgere, likerklipp og kommentarer, kan det muligens motivere til å provosere og skape kontroversielt innhold.

Unge lesevaner

BookTok ser ut til å åpne døren inn til bøkens verden for stadig flere unge lesere. Tatt i betraktning at lesetrenden de siste tiårene har vært synkende, kan entusiasmen for bøker som brer seg på BookTok virke overraskende. PISA-undersøkelsene, som gjennomføres på 8. og 9. trinn i grunnskolen, har gitt innsikt i unges lesevaner over tid, fra år 2000, da den første undersøkelsen ble gjennomført. I 2018, da lesing ble testet særskilt, sa flere elever enn tidligere at de *ikke* brukte tid på fritidslesing, samtidig som lesing på skjerm økte (Jensen m.fl., 2019). PISA-undersøkelsene viser dessuten at andelen som ikke leser i det hele tatt

aldri hadde vært høyere enn i 2018: “I 2000 utgjorde gruppen som ikke leste, en tredel av elevene (...), mens i 2018 gjelder dette annenhver elev” (Roe, 2020). Det fremgår fra Norsk mediebarometer 2021 at utviklingen har fortsatt i samme retning de siste årene (Statistisk sentralbyrå, 2022). BookTokerne blir dermed et eksempel på unge som tydelig skiller seg fra sine jevnaldrende når det kommer til lesevaner.

I sammendraget av PISA-rapporten fra 2018 står det at “[d]et ser ut til at det er spesielt opplevelseslesingen (skjønnlitteratur og sakprosa i bøker eller blader) norske elever bruker mindre tid på” (Jensen m.fl., 2019). Unge generelt velger altså i mye mindre grad enn tidligere å lese for underholdningens skyld. Dette samsvarer med resultatet fra vår egen elevundersøkelse, hvor 43 av 93 respondenter (56 prosent) svarer at de kun leser bøker på fritiden “av og til”, eller “sjelden” (vedlegg 5). 39 av elevene vi spurte, tilsvarende 42 prosent, svarte at de ikke leser på fritiden i det hele tatt. Det ser likevel ut til at unge som faktisk leser, til gjengjeld leser mye; BookTokerne kjennetegnes som bokslukere og mange oppgir å ha som mål å lese opp til flere hundre bøker i løpet av et år – og gjennomfører det.

I PISA-undersøkelsen skiller kjønnsforskjellen seg ut som en viktig faktor; det fremgår at jenter både leser mer og bedre enn gutter:

I 2018 svarer halvparten av elevene at de ikke leser for fornøynelsens skyld, og det er 21 prosentpoeng flere gutter enn jenter blant disse elevene. Blant storleserne, som vi kan kalle dem som leser mer enn en halvtime hver dag, finner vi litt over 20 prosent totalt, og fordelt på kjønn ser vi at jenteandelen er nesten dobbelt så stor (28 %) som gutteandelen (16 %). (Roe, 2020)

Vi finner de samme kjønnsforskjellene i vår elevundersøkelse; blant de som har svart at de leser av og til, er 21 jenter, og bare 6 er gutter. Blant de som har svart at de leser sjelden eller ikke i det hele tatt, er det 25 jenter og 39 gutter (vedlegg 5). Kjønnfordelingen blant de 100 skaperne på BookTok, tilsvarende 95% jenter og kun 5% gutter, viser imidlertid at forskjellene er enda større på BookTok enn blant unge generelt.

Den kanskje viktigste faktoren som har påvirket leseutviklingen i negativ retning de siste tiårene er endrede medievaner; den teknologiske utviklingen og fremveksten av sosiale medier har endret livene til folk flest. De aller fleste bruker mye tid foran ulike skjermer, og underholdning er mer tilgjengelig enn noen gang. I konkurransen om oppmerksomhet og prioritering av tid er det boklesingen som taper. En av plattformene som opptar stadig mer av unges oppmerksomhet, er TikTok. Det er derfor oppsiktsvekkende at plattformen har ført til det vi kan kalle en leserennessanse blant unge. I en tid der sosiale medier i mange tilfeller har

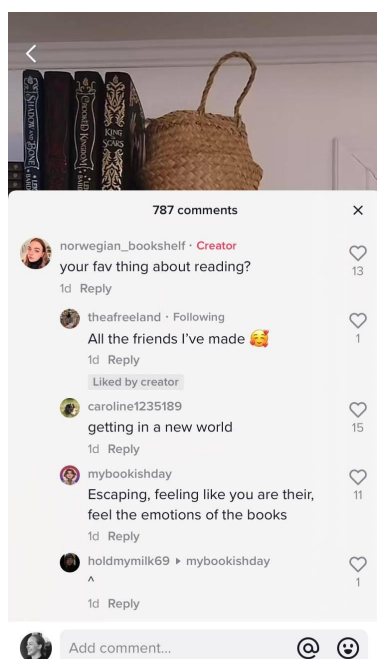
erstattet boken er BookTok en digital plattform som fusjonerer to motstridende kilder til underholdning: lesing og sosiale medier.

BookTok-fellesskapet

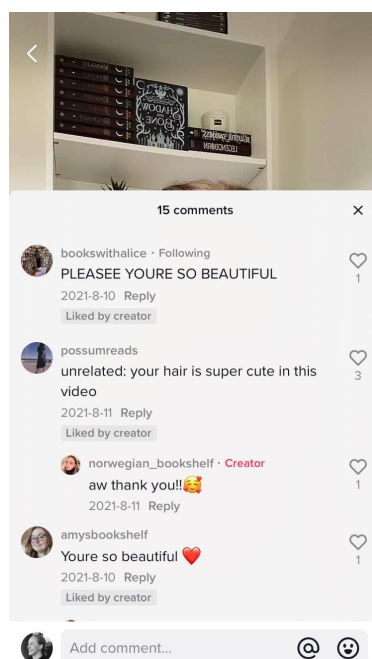
BookTok har skapt stort engasjement blant unge over store deler av verden. Dette fremgår både av den enorme mengden videoer som publiseres, og gjennom selve innholdet i videoene. BookTok-fellesskapet fremstår som påfallende positivt, oppløftende og bekreftende. Sjargongen på plattformen er engasjerende og inkluderende. Både antallet videoer som legges ut, og antallet brukere som ser, liker og kommenterer på videoer, vitner om at det er mange som ønsker å inngå i fellesskapet. BookTokeren Norwegian_bookshelf skriver at hun har fått venner for livet gjennom BookTok. Hun er i kontakt med en gruppe med ti andre BookTokere som prater sammen på Snapchat og Whatsapp daglig. Deltagerne befinner seg i flere verdensdeler, men har likevel møttes fysisk (intervju Norwegian_bookshelf, 2022). Norwegian_bookshelf kan ikke få fullrost fellesskapet nok:

The booktok community in itself is such a beautiful community with so many amazing human beings!! There has been few to none bad interactions in the community compared to other tiktok communities. If you feel left out in life and don't feel like you belong anywhere, then there's always a place for you in our community <3 (Intervju Norwegian_bookshelf, 2022)

At det i utgangspunktet er få negative og harselerende kommentarer på BookTok stemmer overens med hva vi selv har erfart på plattformen.

(Figur 37)

(Figur 38)

De aller fleste kommentarfeltene til BookTok-videoene vi har sett, oppfatter vi som gjennomført positive og oppmuntrende (figur 37–38).

Kommentarfelt på sosiale medier ellers preges motsatt ofte av harselering, fornærmelser og regelrett mobbing. Også TikTok er beryktet for å inneholde hatefulle ytringer i kommentarfeltene. Et Google-søk på “hets på TikTok” får tusenvis av treff. I en artikkel på P3.no kan vi for eksempel lese at “[h]atkommentarer er hverdagskost for norske TikTok-ere” (Havdal, 2021). Kommentarene kan handle om utseende, kulturell bakgrunn, så vel som tro, religion og seksuell orientering. Det forekommer til og med direkte trusler. TikToker Oda Rikheim forteller i et intervju med NRK at hun blant annet ble bedt om å henge seg etter at hun hadde lagt ut videoer om klær, iskaffe og dansing (i Bazaz, 2022). Det generelt positive miljøet og sjargongen på BookTok, skiller seg i så måte vesentlig fra tonen i mange andre sosiale medier, inklusive andre underkategorier på TikTok. Det ofte sympatiske og støttende fellesskapet på BookTok fremheves av de fleste BookTokerne vi har intervjuet, blant annet BookTokeren Lulureadss: “I simply just want to say that I’m very grateful to join BookTok. It helped me pass the dark times I had before and become better with communicating with others and my speaking skills. *It is the best experience I’ve had*” (intervju Lulureadss, 2022, vår uthevn.).

Vi har imidlertid også sett at det finnes unntak. Videoenes korte format og begrensede mulighet til å skrive mer enn noen få setninger kan føre til misforståelser. BookTokeren Prologen har et mer nyansert syn på kommunikasjonen mellom brukerne enn den typiske BookTokeren, og forteller at hun opplever sjargongen på BookTok som delt, enten som “superpositiv” eller “supernegativ”: “Det er jo også sånn at videoer som kanskje provoserer, skaper litt blest. Det gjør at folk interagerer med videoene, som gjør at de spres videre”, kommenterer hun (intervju Prologen, 2022b). En provoserende video kan med andre ord føre til flere visninger og nye følgere. Norwegian_bookshelf representerer nok likevel majoritetens holdning, når hun skriver at hun er “forever grateful for the beautiful BookTok community” (intervju Norwegian_bookshelf, 2022).

BookTokerne handler ut fra og innenfor et system av sosiale relasjoner. På den måten fungerer BookTok som et eget felt med egne koder. Aktørene – skapere, brukere og forfattere – må kjenne kodene for å få anerkjennelse i fellesskapet. Ved å følge kodene kan aktørene tilegne seg kapital, og dermed innflytelse. På BookTok handler dette om å lese de riktige bøkene, følge video-trendene, og å vise følelser. Ikke minst handler det om å uttrykke sin kjærlighet for bøker og lesing med entusiasme, og å delta aktivt i fellesskapet. Intervjuer med

flere aktive BookTokere viser at de deler opplevelsen av BookTok som et stort, inkluderende fellesskap. BookTok er først og fremst en sosial plattform, der brukerne møter andre med samme interesse og støtter og heier på hverandre. Skapere og brukere som bryter med disse normene, får ikke en posisjon i feltet.

Kult å være “boknerd”

Selv om lesing ikke lenger er en vanlig fritidsaktivitet blant ungdommer flest, og det er færre unge bokslukere enn før, finnes det likevel stadig en del. Når man mangler støtte for sine interesser i hjemmemiljøet, er det naturlig å søke seg til andre arenaer for å møte likesinnede. BookTok synliggjør det grunnleggende menneskelige behovet for fellesskap og tilhørighet. BookTokere forteller at de på BookTok kommer i kontakt med likesinnede lesere, som åpent aksepterer og heier på lesing som interesse og lidenskap (vedlegg 3.1–3.4).

Det kan være nærliggende å tenke at lesing for mange unge, særlig gutter, blir sett på som ukult eller nerdete. Med belegg i vår egen spørreundersøkelse vil vi derimot postulere at det trolig ikke er tilfellet. På spørsmålet om elevene opplevde det som flaut eller ukult å lese, svarte kun én av 64 “ja” (vedlegg 5). 16 elever svarte at det var “ganske” eller “litt” flaut, men de resterende 42 respondentene svarte altså “nei”. Aldersforskjell blant respondentene er tilsynelatende ikke en faktor som spiller inn. Det ser ut til at andre årsaker kan forklare den manglende leseysten, som at det rett og slett er andre aktiviteter som frister mer.

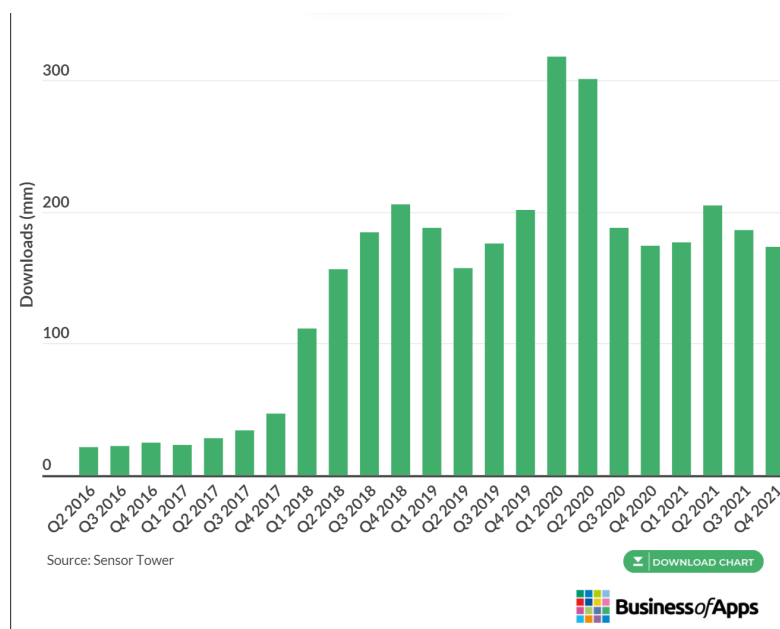
Den typiske BookTokeren derimot, har stor interesse for bøker og lesing. Selv om lesing ikke nødvendigvis anses som ukult, viser undersøkelsen at få unge leser på fritiden. Det tilsier at flesteparten av de få som er unge engasjerte lesere, sannsynligvis ikke har mange, om noen, venner som deler bokinteressen i nærmiljøet. Det kan de derimot finne på BookTok. På BookTok er det kult å være “boknerd”, og lesing omtales som utelukkende positivt. Her kan brukerne oppsøke andre som liker de samme bøkene, sjangrene, forfatterne og til og med de samme litterære tropene, for å nevne noe. BookTokerne forenes gjennom sin *obsession*, som de kaller det, for bøker, lesing og fulle bokhyller. De typiske BookTokernes estetiske uttrykk skiller seg derimot fra det vi tradisjonelt assosierer med en stereotypisk boknerd – som ofte forbindes med det smale feltet. Selv om BookTokere ikke følger kodene til det smale feltet, så har BookTok-feltet egne koder – som er vel så “nerdete”.

Det er merkbart at både skapere og brukere deler en stor begeistring for bøker, lesing og alt som er *Bookish*. Uttrykket *Bookish* brukes på plattformen om det meste som kan

knyttet til bøker og lesing. Dette kan være alt fra oppsett og organisering av bokhyller og bok-*merch* (*merchandise*: produkter knyttet til artister, tv-serier, bøker eller lignende som selges til fans), til tips om hvordan man annoterer bøkene, og hvordan man burde ta vare på bokryggen når man leser. Fordi BookTokerne også behandler boken som et estetisk objekt, handler bokinteressen ikke bare om lesingen, og dette styrker følelsen av fellesskap. Lesing, som i utgangspunktet er noe man gjør alene, blir på denne måten en sosial aktivitet.

BookTok under Korona-pandemien

Norwegian_bookshelf forteller om betydningen BookTok hadde for henne under Korona-pandemien: “For me it has been crucial. I don't even know what I would do if it wasn't for booktok and getting back into reading. Also when it comes to the friends I've made, they have made my year so much more enjoyable” (intervju Norwegian_bookshelf, 2022). Korona-pandemien har hatt stor påvirkning på TikToks vekst. Appen var riktignok populær også før pandemien, men antall nedlastinger økte sterkt i 2020. TikTok hadde 318 millioner nedlastinger i første kvartal og 301 millioner i andre, sammenlignet med 188 og 157 millioner i de samme periodene i 2019 (figur 39) (Iqbal, 2022).

(Figur 39)

Utviklingen må ses i sammenheng med at mange land praktiserte nedstenging for å bekjempe pandemien. I USA steg bruken av appen med 180 prosent blant unge i alderen 15–25 år da landet var nedstengt i 2020 (Statista, 2022). Antagelig har dette å gjøre med behovet for underholdning som oppstod i en periode da mange kjedet seg. Samtidig følte mange seg adskilt og isolert fra omverdenen og hadde et økt behov for fellesskap og tilhørighet. Sosiale medier og nettfellesskap oppfylte dette forsterkede behovet for kontakt og interaksjon med likesinnede.

TikToks vekst har ført til at også BookTok-fellesskapet er blitt større. Prologen, Bookasaur, Norwegian_bookshelf og Lulureadss begynte alle å poste videoer på BookTok i starten av 2021, midt i pandemien. På spørsmål om hvor viktig BookTok har vært under Korona-pandemien, svarte Lulureadss: “Very important. Booktok has been my source of entertainment during the pandemic” (intervju Lulureadss, 2022). Norske Prologen skriver at deltagelse i fellesskapet har fungert som en form for eskapisme (intervju Prologen, 2022a). BookTok markerer seg både som en kilde til underholdning, og som en kanal for å komme i kontakt med andre som har interesse for samme type bøker som en selv.

Unge mennesker har ikke bare ønsket å finne et fellesskap under pandemien; de har valgt litteraturen som kilde til samhold, og til underholdning. At ungdom og unge voksne har valgt bøker fremfor sosiale medier, strømmetjenester og dataspill, kan kanskje fremstå som overraskende. Men i en verden preget av pandemi, klimakatastrofe og krig er det mange grunner til å søke tilflukt fra virkeligheten. Eskapisme brukes i litteraturkritikken om den litteraturen som romantiserer virkeligheten, og lesere som flykter fra den. Ordet forbindes ofte med bestemte sjangre – blant dem fantasy- og kjærlighetsromaner. At det er nettopp disse sjangrene som har størst gjennomslagskraft på BookTok kan tenkes å ha sammenheng med den turbulente tiden vi lever i. Litteraturen kompenserer for utfordringene leseren møter i det daglige, og ikke minst de store krisene verden står overfor. FNs *World Happiness Report* (WHR) viser økt stress og bekymring, særlig blant unge. Tilsvarende viser tall fra Ungdata-undersøkelser at unge opplever mindre fremtidsoptimisme og fremviser flere depressive symptomer. Dette ble forsterket av Korona-pandemien (Nes, 2022). Lesing kan gi pusterom og avkobling fra store og små bekymringer.

Behovet for eskapisme forklarer derimot ikke hvorfor mange valgte å vende seg nettopp til bøker. Filmer og TV-serier kan også tilby virkelighetsflukt. Likevel viser BookTok at mange unge oppsøkte litteraturen. Det er vanskelig å forklare eksakt hvorfor det er slik, men det er ikke urimelig å tenke seg at bokens materialitet kan ha bidratt til den økte leselysten. Når angsten stiger kan mange ønske noe å holde fast i, både i bokstavelig og

billedlig forstand – noe som føles trygt og jordnært. Under Korona-pandemien fikk flere nordmenn nye hobbyer; allerede i april 2020, en måned etter den første nedstengingen, rapporterte NRK om den økte interessen for surdeigsbaking (Hansen, 2020). Annechen Bahr Bugge, som forsker på norske matvaner ved SIFO, OsloMet, mente at den økte interessen for baking handlet om et behov for å føle trygghet. “Surdeigsbaking og langtidssteking handler om å gi av sin tid” (i Hansen, 2020). Det samme kan sies om lesing. Å lese en bok tar mer tid og krever større innsats enn å se en film eller TV-serie. I tillegg er lesing et kreativt arbeid; i motsetning til å se en film eller en TV-serie krever litteraturen at leseren er delaktig ved å skape egne bilder og stemmer i hodet. Bugge peker også på at flere valgte å legge ut bilder av maten de lagde under pandemien, enn tidligere. Dette forklarer hun med at oppmerksomhet og anerkjennelse ble ekstra viktig når nedstengingen førte til sosiale begrensninger. Det samme kan kanskje forklare hvorfor flere som fant veien til litteraturen i denne perioden, i tillegg valgte å delta aktivt i fellesskapet på BookTok, hvor de kunne dele sin entusiasme.

Landskapet av underkategorier

På samme måte som emneknaggen BookTok er en subkultur på TikTok, finnes det også et mangfoldig landskap av underkategorier og smale fellesskap på BookTok.

BookTok-fellesskapet henvender seg overordnet til bokentusiaster generelt, men som følge av brukernes mer spesifikke interesser og smak, har en rekke underkategorier vokst frem.

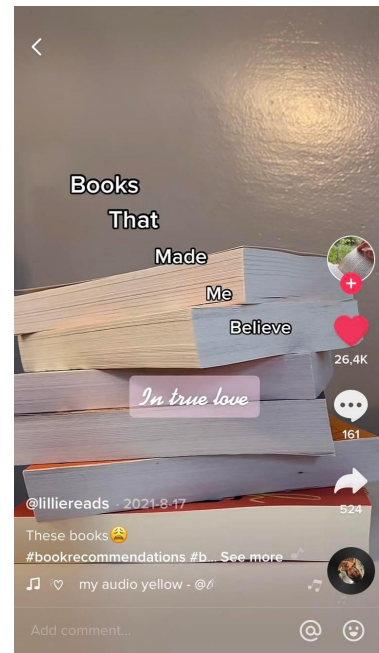
BookTok fungerer på den måte som en paraply for en mengde andre bokrelaterte emneknagger og undergrupper på TikTok. Antallet er så stort og uoversiktlig at vi her velger å trekke frem et begrenset utvalg av underkategoriene vi har støtt på: #BlackBookTok, #QueerBookTok, #AuthorTok, #FantasyBookTok, #RomanceBookTok, #SmutTok og #LiteraryTok. Emneknaggene knytter videoene til smalere fellesskap og bokrelaterte interesser. #FantasyBookTok og #RomanceBookTok er eksempler på sider der oppmerksomheten rettes mot en spesiell sjanger eller type bok, i disse tilfellene fantasybøker og romantiske bøker (figur 40–42).

(Figur 40)

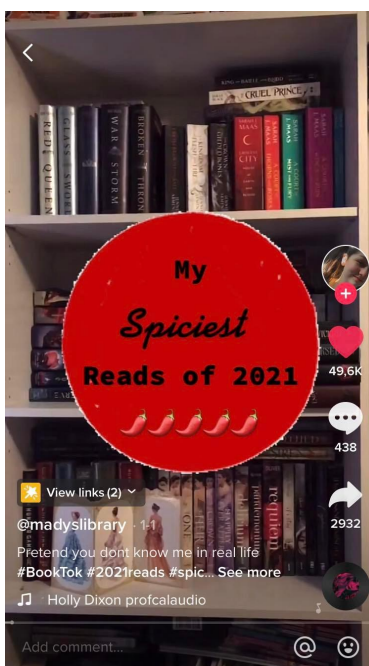

(Figur 41)

(Figur 42)

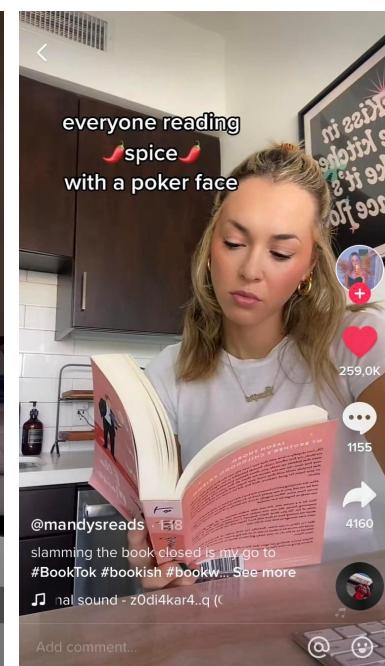
Under emneknaggen #SmutTok omhandler videoene bøker med *smut*, det vil si seksuelt innhold og intime skildringer. #SmutTok er enda en underkategori for brukere som liker romantiske bøker, men videoene retter seg mer spesifikt mot brukere med en interesse for bøker med det brukerne kaller *spicy* innhold, ofte på grensen til det pornografiske (figur 43–45).

(Figur 43)

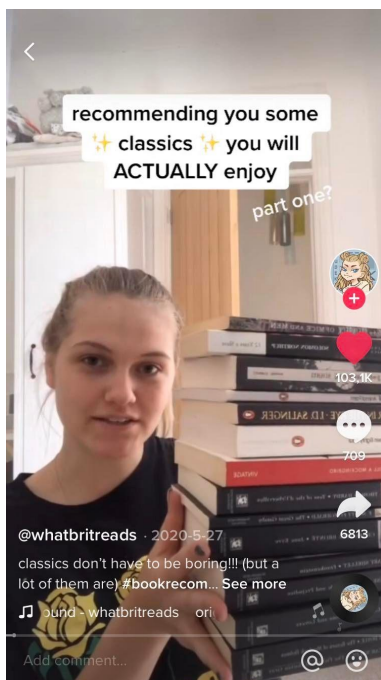
(Figur 44)

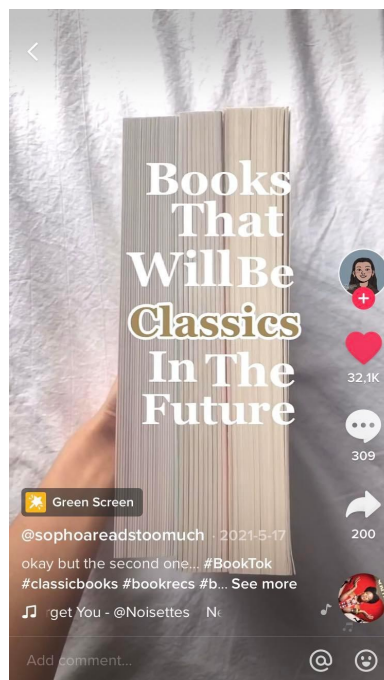
(Figur 45)

Her tipser BookTokerne hverandre ikke bare om bøker med *smut*, men trekker også frem spesifikke scener fra bøkene, og lager humoristiske videoer om hvordan det oppleves å lese intime skildringer i offentligheten.

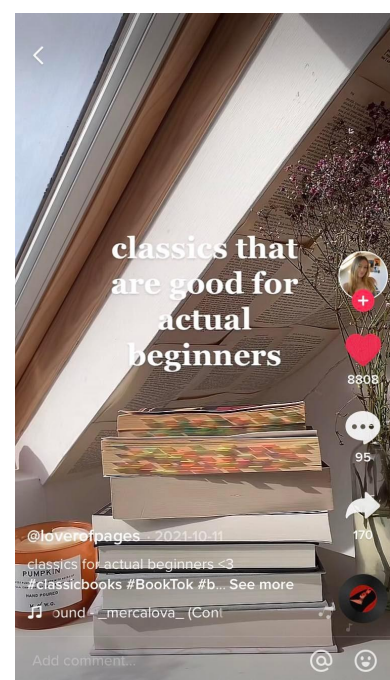
Andre underkategorier skiller seg i større grad fra den typiske BookTokerens interesser. Blant disse er #LiteraryTok og #ClassicBooks. Selv om det har versert motsatte syn på verdien av å lese høyverdig litteratur kontra YA-litteratur blant enkelte medlemmer av dette mindre fellesskapet, representerer ikke det helheten. Også dette fellesskapet fremstår som oftest positivt og inkluderende. I videoer på emneknaggene #LiteraryTok og #ClassicBooks trekker skapere frem bøker som allerede regnes som klassikere, og utgivelser med kvaliteter som gjør at de mener titlene vil kunne bli klassikere i fremtiden. Brukerne fremstår inkluderende og forsøker å gjøre klassisk litteratur tilgjengelig for flere lesere gjennom blant annet å anbefale klassikere for mindre erfarne lesere, som et slags nybegynnerkurs i klassisk litteratur – de deler dermed av sin kulturelle kapital. Bøkene anbefales ofte som lettere å lese dersom man ikke har erfaring med å lese kanoniserte klassikere fra før, og derfor kan være en god introduksjon til den klassiske litteraturen (figur 46–48).

(Figur 46)

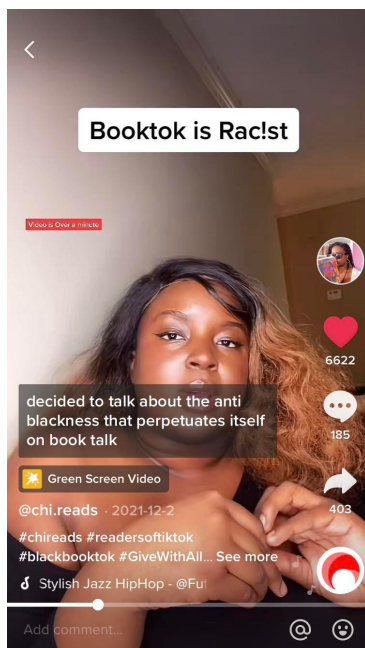
(Figur 47)

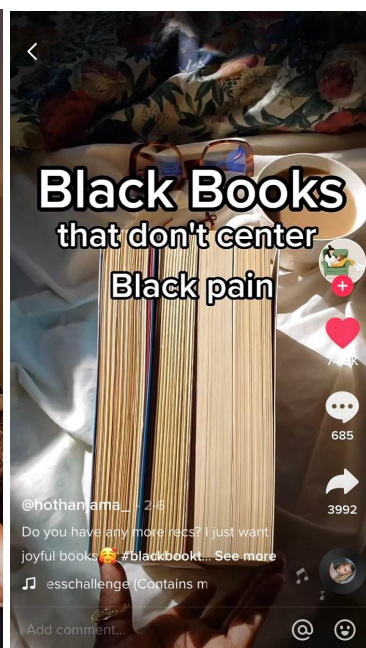
(Figur 48)

#BlackBookTok og #QueerBookTok er eksempler på underkategorier der brukerne på ulike måter er opptatt av minoriteter og grupper som de mener diskrimineres i samfunnet, på

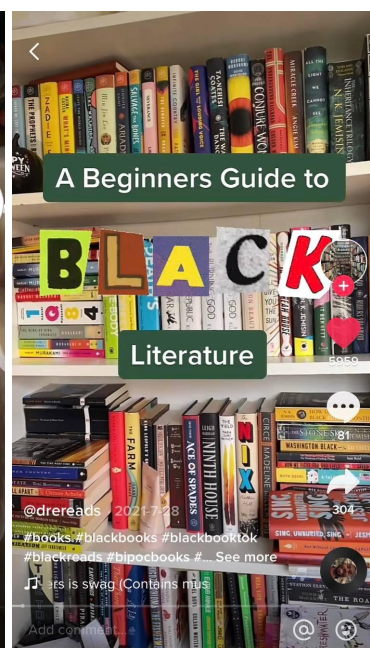
bokmarkedet og i litteraturen som utgis. Videoene under emneknaggen #BlackBookTok gir oppmerksomhet til bøker skrevet av melaninrike forfattere eller med melaninrike hovedpersoner, til bøker med flerkulturelle karakterer, som tar opp rasisme, eller er skrevet av forfattere med minoritetsbakgrunn (figur 49–51). I videoer under emneknaggen #QueerBookTok diskuterer skapere bøker som tematiserer identitetsproblematikk, skeive karakterer og skeiv kjærlighet. I videoer under begge disse emneknaggene har vi merket oss flere videoer som tar et oppgjør med mangelen på mangfold og representasjon i bøkene som omtales på BookTok. Disse videoene tydeliggjør at ikke alt ved det store fellesskapet er like positivt, støttende og inkluderende. Dette stemmer til dels overens med vår analyse av de 15 BookTok-favorittene. Kun fire av bøkene har en skeiv hovedperson, og ingen av dem skildrer transpersoner. Selv om halvparten av bøkene skildrer én eller flere karakterer med minoritetsbakgrunn, er flertallet av hovedpersonene i romanene hvite. Til tross for at mange BookTokere ønsker å anse seg selv som tolerante og inkluderende, står denne ambisjonen i motsetning til den *anti blackness*⁴ som noen BookTokere faktisk hevder er utbredt på plattformen.

(Figur 49)

(Figur 50)

(Figur 51)

⁴ Mennesker og institusjoners holdninger og praksiser som dehumaniserer melaninrike mennesker for å opprettholde hvite menneskers fordeler og privilegier. Anti-blackness kan også være internaliserte holdninger, der melaninrike mennesker eller samfunn distanserer seg fra svarte kulturelle normer.

Samtidig er det brukere på #BlackBookTok som ikke nødvendigvis ønsker å ta et slikt oppgjør og konfrontere andre Booktokere, men som benytter BookTok til å spre mer av det de synes andre burde lese ved å synliggjøre bøker og forfattere som de mener mangler representasjon. I et intervju med CBS News forteller BookTokeren Kendra.reads at hun ikke skylder på hvite BookTokere for mangelen på mangfold. Hun peker på forlagene som de ansvarlige, og poengterer at minoriteter i utgangspunktet er underrepresentert og undervurdert. Kendra.reads poengterer at dette gjør det vanskeligere for disse bøkene å nå bestselgerlistene, sammenlignet med bøker med hvite hovedpersoner: “I think it all comes down to publishers and what they're pushing, especially because they think Black books don't make money” (i Jones, 2021).

I likhet med lesere med spesifikke interesser har også forfattere funnet hverandre på BookTok. Under emneknaggen #AuthorTok deler både kjente, bestselgende forfattere, selvpubliserte forfattere og forfatterspirer alt fra videoer av sin hverdag og reise som forfatter, gleder og frustrasjoner ved skrivepulten, tips til hvordan å bli antatt av et forlag eller publisere bøker selv, til bokanbefalinger. Ikke minst har BookTok og #AuthorTok blitt en plattform for å promotere bokutgivelser, særlig for nye eller mindre kjente forfattere. Keylee Hargis er en av forfatterne vi har intervjuet som er aktiv på BookTok. Hun forteller at plattformen har hatt stor effekt både for henne selv og andre forfattere: “There are a few Indie Authors I know that weren't as big until BookTok came around and people started talking about their works. Now some of those authors are getting offers from big publishers to do special edition paperbacks/hardbacks of their works” (intervju Hargis, 2022). Forfatter Hannah Parker vitner om lignende tilfeller: “A lot of self published books that took off on TikTok now have traditional publishing deals and have even hit bestseller lists” (intervju Parker, 2022). Parker er en selvpublisert forfatter, og forteller at hun brukte BookTok aktivt i promoteringen av boken sin, noe som ga resultater: “I don't think my book would have had as much as a successful launch as it did if it hadn't been for BookTok” (intervju Parker, 2022).

Kvinnelig fellesskap

BookTok-fellesskapet er først og fremst et jente- og kvinnefellesskap. Forskning viser at det er jenter som både leser mest, og som oppnår best resultater på nasjonale leseprøver (Jensen m.fl., 2019). At flertallet av lesere er jenter i utgangspunktet, bidrar til å forklare hvorfor også

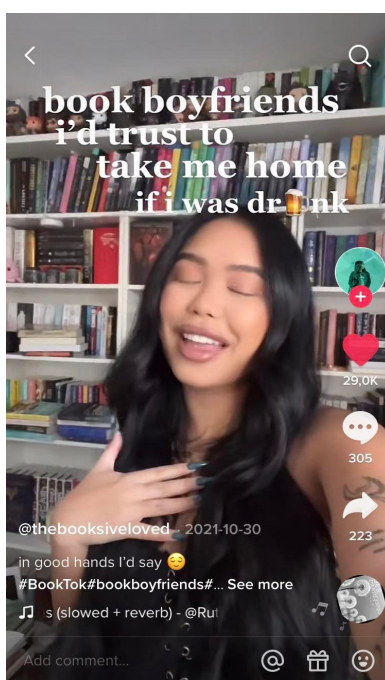
den store majoriteten av BookTokerne er jenter og kvinner. Det kan derfor anses som forventet at gutter er underrepresentert på plattformen.

En annen faktor som kan forklare det lave antallet mannlige BookTokere er bøkene som fremmes på BookTok. Flesteparten av de populære bøkene retter seg mot en kvinnelig målgruppe. Både YA- og fantasybøkene — de mest populære sjangrene — har som oftest kvinnelige hovedkarakterer. Jo flere skapere som legger ut videoer om bøker med kvinnelige karakterer, og som retter seg mot en typisk kvinnelig målgruppe, jo mer populære og synlige blir disse bøkene. Fellesskapet tiltrekker seg derfor flere typiske brukere, som igjen deler mer av den samme typen bøker – mønsteret blir selvforsterkende.

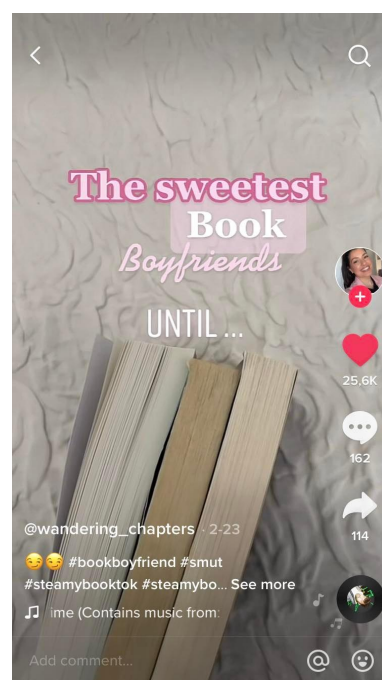
Kvinnefellesskapet er også preget av det vi med et folkelig begrep kan karakterisere som “guttegalskap”. For eksempel tar en stor mengde videoer for seg det BookTokerne kaller for *book boyfriends*. En *book boyfriend* er en mannlige karakter som leseren enten ønsker at heltinnen skal ha et romantisk forhold med, eller som leseren selv fantaserer om en romantisk relasjon med (figur 52–54). De deler blant annet sine meninger om de mannlige karakterene de leser om, hvem de liker og misliker, hvem de håper blir sammen med hovedpersonen, og hvilke fiktive personer leserne selv skulle ønske de kunne være kjæreste med.

(Figur 52)

(Figur 53)

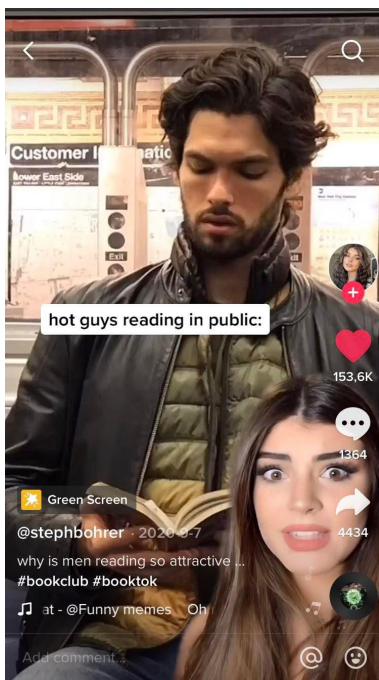

(Figur 54)

BookTok fremstår blant annet i forbindelse med guttegalskapen og diskusjonene som oppstår på grunn av den, som en ny arena for *fandom*. Begrepet *fandom* betegner en gruppe glødende

begeistrede fans, som utgjør et fellesskap eller en subkultur. Typisk for de som deltar i en *fandom*, er at de føler en sterk personlig tilknytning til personen eller karakteren de er fan av. De sterke følelsene har preg av en slags besatthet som fremstår nesten religiøs. På BookTok er forfatteren Colleen Hoovers' fans, som kaller seg selv "CoHorts", et aktuelt eksempel. Skapere diskuterer med stort engasjement hvem av de to sentrale mannlige karakterene i *It Ends With Us* de foretrekker.

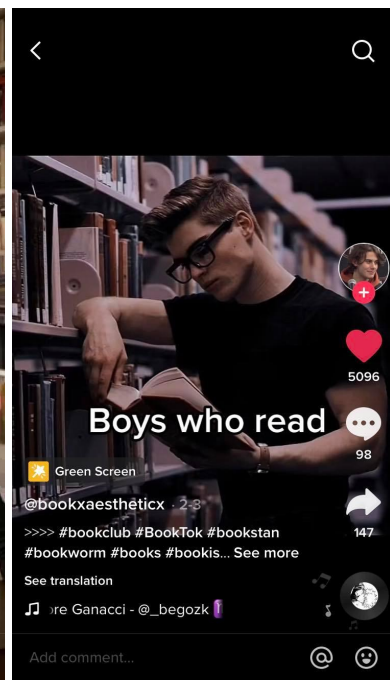
I tillegg er det en mengde videoer med temaet *boys who read*, som viser til det fine og sjeldne, nesten eksotiske, ved gutter som leser (figur 55–57). Videoene kan vise gleden over å se en gutt lese, eller være et uttrykk for ønsket om en kjæreste som leser. Slike videoer tydeliggjør at BookTokerne er klar over skjevfordelingen mellom kjønnene, både på plattformen og når det kommer til lesing generelt.

(Figur 55)

(Figur 56)

(Figur 57)

Vurderingskriterier

Kriteriene som ligger til grunn for BookTokernes litteraturvurdering skiller seg markant fra de legitime kriteriene i det smale feltet. Der profesjonelle anmeldere og litteraturkritikere ofte vektlegger vurderingskriterier som språk, form og litterær kvalitet, er BookTokerne opptatt av sine umiddelbare reaksjoner i møte med en tekst – og særlig hvilke følelser som vekkes.

Ikke uventet har hverken *Morgenbladet* eller *Klassekampen*, hvis stemmer regnes som innflytelsesrike i det litterære feltet, anmeldt *It Ends With Us* – den kanskje mest typiske BookTok-boken. Det er de samme avisene som skiller seg ut i Cecilie Napers materiale i “Hunting High and Low”; *Morgenbladet* og *Klassekampen* anmelder ifølge Naper ikke bestselgende underholdningslitteratur, fordi de anser slike titler som standardiserte og formelpregete. Faktisk er ikke *It Ends With Us* anmeldt av norske aviser i det hele tatt. For å kunne sammenligne BookTokernes vurdering av boken med profesjonelle anmelderes vurdering, forsøkte vi derfor å se til internasjonal omtale av boken, men finner at heller ingen engelskspråklige, profesjonelle anmeldere har anmeldt *It Ends With Us* – dette til tross for bokens udiskutable suksess i det brede feltet.

Mangelen på profesjonelle anmeldelser av boken bekrefter det Naper peker på. Kodene på det smale feltet tilsier at litteraturkritikere, for å beholde sin kapital og legitimitet, fortrinnsvis bør anmelde de “riktige” titlene. Ettersom *It Ends With Us* er å regne som formelbasert underholdningslitteratur, ligger den utenfor deres interessehorisont. Aktørene med en høy posisjon i det smale feltet bruker ikke sin signingskapital til å fremme underholdningslitteratur. Selv om profesjonelle kritikere ikke finner Hoovers roman estetisk og litterært interessant, skriver de derimot om henne, og bøkene hennes, fra en litteratursosiologisk vinkel. Flere amerikanske og engelske aviser, blant annet *Huffington Post* og *Washington Post*, har skrevet om Colleen Hoover og *It Ends With Us* som fenomen. Selv om *Morgenbladet* hverken har omtalt eller anmeldt *It Ends With Us*, er den litteratursosiologiske innfallsvinkelen til underholdningslitteratur som fenomen gjenkjennelig, for eksempel i artikkelen “Hva er kløen når Valérie Perrins *Å vanne blomster om kvelden* er salven, spør Bernhard Ellefsen” (Ellefsen, 2022), om publikumssuksessen *Å vanne blomster om kvelden* av franske Valérie Perrins, oversatt til norsk i 2022. BookTokerne, som opererer etter egne lover, ser derimot ikke ut til å la seg påvirke av mangelen på anerkjennelse favorittbøkene deres får utenfor plattformen.

BookTokernes vurderingskriterier

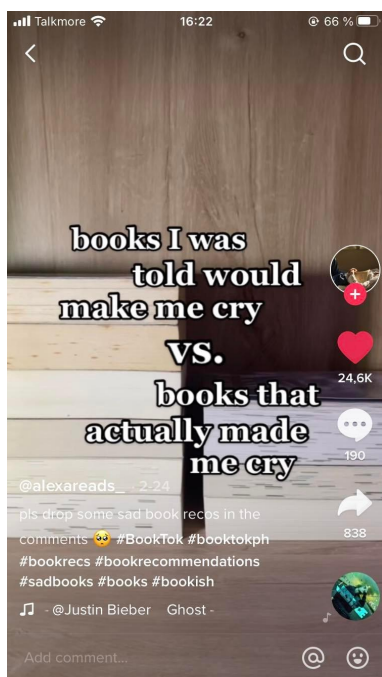
I artikkelen «Kritikk og Kriterier» (1987), publisert i *Vinduet*, hevder Per Thomas Andersen at kritikere ikke kan operere uten kriterier, men presiserer samtidig at ikke alle er like bevisste på hvilke kriterier de benytter seg av, eller om de i det hele tatt bruker dem. Basert på Monroe C. Beardsley sine kriterier i *Aesthetics. Problems in the Philosophy of Criticism*, presenterer Andersen fem litterære vurderingskriterier. Disse kriteriene er det *moralske/politiske* kriterium, det *kognitive*, det *genetiske*, det *estetiske* og det *affektive* kriterium.

Det er det affektive kriteriet som fremstår som viktigst for BookTokerne. Slik Andersen fremstiller saken legges det affektive kriteriet til grunn når leserens følelser og de psykologiske effektene verket har på leseren påvirker vurderingen. Likevel er det vanskelig å si noe om hvordan denne effekten oppnås. Følelser er individavhengige, og preges blant annet av personlighet, omstendigheter og bakgrunn. Det affektive kriteriet har dermed begrenset overføringsverdi. Likevel ser det ut til at følelsesmessige reaksjoner trumfer alle andre kriterier på BookTok. BookTokere vektlegger sine umiddelbare emosjonelle reaksjoner på bøker, og baserer kvalitetsvurderingen på hvilke – og hvor sterke – følelser som vekkes. For eksempel rangerer BookTokeren Vanessaamanrique den populære BookTok-boken *The Song of Achilles* med fire av fem stjerner i en av sine videoer, men skriver også “Beautiful writing but it didn’t make me cry as everyone said it would” (Vanessaamanrique, 05.05.2022). Hvorfor hun mener boken er godt skrevet, utdypes ikke, og fremstår heller ikke som det viktigste kriteriet. Det er følelsene som er utslagsgivende for sluttvurderingen av boken; hun forventet sterkere reaksjoner, men forventningen ble ikke innfridd.

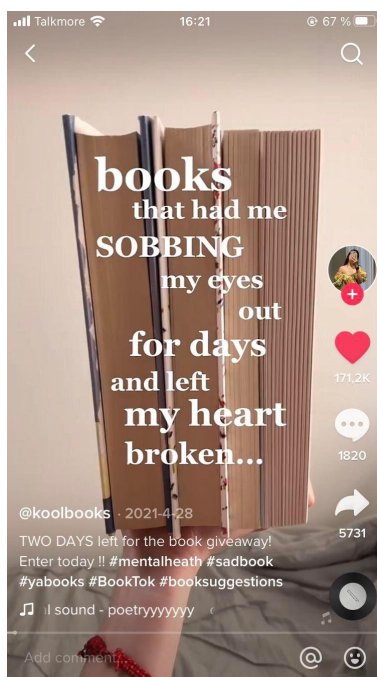
I undersøkelsen av forskjellene mellom profesjonelle kritikere og amatørkritikere i “Hunting High and Low” finner Cecilie Naper at flesteparten av amatør anmeldere på *Bokelskere.no*, ikke vektlegger språk og komposisjon, slik de profesjonelle kritikerne gjør. Anbefalingene deres er i tillegg kortere, muntlig formulert og tettpakket med adverbiale forsterkere. I sine vurderinger vektlegger amatør anmelderne ofte sine umiddelbare følelsesmessige reaksjoner i møte med karakterer og historier, og enkelte uttrykker at fascinasjon og underholdningsverdi veier tyngre enn språk og fortellermåte. Det samme finner vi på BookTok.

Nettopp forventningen til at leseren skal få sterke følelser, og gjerne gråte, av spesifikke bøker, blir vektlagt i videoer med titler som “Books that made me cry”. Videoer med denne tittelen spiller utelukkende på det affektive kriteriet. Videoer av gråtende

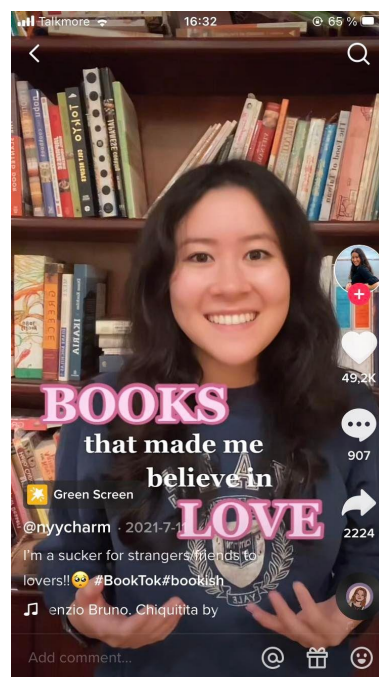
BookTokere som leser Colleen Hoovers *It Ends With Us* er et godt eksempel på slike videoer. I tillegg finnes det utallige videoer med titler som “Books that made me feel heartbroken”; “Books that made me feel genuine pain”; og “Books that made me believe in true love” (figur 58–60):

(Figur 58)

(Figur 59)

(Figur 60)

Skaperne forklarer eller utdyper sjelden hva som har utløst disse følelsene. Det ser ut til å være viktigere for BookTokerne å fortelle at de har fått sterke følelser under lesingen, enn å fortelle hvorfor disse følelsene har oppstått.

BookTokerne jakter sterke følelser, og finner det i bøkene til blant annet Colleen Hoover. Nettopp forfatterens evne til å vekke følelser hos leseren gjorde at man på 1800-tallet frarådet folk – og særlig kvinner – å lese romaner. Derfor unngikk forfattere lenge romanbetegnelsen, og det blir svaret på spørsmålet professor i litteraturvitenskap Marianne Egeland stiller i tittelen på sin artikkel “Om bruken av romanbetegnelsen på 1800-tallet. Hvorfor kalte ikke Camilla Collett Amtmandens Døttre for «roman»?” (2020). Selv om romanen er tatt inn i varmen av hele det litterære feltet i dag, er litteraturvurdering på bakgrunn av kun affektive kriterier sett på med skepsis i det smale feltet. På BookTok derimot, er det helt motsatt. Jo sterkere følelser, jo bedre.

BookTokerne deler gjerne følelsene sine umiddelbart etter å ha lest ferdig en bok. Flere filmer seg selv mens de leser boken for å vise reaksjonen sin (figur 8–10). BookTokerne

er tydeligvis lite redde for å vise følelser; det ser snarere ut til at de ikke kan holde følelsene sine for seg selv. I mange tilfeller gir BookTokerne inntrykk av at de “bare må” dele reaksjonen eller følelsene sine med resten av fellesskapet. BookTokerne snakker ikke bare til et kamera, men åpner en dialog med et digitalt fellesskap – på samme måte som mange deler boktips med vennene eller lesesirkelene sine utenfor BookTok – enten for å dele sine opplevelser og anbefale boken videre, eller for å finne ut hva andre som har lest den samme boken synes, og hente bekreftelse fra likesinnede. Måten BookTokerne henvender seg på til seerne sine som venner har betydning for hvordan BookTokeren snakker, og for hvilken informasjon som blir delt. Når BookTokerne deler sin entusiasme for en bok, har det nærmest preg av misjonering: “You have to read this book”.

Sympati og beundring

Det er typisk for bøkene som er populære på BookTok at leseren enten identifiserer seg med hovedpersonene, eller ser opp til dem. I de 15 romanene vi har lest er protagonistene i all hovedsak sympatiske, og har et prosjekt som leseren kan identifisere seg med og engasjere seg i. Flesteparten av romanene utspiller seg i samtid, og hovedpersonenes alder samsvarer med målgruppens. Hovedpersonene har gode kvaliteter, representerer positive verdier og trosser motgang for å gjennomføre prosjektet sitt, noe som gjør dem beundringsverdige. Samlet bidrar dette til å gjøre det mulig for leseren å identifisere seg med hovedpersonen – enten ved at leseren kjenner seg igjen i enkelte karaktertrekk og handlingsmønstre, eller ved at hovedpersonen har kvaliteter som leseren ser opp til.

Det samme finner Cecilie Naper i sin analyse av amatør Anmeldere på nettstedet Bokelskere i “Hunting High and Low. Amatør Anmeldere og profesjonelle kritikere om fascinasjon og kvalitet” (2013, s. 296). Naper trekker frem to tilnæringsformer lesere har til bøker og litterære karakterer, kategorisert av litteraturhistorikeren Hans Robert Jauss: den sympatiserende interaksjon og den beundrede interaksjon. Den sympatiserende interaksjon beskrives som leserens opplevelse av hovedpersonen som sympatisk. Leserens kan både kjenne seg igjen i og føle godhet for hovedpersonen. Den beundrende interaksjon støttes av litteratur der hovedpersonen er et forbilde for leseren (Naper, 2013, s. 272). Bokomtalen Naper studerer i sin undersøkelse av amatør Anmeldere viser nettopp at leserne enten beundrer eller sympatiserer med hovedpersonene. Videre kategoriseres den sympatiske og beundrende interaksjon inn i flere varianter ved å skille mellom grader av innlevelse i møtet mellom

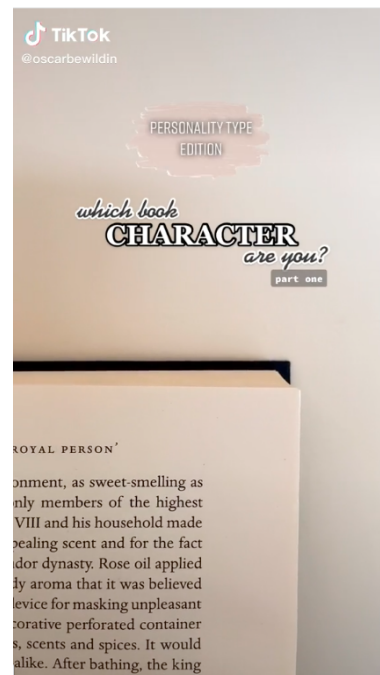
lesere og tekst. I svært progressive varianter er innlevelsen så omsluttende at leseren kan ha vanskelig for å gjøre objektive vurderinger av hovedpersonens valg, utdyper Naper (2013, s. 272).

Bakenfor tilnæringsformene ligger ideén om *interpretive communities*. Begrepet er hentet fra Stanley Fish' *Is There a Text in This Class? The Authority of Interpretive Communities* (1980). I motsetning til Fish er Jauss og Naper interesserte i den historiske og sosiale dimensjonen ved leserens forventning til og vurdering av en tekst. BookTok er et lese- og leserfellesskap, og BookTokernes teksttolking påvirkes av fellesskapets sosiale normer, og trendene som sirkulerer på plattformen. Trendene skifter fra uke til uke, til og med fra dag til dag. BookTokerne er avhengige av å følge disse trendene for å holde seg relevante – og dermed motta den bekreftelsen de ønsker. Skapernes valg og vurdering av bøker er derfor i aller høyeste grad påvirket av fellesskapets sosiale og historiske dimensjon. Jauss anser det som sannsynlig at et publikum innenfor samme historiske epoke, og med de samme sosiale forutsetninger, vil forstå og fortolke den samme litterære karakteren tilnærmet identisk. På BookTok er det stor enighet, ikke bare om hvilke bøker som har høyest verdi, men også om hvordan bøkene og karakterene skal tolkes.

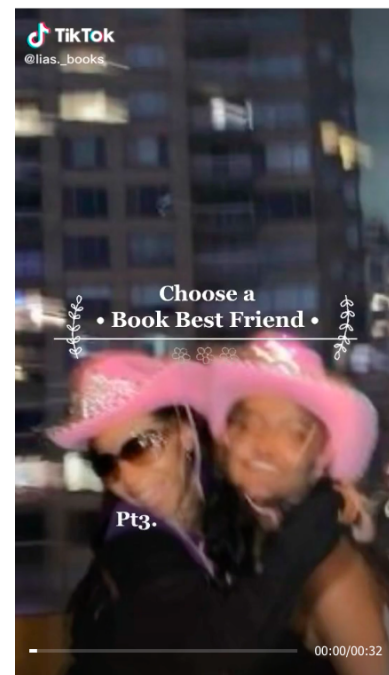
BookTokernes tilnærming til de litterære karakterene dekkes godt av Jauss' begreper – de engasjerer seg i protagonistene og deres prosjekter med stor innlevelse.

(Figur 66)

(Figur 67)

(Figur 68)

Enkelte BookTokers progressive form for sympatiserende interaksjon gjør at de opplever å ha – eller ønsker seg – en personlig relasjon til de litterære karakterene.

Flere trekker frem bøker med karakterer som de mener ligner dem selv, eller som de liker spesielt godt, i videoer med titler som “What Book Character Are You?”, eller “Book Characters I Would Be Best Friends With” (figur 66–68).

I slike tilfeller kan forholdet mellom lesere og tekst se ut til å stå i veien for leserens refleksjon; BookTokerne fremstår i mange tilfeller som ukritiske til sine favorittkarakterers handlinger. Andre ganger kan det nære forholdet til personene ha motsatt utfall. Dersom en karakter BookTokeren identifiserer seg med eller beundrer bryter forventningene kan det føre til negative emosjonelle reaksjoner. BookTokerne kan for eksempel uttrykke skuffelse hvis heltene eller heltinnen ikke ender opp i et romantisk forhold med den leseren håpet på, eller at hovedpersonen handler i strid med leserens verdier. BookTokerne behandler i slike tilfeller de litterære karakterene som om de var levende mennesker de har en nær, personlig relasjon til – som en venn eller kjæreste. Hvis teksten ikke lever opp til leserens forventninger kan det resultere i at boken blir vurdert som “skuffende”, og føre til negativ omtale. I en video med tittelen “Most disappointing books of 2021”, begrunner BookTokeren Gayotic_bookworm hvorfor hun ikke likte en av bøkene med at hun ikke er enig i protagonistens valg av kjæreste (Gayotic_bookworm, 30.12.2021).

BookTokerne kjenner sitt publikum; de vet at seerne ønsker anbefalinger av litteratur som fremkaller sterke følelser. Etterspørselen etter slike anbefalinger kan være én av grunnene til at mange videoer fokuserer på nettopp følelser, og ikke for eksempel det fortellertekniske. I tillegg er bøkene som BookTokerne anbefaler i stor grad underholdnings- og formellitteratur. Formellitteratur er mindre variert i form og innhold. Språk, fortellergrep og litterære virkemidler er muligens derfor mindre interessante å diskutere eller slå ned på som de følelsesmessige reaksjonene. En medvirkende faktor kan dessuten være at den typiske BookTokeren ikke har litteraturvitenskapelig utdanning, og derfor mangler akademiske ferdigheter i litterær analyse, tolkning og formidling, og språk for å uttrykke seg om litteratur slik litteraturvitere og profesjonelle kritikere gjør.

The Death of The Critic and Rise of The BookToker

I dag finnes det en lang rekke små og store nettbaserte plattformer for litteraturformidling, bokanmeldelser, omtaler og anbefalinger – og det hele toppe seg med BookTok. I *The Death of The Critic* (2007) peker Ronán McDonald på hvordan den profesjonelle litteraturkritikerens funksjon og posisjon har blitt svekket, blant annet som følge av bloggøsfærens inntreden i feltet, og desentraliseringen av kritisk autoritet den har ført til. Men mye har skjedd siden McDonald skrev om dette i 2007, da bokbloggen var et relativt nytt fenomen. På BookTok har litteraturkritikken fått et nytt format, og terskelen for å uttale seg om litteratur til et bredt publikum synes “lavere” enn noen gang.

Den typiske BookTok-videoen er kort og konsis, og skaperen snakker om mer enn én bok. Korte videoer med tydelige budskap ser dessuten ut til å få mest respons på plattformen. Norwegian_bookshelf forklarer at dette karakteriserer innholdet som får mest oppmerksomhet på hennes profil: “(...) And even though it’s frustrating, the short and easy videos that takes you 2 minutes to film gets a lot of views compared to videos you’ve spend hours making” (intervju Norwegian_bookshelf, 2022). Likevel lager flere BookTokere også lengre videoer der de snakker om én enkelt bok. Her er det gjerne bokens innhold som står i fokus – det snakkes sjeldent om språk og form utover at skaperen mener at boken enten er godt eller dårlig skrevet. I de lengre videoene kan BookTokeren derimot diskutere hvilke temaer, litterære troper og motiv som dukker opp i teksten, samt karakterenes utvikling. Gjennomgående i flesteparten av videoene er et muntlig språk, og skapere bruker ofte humor som virkemiddel. En type video som skiller seg ut er såkalte *story time*-videoer. Her forteller BookTokeren om hva en roman handler om fra hovedpersonens perspektiv – som om han eller hun forteller en historie fra sitt eget liv. Også i *story time*-videoer er det kun bokens innhold som formidles – ikke formen.

Den kortfattede dommen – om boken er *good* eller *not good* – er så utbredt på BookTok at den forenklete vurderingen også blir sett på med selvironi av noen BookTokere (figur 61). En annen form for forenklet vurdering er *book ratings*, hvor boken får mellom én og fem stjerner. Når bøker med *smut* blir vurdert, brukes ofte chili-emojier i tillegg til eller istedenfor stjernesystemet, for å uttrykke hvor eksplisitt det seksuelle innholdet i boken er (figur 62). Videoer under emneknaggen #BookTokYesOrNo er et tredje eksempel på hvor lite informasjon seerne trenger i anbefalingen fra BookTokerne de følger – et enkelt ja eller nei er ofte nok (figur 63). At videoene er korte og holder seg til hovedpoenget (tommel opp eller ned) kan være grunnen til at videoer med anbefalingslister er populære. Dette er videoer hvor

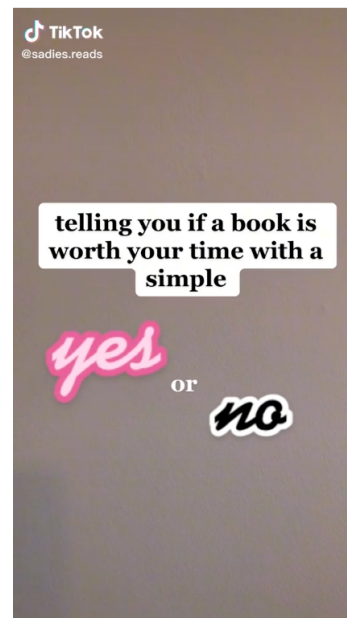
flere bøker med en fellesnevner anbefales. Videoene kan ha titler som “Books that made me [cry/forget I was reading/believe in true love]”, “Popular BookTok books I [liked/didn’t like]”, eller “My all time favorite books”.

(Figur 61)

(Figur 62)

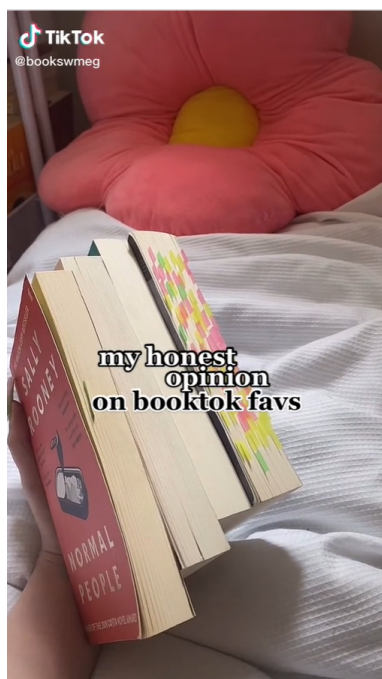
(Figur 63)

BookTokerne følger andre brukere som har lignende smak som dem selv, og stoler på anbefalingene deres – uavhengig av hvor kort eller grundig vurderingen er. BookTokeren Norwegian_bookshelf skriver:

I can watch a 4 second tiktok about a book and immediately order it haha (...) It also depends on the booktoker. I know a lot of booktokers that enjoy the same books as myself and whenever they post a recommendation I usually trust them pretty easily because we have the same taste in books! (Intervju Norwegian_bookshelf, 2022)

BookTokerne stoler blindt på hverandres vurderinger og anbefalinger, fordi så mange av dem ser på hverandre som venner. Norwegian_bookshelf sier det rett ut: “I get my book recommendations mostly from booktok and from my booktok friends!” (intervju Norwegian_bookshelf, 2022). Tilliten som skal til for å kunne stole på bokanbefalingene, avhenger også av inntrykket brukerne får av BookTokerens troverdighet; BookTokernes *honest opinion* er høyt verdsatt på plattformen. Skaperne spesifiserer ofte at de deler sine ærlige meninger. Innholdet i videoen – BookTokerens følelser – må fremstå som genuint for å

overbevisende mottakeren (figur 64–65).

(Figur 64)

(Figur 65)

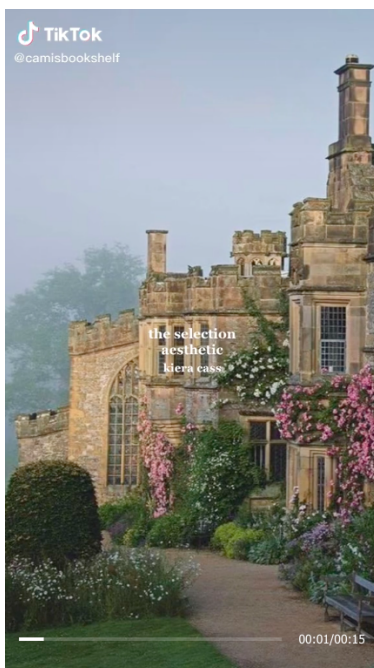
I ønsket om å dele sin entusiasme for bøker er det først og fremst titlene som har gitt BookTokerne positive og engasjerende leseopplevelser som blir vist frem i videoene. Siden skaperne sjeldent omtaler en bok de selv ikke likte, blir videoene ofte positivt ladet – også når budskapet er at boken er tårefremkallende. Mange BookTok-videoer som henviser til spesifikke bøker er med andre ord bokanbefalinger, såkalte *book recs* (*recommendations*), snarere enn bokanmeldelser. I de få tilfellene der en bok omtales negativt, gjør BookTokerne det til et poeng at det å gi en bok negativ omtale nettopp er en spesiell hendelse, og noe de gjør sjelden.

Selv om det affektive kriteriet ligger til grunn for de fleste vurderinger på BookTok finnes det unntak fra regelen – særlig i videoer som legges ut i de mindre fellesskapene. På #BlackBookTok, diskuterer skapere for eksempel hvorvidt en bok har karakterer som speiler mangfoldet i samfunnet, og i hvilken grad bøker om personer med minoritetsbakgrunn tematiserer diskriminering, rasisme, kjønnsroller eller klasseforskjeller. Disse videoene kan ses i lys av Andersens moralske/politiske kriterium, som betegner utsagn som tilegner teksten politisk, moralsk eller sosial verdi. Et aspekt ved dette kriteriet er ifølge Andersen at det ikke

kan være grunnlag for å trekke konklusjoner vedrørende tekstens litterære eller estetiske kvalitet. Det kan brukes til å uttrykke noe om en teksts viktighet, men ikke hvorvidt den er god eller dårlig (Andersen, 1987, s. 18). Skapere som vektlegger moralske og politiske aspekt ved bøker gjør sjeldent en litterær eller estetisk kvalitetsvurdering, men begrenser seg til å vurdere graden av mangfold i litteraturen.

I andre underfellesskap er estetiske kriterier et viktigere grunnlag for vurderingen. I videoer på #LiteraryTok og #ClassicBooks legger skapere ut flere minutter lange videoer der de snakker direkte til kameraet om bøkene de leser. I videoene diskuterer og utdyper skaperne sine tanker om bøkens form og innhold, og bruker litterære fagbegreper. Dette kan ha sammenheng med at flere av skaperne som er aktive på #LiteraryTok er, eller har vært, studenter i litteraturvitenskap. De utgjør imidlertid et klart unntak. Den typiske BookTokeren bruker på sin side hverdagslige og muntlige formuleringer, holder seg til det affektive kriteriet og vektlegger bøkens følelsesvekkende potensial.

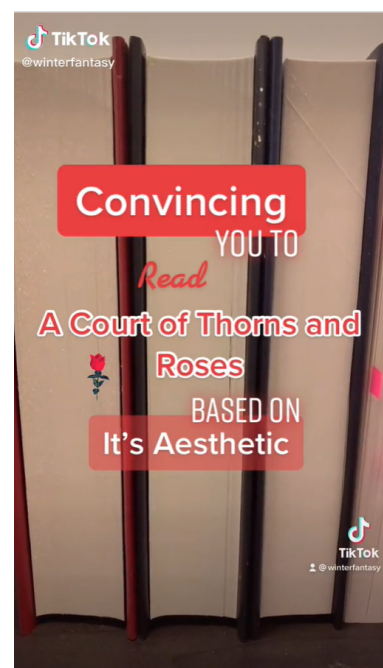
Det estetiske kriterium som presenteres av Andersen deles inn i tre underkriterier: kompleksitet, intensitet og integritet. Den typiske BookTokeren omtaler også bøkens estetikk – men har en helt annen forståelse av estetikkbegrepet enn Andersens. Når typiske BookTokere snakker om en boks *aesthetics* refererer de nesten utelukkende til bokens stemning, bildene leseren ser for seg på grunnlag av person- og miljøskildringer og atmosfæren disse skildringene maner frem.

(Figur 66)

(Figur 67)

(Figur 68)

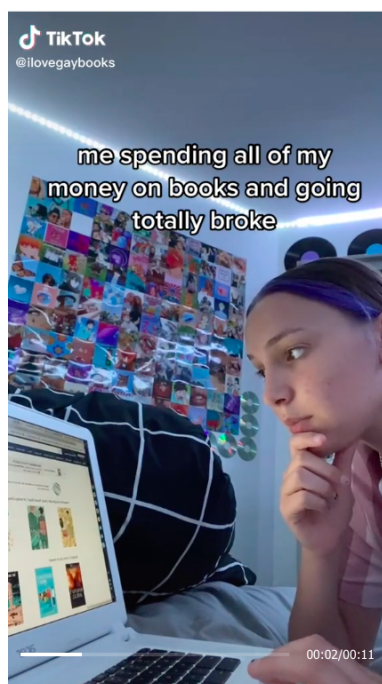
Videoer med titler som “The Selection aesthetics” viser en bildeserie med fotografier og illustrasjoner som beskriver inntrykket leseren får gjennom beskrivelser i teksten. Bildeseriene kan sammenlignes med collager eller *moodboards*,⁵ som fanger bokens estetiske uttrykk (figur 66–68). BookTokernes forståelse av estetikkbegrepet underbygger påstanden om at BookTokere setter følelse og stemning over tradisjonelle litterære kvaliteter.

⁵ En visuell representasjon eller collage satt sammen av bilder, tekst og materialer som brukes for å formidle en idé eller følelse.

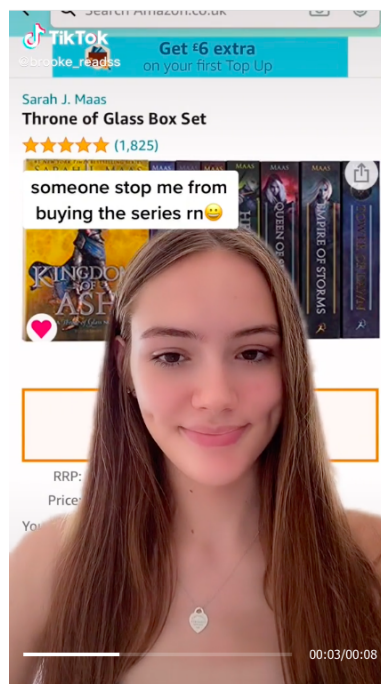
BookTok i det norske bokmarkedet

Norske forlag med egne TikTok-kontoer, hyller merket med “som sett på BookTok” i bokhandler, BookTok-favoritter på bestselgerlistene, og artikler om fenomenet i norske medier, viser at BookTok har markert seg på det norske bokmarkedet. I oktober 2021 publiserte NRK en artikkel om det nye, globale litteraturfenomenet som begynte å sette sitt preg på bordene i norske bokhandler (Krogh, 2021). “Ingenting kan måle seg med BookTok, bokkanalen på TikTok”, ifølge Caroline Heitmann, markedssjef i Norli (i Krogh, 2021). Plattformen fremstår ikke som mindre viktig våren 2022: “Det er vanligvis vanskelig å nå ut med bøker til ungdom i Norge. BookTok har åpnet det markedet” (Heitmann i Kifle, 2022). Heitmann vitner om at BookTok har endret etterspørselen for bøker, særlig fra unge jenter. Bokhandlene ser at bøkene som anbefales på TikTok selger godt, særlig fantasy-romaner og bøker med kjærlighetstematikk (Kifle, 2022).

Unge lesere anses i utgangspunktet ikke som en kjøpekraftig gruppe. Undersøkelsen av BookToks målgruppe relatert til påvirkningen BookTok har hatt på bokmarkedet, viser imidlertid at dette ikke nødvendigvis stemmer. BookTokerne er for det første eldre enn først antatt – gjennomsnittsalderen er i underkant av 20 år.

(Figur 69)

(Figur 70)

(Figur 71)

For det andre gir mange BookTokere uttrykk for å være villige til å bruke en betydelig del av sine økonomiske midler på bøker. Flere videoer viser BookTokere som tilsynelatende har brukt alle sine penger på bøker (figur 69). Andre ber seerne om å hindre dem fra flere impulsive bokkjøp (figur 70). Mange BookTokere legger også ut videoer av *book hauls*, der de viser frem bøker de har kjøpt (figur 71). Økonomiske midler, eller mangelen på det, ser altså ikke ut til å stoppe BookTokerne fra å kjøpe bøker, noe som gjenspeiles i hvordan BookTok har påvirket bokmarkedet. Dette ser det ut til at ansatte ved forlag, bokhandlere og bibliotek har lagt merke til.

Både Norli og flere Ark-butikker har egne kontoer på TikTok hvor de henvender seg hovedsakelig seg til ungdom og unge voksne. Også i de fysiske butikkene preger BookTok måten bokhandlerkjedene opererer på. De fleste Ark- og Norlibutikkene har avsatt egne hyller eller bord dedikert til BookTok-favoritter (figur 72). Hos Ark merkes dessuten bøkene med egne TikTok-klistremerker.

(Figur 72)

Flere norske biblioteker har likeledes tatt i bruk BookTok for å formidle litteratur til unge lesere. Askerbibliotekene har to ansatte som skaper innhold til plattformen. Jon Esteban Furøy, leder for barne- og ungdomsavdelingen ved Askerbibliotekene, forteller om god respons på innholdet (Kifle, 2022). Askerbibliotekene legger ut innhold som følger populære trender, både om bøkene de har tilgjengelige, og om hvordan det er å jobbe på et bibliotek. Bøkene som profileres i videoene er nesten utelukkende norske, og flestparten av disse er

ungdomsromaner. Bare et fåtall av videoene omtaler de mest populære BookTok-titlene. Populære BookTok-bøker ser derimot ut til å være mer synlige i flere av de fysiske bibliotekene, men ofte sammen med den norske oversettelsen. Bøkene stilles ut i forbindelse med tematiske utstillinger om kjærlighet eller ungdomslitteratur, men også i egne BookTok-utstillinger. Typiske BookTok-titler dukker i tillegg opp på nettsidene til flere norske biblioteker; under fanen “bøker vi anbefaler” lister Deichman blant annet opp flere av romanene vi har analysert i denne oppgaven.

Flere utenlandske forlag, deriblant amerikanske og britiske, er aktive på plattformen. John Adamo, markedssjef i forlaget Random Houses barn og ungdomsavdeling, forteller i et intervju i *The New York Times* at forlaget iverksatte et samarbeid med om lag 100 forskjellige BookTokere allerede i mars 2021 (Harris, 2021). I løpet av våren 2022 har flere norske forlag (Vigmostad & Bjørke, Samlaget og Cappelen Damm) opprettet egne brukere på plattformen. Av disse er Cappelen Damm både mest aktiv på plattformen og har flest følgere. Forlaget skiller seg fra Vigmostad & Bjørke og Samlaget ved at de har ansatt en egen “TikTok-ansvarlig”: 22 år gamle Trine Weydahl er selv i BookToks målgruppe. Kontoens suksess kan antagelig knyttes til den tydelige avsenderen, som tar del i BookTok-fellesskapet og fremstår som en troverdig BookToker. Weydahl bekrefter at forlaget har lagt vekt på troverdighet for å nå ut til målgruppen:

Jeg tenker det viktigste er å forstå kulturen, ha noen som selv som bruker plattformen aktivt, og la de gjøre ting. Det viktigste på TikTok er å være genuin, være personlig. Selv om man er et stort forlag, mener jeg det er viktig å dra ting ned til et personlig nivå. Om det er å la en person vise sine egne favoritter, eller å la en forfatter fortelle sin personlige historie, så er det personlige historier som teller. (Intervju Weydahl, 2022)

Videoene som legges ut på Cappelen Damms brukerkonto følger BookTok-trendene, og det er tydelig at forlaget retter seg mot *YA*- og *NA*-lesere. Weydahl skriver at forlaget raskt fikk demonstrert hvordan TikTok skiller seg fra andre sosiale medier da de la ut en video som reklamerte for Cappelens krimfestival – som retter seg mot en annen målgruppe enn de typiske BookTokerne:

Den store forskjellen det er på god markedsføring på feks Facebook og TikTok, er en av grunnene til at Cappelen Damm avventet med å lage TikTok-konto i starten, da de ikke hadde noen til å forstå seg på kulturen, språket og normene på denne kanalen. Man kan ikke overføre innhold enkelt fra én kanal til den andre, da plattformer ofte har helt ulike ordlegging og målgrupper. Noe vi har lært av å nettopp gjøre dette med reklamevideoen til krimfestivalen. (Intervju Weydahl, 2022)

Cappelen Damm har ikke inngått samarbeid med BookTokere på samme måte som Random House. Det har derimot Gyldendal gjort, selv om forlaget ikke er aktive på plattformen med en egen konto. Blant annet har Norwegian_bookshelf inngått en avtale med Gyldendal. Hun ble kontaktet i oktober 2021, etter å ha blitt intervjuet på NRK. Gyldendal har igangsatt prøveprosjektet *Pokket*, hvor blant andre Norwegian_bookshelf presenterer sine bokanbefalinger:

Jeg får ikke tilsendt bøker av Gyldendal, men jeg får betalt per solgte bok på pokket.no. Det stilles ingen krav til innholdet! annet enn at jeg i en periode skulle poste 1 innlegg i uken hvor jeg reklamerte for pokket.no. Med tanke på at jeg ikke har mottatt noen av disse bøkene, men kjøpt de for egne penger, så vil jeg si at jeg er objektiv i mine anmeldelser! (Intervju Norwegian_bookshelf, 2022)

Norwegian_bookshelf har også mottatt leseeksemplar fra Aschehoug, og er en del av deres “påvirker-liste” (intervju Norwegian_bookshelf, 2022). Hun hevder likevel at ingen av anbefalingene, hverken på *Pokket*, eller på BookTok, er påvirket av forlagene hun har samarbeider med. Norwegian_bookshelf gir uttrykk for at målet hennes først og fremst er å spre leseglede. Ettersom ærlige anbefalinger og genuint innhold står sterkt på plattformen, er det nærliggende å tenke at sponset innhold ikke vil oppnå like stor effekt som annet innhold. Weydahl trekker frem nettopp dette poenget som viktig for Cappelen Damms BookTok-strategi, og hevder at forlagets hovedmotivasjon for å drive en TikTok-konto ikke nødvendigvis er å selge forlagets bøker, men først og fremst å spre leseglede: “Motivasjonen vår, og min, er i hovedsak at vi brenner for de gode historiene, og vil formidle de gode historiene. Bidra til at flere kjenner på en leseglede, og leser flere bøker!” (intervju Weydahl, 2022). Denne innstillingen fremkommer også av forlagets beslutning om ikke utelukkende å promotere Cappelen Damms egne bøker i videoene de poster på BookTok. Forlaget legger ut anbefalinger av bøker utgitt på andre norske forlag, og flere engelskspråklige titler utgitt av utenlandske forlag:

Folk velger ikke bok ut i fra forlag, men øker man folks generelle leselyst, kan det hende de også velger en bok fra ditt forlag. I tillegg handler mye om troverdighet og genuinitet, spesielt på denne plattformen (...). Derfor ser vi det som nødvendig å vise andre bøker, da vi skal være en mer troverdig kilde til hvilke bøker vi anbefaler til målgruppen på TikTok. Hadde vi kun promotert egne bøker, er det stor sjans for at det hadde kommet frem litt for selgende og ikke truffet hos den målgruppen vi ønsker å treffe. (Intervju Weydahl, 2022)

Det ser likevel ut til at flertallet av bøker som anbefales på kontoen er utgitt av Cappelen Damm. Selv om spredning av leseglede ifølge Weydahl er en viktig motivasjon for at forlaget

skal delta i BookTok-fellesskapet, fremkommer det samtidig at forlaget selvsagt håper å kunne profitere på BookTok-suksessen på sikt.

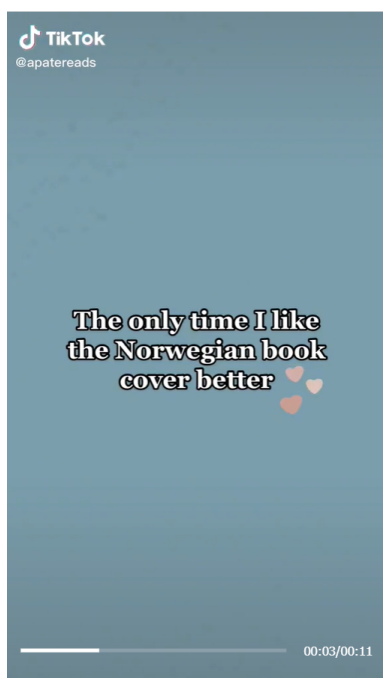
At forlagene, og andre aktører fra bokbransjen, trer inn på en ellers brukerstyrt plattform, kan potensielt ha negative konsekvenser for fellesskapet. Sosiale plattformer som Instagram og YouTube er etter hvert blitt sterkt preget av reklame og sponset innhold. TikTok skiller seg fra øvrige sosiale medier ved at det er betydelig færre annonser på plattformen. Dette må kunne ses i sammenheng med at ekte, genuint innhold er det som treffer best og flest brukere. TikTok introduserte “TikTok for Business” i 2020, og oppfordret selskaper som ønsker å markedsføre produkter på plattformen til å “[s]top making ads. Make TikToks” (TikTok for Business, 2021). Ifølge TikTok er dette et forsøk på å få selskapene til å omfavne kreativiteten og positiviteten som gjennomsyrrer plattformen, med håp om å kunne nå ut til brukerne. Oppfordringen kan likevel være problematisk, da den kan viske ut skillet mellom genuint, personlig innhold og reklame.

Øversettelse og adaptasjon

Av de 15 romanene vi har analysert foreligger kun halvparten i norsk oversettelse. Dette på tross av at bøkene er internasjonale bestselgere med mange dedikerte lesere, både internasjonalt og i Norge. Caroline Heitmann, markedsjef i Norli, hevder at flere norske forlag vurderer å oversette populære BookTok-titler til norsk, men at det er usikkert om bøkene vil selge like godt i oversatt utgave. Norske BookTokere, og de fleste unge norske lesere for øvrig, leser godt på engelsk, og ifølge Heitmann foretrekker ungdom og unge voksne å lese engelskspråklig litteratur på originalspråket (Kifle, 2022). Likevel er syv av titlene oversatt til norsk. Tre av disse oversettelsene ble utgitt mellom 2016 og 2018 – før BookToks tid. Bøkene, *The Selection (Utvelgelsen)*, *We Were Liars (Vi var løgnere)* og *It Ends With Us (Det ender med oss)*, var kommersielle suksesser også forut for at de ble populære på plattformen. Det er sannsynlig at nettopp bøkene høye salgstall bidro til at titlene ble oversatt til norsk. *The Seven Husbands of Evelyn Hugo (Evelyn Hugos syv ektemenn)*, *They Both Die at The End (Begge dør til slutt)*, *The Midnight Library (Midnattsbiblioteket)* og *Shadow and Bone (I lysets makt)* ble derimot oversatt til norsk etter 2020. Vi kan derfor anta at BookTok-suksessen har vært en medvirkende årsak til at forlagene har valgt å utgi bøkene i norske versjoner.

En representant for Gursli Berg forlag, som har utgitt flere av Colleen Hoovers romaner – deriblant *It Ends With Us* – forteller at boksalg har tatt seg opp etter BookToks fremvekst (Gursli-Berg, personlig kommunikasjon, 18. mai 2022). Barne- og ungdomsbokforlaget Fontini har oversatt *We Were Liars* og *They Both Die at The End* til norsk. Representanter for forlaget bekrefter at BookTok har påvirket hvordan forlaget vurderer oversettelser av engelskspråklige bøker (Danielsen og Løver, personlig kommunikasjon, 18. mai 2022). Da *We Were Liars* ble populær på BookTok var omtalen utelukkende av originalversjonen. Likevel økte salget av den norske oversettelsen, uten at forlaget endret sin markedsføring. Dette gjorde forlaget oppmerksomme på at økte salg av engelske titler også kan generere salg av norske oversettelser. Dette på tross av at markedet for oversatt ungdoms- og YA-litteratur er utfordrende for norske forlag, både fordi norske ungdommer i utgangspunktet leser mindre enn andre målgrupper, og fordi ungdommen som leser, ofte foretrekker å lese på originalspråket. Fontini vurderte suksessen til *We Were Liars*-oversettelsen som et signal om at flere norske ungdommer enn først antatt foretrekker å lese bøker på norsk.

Fontini har i tillegg oversatt *They Both Die at The End*. I motsetning til *We Were Liars* ble *They Both Die at The End* oversatt til norsk etter BookToks tilblivelse. BookTok har påvirket måten forlaget har gått frem i oversettelsesprosessen, særlig da de skulle velge omslag: “Vi hadde absolutt målgruppen i bakhodet da vi bestemte oss for det norske omslaget av boka” (Danielsen og Løver, personlig kommunikasjon, 18. mai 2022). Bøkenes omslag er en viktig faktor i formidlingen av bøker på BookTok – flere videoer sammenligner ulike utgaver og oversettelsers bokomslag (figur 15). Det norske omslaget til *Begge dør til slutt*, utgitt på Fontini i 2022, har fått mye oppmerksomhet på BookTok, hvor det sammenlignes med originalomslaget og andre oversettelsers omslag. Fontinis omslag roses av mange BookTokere – både norske og i andre land (figur 73–75). Oppmerksomheten omslaget har fått, viser at forlaget har truffet en nerve hos målgruppen. Kommentaren “Do I understand Norwegian? No. Do I still want a copy just to look at it? Yes.” (Nuala.veturius, 31.01.2022) understreker omslagets gjennomslagskraft. Den sterke positive responsen på omslaget bekrefter at kjennskap til BookTok og BookTokernes særegne koder er en forutsetning for å nå frem til målgruppen.

(Figur 73)

(Figur 74)

(Figur 75)

Alle de 15 utvalgte romanene er oversatt til flere språk; Colleen Hoovers *It Ends With Us* foreligger på mer enn 20 språk. I tillegg skal hele 12 av 15 titler adapteres til filmer (åtte titler) eller tv-serier (fire titler). Det er ikke uvanlig at bøker som blir adaptert til andre medier oppnår økte salgstall som et resultat av dette. Film og serier gjør at fortellingene når ut til et nytt, og større, publikum. *Heartstopper* (2018) av Alice Oseman er en grafisk roman som har vært populær på BookTok. I april 2022 ble serie-adaptasjonen tilgjengelig på Netflix. Boken er oversatt til norsk av Gyldendal, og kom i bokhandel i april 2022 – omtrent samtidig som Netflix-serien. Den norske oversettelsen ligger på topp 10-listen for barn hos både Ark og Norli. Det er absolutt sannsynlig at salget har vært påvirket positivt av Netflix-seriens suksess – uavhengig av om forlaget hadde forutsett dette eller ei. Meldingen om de planlagte dramatiseringene kan motivere de norske forlagene til å oversette flere av bøkene. Fordi adaptasjonene kan nå ut til flere potensielle lesere også utenfor den tiltenkte målgruppen, og utenfor BookTok, betyr det en styrking av økonomien i oversettelsesprosjektene.

BookToks vekst har vært rask, og plattformen er i stadig endring. Derfor er det vanskelig å spå hvordan litteraturformidlingen på BookTok vil komme til å prege det norske bokmarkedet fremover – og hvordan forlagene, bokhandlene og bibliotekenes inntog på TikTok kommer til å påvirke BookTok-fellesskapet. BookTok er preget av samhold, vennskap og leseglede. Brukere og skapere deler boktips, anbefalinger og entusiasme for bøker og lesing, og bøkene oppnår synlighet gjennom "jungeltelegrafene". Effekten av

troverdige anbefalinger fra venner kan ikke sammenlignes med tradisjonell markedsføring som annonser eller sponset innhold på sosiale medier. Instagram er i løpet av de siste årene blitt overlesset med synlige annonser, reklame og sponsede innlegg. De fleste bedrifter, inkludert alle norske forlag, har en brukerkonto på Instagram, som benyttes i virksomhetens markedsføringsstrategi. Når avsenderen har tydelige økonomiske insentiver for å omtale et produkt positivt – som produsent eller som sponset av denne – kan brukere oppleve innholdet som mindre troverdig. BookTokernes troverdighet og tillit til hverandres anbefalinger er essensielt i utvekslingen av boktips.

Avslutning

Book Tok er en ny og nærmest eksplosivt voksende plattform, med stadig skiftende trender. Ingen andre litteraturformidlingsplattformer kan sammenlignes med TikToks raske utvikling. BookTok har gått fra å være ukjent for de aller fleste til i løpet av et par år å nå ut til *milliarder* av mennesker, og bli en innflytelsesrik plattform som bokbransjen ikke kan ignorere. Vi kan ikke spå om fremtiden, og heller ikke om BookTok kommer til å ha en vedvarende effekt på lesing blant unge innenfor fellesskapet – eller om flere gutter med tiden vil delta i fellesskapet. Uavhengig av dette har BookTok uansett åpnet døren inn til litteraturen for mange nye, unge lesere.

BookTok kan sies å utgjøre et eget litterært felt, som opererer etter egne koder. Dette påvirker hvordan BookTokerne interagerer med hverandre, hvem som får innpass i fellesskapet, hvilke trender som til enhver tid gjelder, og hva som gir aktører kapital. Siden feltets aktivitet foregår på TikTok, er den visuelle fremstillingen avgjørende. Bokens symbolske verdi påvirkes av dens estetiske kvaliteter, i tillegg til at boken som estetisk objekt fungerer som en identitetsmarkør for BookTokerne.

I kartleggingen av BookTok som litteraturformidlingsplattform mener vi å ha funnet den typiske BookTokeren: en ung kvinne med stor lidenskap for bøker. Hun inngår i et digitalt fellesskap med andre engasjerte lesere og bokinteresserte, og leser først og fremst for å bli underholdt. Der aktører i det smale litteraturfeltet verdsetter litteratur som kilde til kunnskap og dannelse, og ser ned på formelbasert underholdningslitteratur, er dette prinsippet snudd på hodet på BookTok. Der er det ingen som rynker på nesen av lettlest *Chick Lit*. Snarere tvert imot: Det er den lettteste – og raskt leste – underholdningslitteraturen som settes høyest av den typiske BookTokeren.

Litteraturen den typiske BookTokeren foretrekker, og som derfor er mest populær på plattformen, kan gi inntrykk av begrenset variasjon. Men BookTok er et paraplyfenomen som dekker en mengde mindre fellesskap med spesifikke litterære preferanser. Deltakerne i enkelte av disse, blant annet på #BlackBookTok, setter fokus på moralske kriterier, og bruker plattformen som en kanal for å fremme mangfold i litteraturen. Andre kan være opptatt av en spesiell type litteratur, som på #LiteraryTok. BookTok er med andre ord ikke bare en stor – ja, gigantisk – plattform, men også overveldende mangfoldig – mer enn vi hadde forutsett før

undersøkelsen ble igangsatt. Vi har ikke hatt mulighet til å dekke plattformens totalitet i denne oppgaven, men har satt lys på sider som illustrerer BookToks kompleksitet.

BookTok preges av en imponerende positivitet til og entusiasme for bøker, lesing og fellesskapet som sådant. Under arbeidet har våre informanter gjentatte ganger gjort oss oppmerksomme på at de først og fremst deltar i et sosialt fellesskap, der brukere deler en felles interesse. BookTokerne anser hverandre som gode venner, og deler ufiltrert, og uforbeholdent, sin lidenskap med hverandre. Skaperne henvender seg derfor ikke til et anonymt publikum, men til sine likesinnede. Dette påvirker hvilken informasjon som deles, og hvordan den formidles. BookTokerne, både skapere og brukere, ønsker å lese bøker som vekker sterke følelser. Følgelig er det nettopp følelsene skaperne vektlegger i sine anbefalinger. Alle andre kriterier fremstår nærmest som uvesentlige.

I jakten på emosjonelle leseopplevelser er det kjærlighetstematikk som er den store fellesnevneren. Den typiske BookTok-boken er et melodrama. Alle de 15 romanene vi har lest tematiserer kjærlighet, i større eller mindre grad. Selv om følelser og kjærlighet tematiseres i store deler av samtidslitteraturen – også den såkalt høylitterære – blir melodrama som utelukkende vurderes på grunnlag av det affektive kriteriet, sett på med skepsis av profesjonelle kritikere og skolerte litteraturvitere. BookTokernes forkjærlighet for romantisk underholdningslitteratur, og måten de formidler den på, viser at de tilsynelatende ikke har noen forbehold mot å la følelser styre vurderingen. De bryr seg rett og slett ikke om hva andre synes om dem og bøkene de leser.

Vi ble overrasket over hvor emosjonelt investerte BookTokerne er i både hverandre og favorittbøkene sine. Sjargongen på plattformen er, med få unntak, sterkt positivt ladet. Sammenlignet med digitale fellesskap for øvrig, både på andre deler av TikTok og andre plattformer, fremstår BookTok som et inkluderende rom, med lite negativitet og få hatefulle ytringer. BookTokerne understreker selv hvor inkluderende BookTok-fellesskapet er.

I en tid preget av negativ utvikling i unges lesevaner er det for oss oppløftende å se hvordan fellesskapet på BookTok representerer en motvekt til den generelle tendensen. Emneknaggen #BookTok har over 55 milliarder visninger. Innholdet på plattformen når således ut til svært mange potensielle lesere, og det ser ut til å ha effekt. Selv om vi anser dette som en positiv tendens, viser undersøkelsen vår imidlertid at BookTok er et sterkt kjønnet fellesskap: Et overveldende flertall av BookTokerne er kvinner. Kun fem prosent av de hundre brukerne i vårt utvalg er menn.

TikTok ser ut til å ha en smittende effekt på andre sosiale medier: videoer fra TikTok dukker blant annet opp på YouTube og Instagram. Innholdet på BookTok blir på denne måten

tilgjengelig for enda bredere publikum, også utenfor fellesskapet. BookTok har allerede vekket leseinteressen til liv hos mange, og kan potensielt gjøre det samme hos enda flere. Når den digitale sfæren omfatter stadig større del av livene våre, kan lesing være en motreaksjon der sosiale medier og litteratur forenes.

Denne undersøkelsen er en stikkprøve av BookToks påvirkning og utbredelse, og belyser starten på en bevegelse litteraturfeltet ikke har sett maken til. Om BookTokernes leseentusiasme vil vedvare også når de blir eldre, og om plattformen dermed vil bidra til å verve flere fremtidige voksne boklesere, gjenstår å se. Hvorvidt “BookTok-effekten” kun vil skape enda flere voksne lesere av bred underholdningslitteratur, eller om den også vil ha en positiv effekt for den smalere litteraturen og kvalitetsforleggeriet, er også uvisst. Likevel kan leseleden som brer seg på TikTok vitne om begynnelsen på en leserennessanse – om ikke annet er den en *ny* inngang til bøkens verden.

Litteraturliste

BookTok-favorittene

- Bardugo, L. (2012). *Shadow and Bone*. London: Hachette Children's Group.
- Black, H. (2018). *The Cruel Prince*. London: Hot Key Books.
- Cass, K. (2012). *The Selection*. New York: Harper Collins.
- Haig, M. (2021). *The Midnight Library*. Edinburgh: Canongate Books.
- Henry, E. (2020). *Beach Read*. London: Penguin Books.
- Hoover, C. (2016). *It Ends With Us*. New York: Simon & Schuster.
- Jackson, H. (2019). *A Good Girls Guide to Murder*. London: Egmont UK.
- Lauren, C. (2019). *The Unhoneymooners*. Boston: Little, Brown Book Group.
- Lockhart, E. (2014). *We Were Liars*. London: Hot Key Books.
- Maas, S. J. (2015). *A Court of Thorns and Roses*. London: Bloomsbury Publishing.
- McQuiston, C. (2019). *Red, White and Royal Blue*. New York: St Martin's Press.
- Miller, M. (2011). *The Song of Achilles*. London: Bloomsbury Publishing.
- Reid, T. J. (2021). *Malibu Rising*. Storbritannia: Cornerstone.
- Reid, T. J. (2017). *Seven Husbands of Evelyn Hugo*. New York: Simon & Schuster.
- Silvera, A. (2017). *They Both Die at The End*. New York: Simon & Schuster.

Skriftlige intervjuer med BookTokere og BookTok-brukere (alle 2022)

Bookasaur

Charlotte

Lulureadss

Marte

Norwegian_bookshelf

Prologen (a)

Muntlig intervju (2022)

Prologen (b)

Skriftlige intervjuer med forfattere og forlag (alle 2022)

Hargis, K.

Lauren, C.

Parker, H.

Weydahl, T.

Øvrige kilder

Andersen, P. T. (1987). “Kritikk og kriterier”, i *Vinduet* 41(3): 17–25.

Hentet 20.01.2022 fra

<https://www.nb.no/items/691e0ead6a19d2aac2fb37cab31afc51?page=175>

Appleyard, J. (1991). *Becoming a Reader. The Experience of Fiction from Childhood to Adulthood*. Cambridge: Cambridge University Press.

Bazaz, R. (2022, 19. januar). “Oda (22) ble bedt om å drepe seg selv etter TikTok-video”, på NRK. Hentet 16.02.2022 fra

<https://www.nrk.no/osloogviken/oda-rikheim-far-drapstrusler-og-hets-pa-tiktok-1.15811362>

Boffone, T. og Jerasa, S. (2021). “BookTok 101. TikTok, Digital Literacies, and Out-of-School Reading Practices”, i *Journal of Adolescent & Adult Literacy* 65(3): 219–226. DOI: <https://doi-org.ezproxy.uio.no/10.1002/jaal.1199>

Bourdieu, P. (1993). *The Field of Cultural Production*. (Johnson, R. red., flere oversettere). Cambridge: Polity Press.

Egeland, M. (2020). “Om bruken av romanbetegnelsen på 1800-tallet. Hvorfor kalte ikke Camilla Collett Amtmandens Døttre for ‘roman’?”, i *Edda* 107(1): 34–47.

DOI: <https://doi.org/10.18261/issn.1500-1989-2020-01-04>

Ellefsen, B. (2022, 20. mai). “Hva er kløen når Valérie Perrins *Å vanne blomster om kvelden* er salven, spør Bernhard Ellefsen”, i *Morgenbladet* 203(19): 40–41.

Ferriss, S. og Young, M. (2013). *Chick Lit. The New Woman's Fiction*. New York: Routledge.

Fish, S. (1980). *Is There a Text in This Class? The Authority of Interpretive Communities*. Cambridge: Harvard University Press.

Hansen, B. (2020, 27. april). “Kultur for surdeigsbaking”, på NRK. Hentet 21.05.22 fra

https://www.nrk.no/norge/kultur-for-surdeigsbaking-1.14981992?fbclid=IwAR1JGbg_oUb2UD2ecm3MLcpaJs1LUY3RkHCJs_-w5GRsnv_3yTFTaLc6azkQ

- Harris, E. (2021, 20. mars). “How Crying on TikTok Sells Books”, i *The New York Times*. Hentet 21.04.2022 fra <https://www.nytimes.com/2021/03/20/books/booktok-tiktok-video.html>
- Havdal, K. (2021, 20. mars). “Hatkommentarer er hverdagskost for norske TikTok-ere”, på NRK P3. Hentet 16.02.2022 fra <https://p3.no/hatkommentarer-er-hverdagskost-for-norske-tiktok-ere/>
- Herrman, J. (2019, 10. mars). “How TikTok Is Rewriting the World”, i *The New York Times*. Hentet 28.03.2022 fra <https://www.nytimes.com/2019/03/10/style/what-is-tik-tok.html>
- Iqbal, M. (2022, 25. januar). “TikTok Revenue and Usage Statistics (2022)”, på Business of Apps. Hentet 26.02.2022 fra <https://www.businessofapps.com/data/tik-tok-statistics/>
- Jackson, I. (2019, 1. april). “Det er på tide å rive ned gjerdet mellom ‘ungdomslitteratur’ og ‘litteratur’”, i *Periskop*. Hentet 21.02.2022 fra <http://www.periskop.no/nei-til-skillet-mellom-ungdom-og-voksen/>
- Jensen, F., m.fl. (2019). *PISA 2018. Norske elevers kompetanse i lesing, matematikk og naturfag*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Jones, Z. C. (2021, 27. mai). “Meet the TikTok creator helping Black readers find their main characters, one recommendation at a time”, på CBS News. Hentet 24.02.2022 fra <https://www.cbsnews.com/news/kendra-keeter-gray-tiktok-creator-black-characters/>
- Kifle, M. (2022, 20. april). “Tjener på TikTok-omtale”, i *Klassekampen*. Hentet 03.05.22 fra <https://klassekampen.no/utgave/2022-04-20/tjener-pa-tiktok-omtale/BR9m>
- Krogh, A. H. (2021, 11. oktober). “Bok-trend tar av på internett: – Ingenting kan måle seg med #BookTok”, på NRK. Hentet 07.05.2022 fra https://www.nrk.no/kultur/bok-trend-tar-av-pa-internett_-ingenting-kan-male-seg-med-booktok-1.15676874
- McAlister, J. (2021). *New Adult Fiction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- McDonald, R. (2007). *The Death of The Critic*. New York: Continuum.
- Merry, S. (2022). “On TikTok, crying is encouraged. Colleen Hoover’s books get the job done”, i *The Washington Post*. Hentet 29.04.2022 fra <https://www.washingtonpost.com/books/2022/01/20/colleen-hoover-tiktok/>
- Naper, C. (2013). “Hunting High and Low. Amatøranmeldere og profesjonelle kritikere om fascinasjon og kvalitet”, i *Litteratursosiologiske perspektiv* (270–305). Oslo: Universitetsforlaget.

- Nes, R. B. (2022, 18. mars). “Lykken satt på prøve: Verdens lykkerapport 2022 viser økt stress og bekymring og en pandemi av generøsitet”, på Folkehelseinstituttet. Hentet 28.05.2022 fra <https://www.fhi.no/fp/psykiskhelse/livskvalitet-og-trivsel/lykken-satt-pa-prove-verden-s-lykkerapport-2022-viser-okt-stress-og-bekymrin/>
- Roe, A. (2020). “Elevenes lesevaner og holdninger til lesing”, i *Like muligheter til god leseforståelse? 20 år med lesing i PISA*. DOI: <https://doi.org/10.18261/9788215040066-2020-05>
- Squires, C. (2007). *Marketing Literature. The Making of Contemporary Writing in Britain*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Statistisk sentralbyrå (2022, 26. april). “Norsk mediebarometer 2021”. Hentet 26.05.2022 fra <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/tids-og-mediebruk/statistikk/norsk-mediebaromete>
[r](#)
- Statista (2022, 28. januar). “Share of individuals using TikTok during the coronavirus outbreak in the United States in 2020”. Hentet 16.02.2022 fra <https://www.statista.com/statistics/1207831/tiktok-usage-among-young-adults-during-covid-19-usa/#statisticContainer>
- TikTok for Business (2021, 29. juni). “What we mean when we say ‘Don't Make Ads’”. Hentet 07.05.2022 fra <https://www.tiktok.com/business/en/blog/what-we-mean-when-we-say-dont-make-ads>
- Wilkins, K. (2019). *Young Adult Fantasy Fiction. Conventions, Originality, Reproducibility*. Cambridge: Cambridge University Press.

Vedlegg 1: leseskjema

Tittel	Forfatter	Utgivelsesår	Originalspråk	Sjanger	Tematikk	Forfatterens kjønn og alder ved utgivelse	Hovedpersonens kjønn og alder	Hovedpersonens seksuelle legning	Antatt målgruppe
A Court of Thorns and Roses	Sarah J. Maas	2015	Engelsk (USA)	YA, fantasy	Kjærlighet, magi, krig/ufred makt	Kvinne, 29 år	Kvinne, 19 år	Heterofil	Ungdom, unge voksne
A Good Girls Guide to Murder	Holly Jackson	2019	Engelsk (UK)	YA, krim, samtidsroman	True-crime, vennskap og kjærlighet	Kvinne, 27 år	Kvinne, 18 år	Heterofil	Ungdom og unge voksne
Beach Read	Emily Henry	2020	Engelsk (USA)	NA, "chick lit", samtidsroman	Kjærlighet ("enemies to lovers"), litteratur, familie	Kvinne, ukjent alder	Kvinne, 20-årene	Heterofil	Unge voksne, kvinner
It Ends With Us	Colleen Hoover	2016	Engelsk (USA)	NA, "chick lit", samtidsroman	Kjærlighet, voldelige forhold	Kvinne, 37 år	Kvinne, 23 år	Heterofil	Unge kvinner
Malibu Rising	Taylor Jenkins Reid	2021	Engelsk (USA)	NA, historisk roman	Kjærlighet, familie, Hollywood, død	Kvinne, 27 år	Kvinne, 17-25 år	Heterofil	Unge voksne, kvinner
Red, White and Royal Blue	Casey McQuiston	2019	Engelsk (USA)	YA, samtidsroman	Skeiv kjærlighet ("enemies to lovers"), vennskap, politikk	Kvinne, 28 år	Mann, 23 år	Bifil	Ungdom, unge voksne
Shadow and Bone	Leigh Bardugo	2012	Engelsk (USA)	YA, fantasy	Kjærlighet, vennskap, magi, krig/ufred, makt	Kvinne, 37 år	Jente, 17 år	Heterofil	Ungdom, unge voksne
The Cruel Prince	Holly Black	2018	Engelsk (UK)	YA, fantasy	Familie, makt, magi, kjærlighet	Kvinne, 47 år	Jente, 17 år	Heterofil	Ungdom, unge voksne

The Midnight Library	Matt Haig	2021	Engelsk (UK)	NA, magisk realisme, samtidsroman	Livet etter døden, psykisk helse, kjærlighet	Mann, 45 år	Kvinne, 35 år	Heterofil	Ungdom og unge voksne
The Selection	Kiera Cass	2012	Engelsk (USA)	YA, dystopi, "chick-lit"	Kjærlighet, vennskap, klassesamfunn	Kvinne, 33 år	Kvinne, 16 år	Heterofil	Ungdom, unge jenter
The Seven Husbands of Evelyn Hugo	Taylor Jenkins Reid	2017	Engelsk (USA)	NA, historisk roman	Skeiv kjærlighet, voldelige forhold, Hollywood, vennskap, familie	Kvinne, 34 år	Kvinne, fra tenåring til 79 år	Bifil	Unge voksne
The Song of Achilles	Madeleine Miller	2011	Engelsk (USA)	YA, eksofiksjon.	Skeiv kjærlighet, krig, mytologi, ære	Kvinne, 33 år	Mann, fra 9 år – 20-årene	Homofil	Unge voksne
The Unhoneymooners	Christina Lauren (Christina Hobbs og Lauren Billings)	2019	Engelsk (USA)	NA, "chick-lit", samtidsroman	Kjærlighet ("enemies to lovers"), familie	Kvinner, 44 og 42 år	Kvinne, tidlig 30 årene	Heterofil	Unge voksne, kvinner
They Both Die at The End	Adam Silvera	2017	Engelsk (USA)	YA, science fiction, samtidsroman	Vennskap, liv og død, kjærlighet	Mann, 37 år	Gutt 17 år, gutt 18 år	Bifil, homofil	Ungdom, unge voksne
We Were Liars	E. Lockhart (Emily Jenkins)	2014	Engelsk (USA)	YA, samtidsroman	Traumer, vennskap, familie kjærlighet	Kvinne, 47 år	Jente, 15-17 år	Heterofil	Ungdom, unge voksne

Vedlegg 2: Målgruppeskjema for BookTokere

Målgruppeskjema: Oversikt over tilfeldig utvalg av BookTokere (dvs. de 100 øverste brukerne som hadde alder i bioen, som kom opp når vi søkte på #BookTok på TikTok.com i en netleser)

	Brukernavn	Kjønn	Alder	Nasjonalitet	Språk	Seksuell legning (hvis spesifisert)	Følgere per 26.01.2022			
1	biblioteca	Kvinne	25	Brasil	Portugisisk	Skeiv	569.1K			
2	abmys_library3	Kvinne	21	USA	Engelsk	Ukjent	86.1K			
3	macy.s.bookshelf	Kvinne	16	USA	Engelsk	Ukjent	22.7K			
4	booktokbad	Kvinne	16	USA	Engelsk	Ukjent	28.2K			
5	ksiazkidobrejakczekolada	Kvinne	23	Polen	Polsk	Ukjent	2770			
6	anet.myblog	Kvinne	16	Tjekkia	Engelsk	Ukjent	2282			
7	gubooktok	Mann	23	Brasil	Portugisisk	Skeiv	38.5K			
8	booktok_freak4ever	Kvinne	14	USA	Engelsk	Ukjent	14.3K			
9	pageswithpayten	Kvinne	26	USA	Engelsk	Ukjent	1037			
10	yabooktok	Kvinne	20	Canada	Engelsk	Ukjent	12.7K			
11	booktokaclock	Kvinne	19	Canada	Engelsk	Ukjent	34.2K			
12	biancabooktok	Kvinne	22	Brasil	Portugisisk	Skeiv	31.8K			
13	booktokloverrrrr	Kvinne	19	USA	Engelsk	Ukjent	4997			
14	livrosegrifos	Kvinne	18	Brasil	Portugisisk	Ukjent	45K			
15	enwithbooks	Kvinne	22	Australia	Engelsk	Skeiv	76.3K			
16	faithmyoung	Kvinne	22	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	91.7K			
17	aymansbooks	Kvinne	21	USA	Engelsk	Ukjent	668.8K			
18	emilymahreads	Kvinne	22	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	48.1K			
19	alifeofliterature	Kvinne	14	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	301K			
20	kateslibrary	Kvinne	17	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	267.3K			
21	jaydenkouli	Mann	27	Australia	Engelsk	Skeiv	132.3K			
22	abbdavida	Kvinne	22	Canada	Engelsk	Ukjent	32.5K			
23	kourtjreads	Kvinne	26	USA	Engelsk	Ukjent	2065			
24	laurynslibrary	Kvinne	22	USA	Engelsk	Ukjent	297.3K			
25	crookedbooks	Kvinne	16	USA	Engelsk	Ukjent	11.1K			
26	kyraslibrary	Kvinne	22	USA	Engelsk	Ukjent	67.2K			
27	sianolwinkatrina	Kvinne	24	Irland	Engelsk	Ukjent	61.1K			
28	isabellagerli	Kvinne	20	USA	Engelsk	Ukjent	90K			
29	thecalvinbooks	Mann	15	USA	Engelsk	Skeiv	388.5K			
30	thatbooklife.ca	Kvinne	19	Canada	Engelsk	Ukjent	3967			
31	bookswithalice	Kvinne	24	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	6606			
32	frombookstobooks	Kvinne	26	USA	Engelsk	Ukjent	5221			
33	maria_reads	Kvinne	17	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	8697			
34	booksforlosers	Kvinne	17	USA	Engelsk	Ukjent	33K			
35	imogensbookshelf	Kvinne	20	Australia	Engelsk	Skeiv	29.6K			
36	bookishscandinavian	Kvinne	21	Sverige	Engelsk	Ukjent	3878			
37	redheds4warner	Kvinne	16	USA	Engelsk	Ukjent	11.4K			
38	mysticreadsx	Kvinne	20	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	10K			
39	melissasbooks	Kvinne	20	Nederland	Engelsk	Ukjent	115.2K			
40	jayde.clement	Kvinne	20	Canada	Engelsk	Ukjent	19.6K			
41	read.bykatie	Kvinne	15	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	2476			
42	nikareadsalatte	Kvinne	14	Indonesia	Engelsk	Ukjent	1810			
43	loveofwords	Kvinne	19	Canada	Engelsk	Ukjent	5390			
44	alysas.library	Kvinne	20	USA	Engelsk	Ukjent	45.1K			
45	roses.reads	Kvinne	23	Canada	Engelsk	Ukjent	52K			
46	emmasbooks42	Kvinne	16	Australia	Engelsk	Ukjent	4143			
47	megshelf	Kvinne	18	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	9289			
48	exlibrisjessica	Kvinne	19	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	31.7K			
49	abbdavida	Kvinne	22	Canada	Engelsk	Ukjent	32.5K			
50	abmysbooks	Kvinne	22	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	428.3K			
51	caitsbooks	Kvinne	23	USA	Engelsk	Ukjent	270.2K			
52	bumblebeezus	Kvinne	23	USA	Engelsk	Ukjent	340.3K			
53	brooke_readss	Kvinne	15	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	21.5K			
54	chamberofsecretbooks	Kvinne	22	USA	Engelsk	Ukjent	447.2K			
55	sofiastlibrary	Kvinne	23	Sverige	Engelsk	Ukjent	1832			
56	eninsandrews	Kvinne	16	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	39.7K			
57	lexiexdeligente	Kvinne	15	USA	Engelsk	Ukjent	15.2K			
58	endlessbookworld	Kvinne	19	Tyskland	Engelsk	Ukjent	67.6K			
59	graybarbie	Kvinne	20	USA	Engelsk	Ukjent	10.5K			
60	emdobereading	Kvinne	18	USA	Engelsk	Ukjent	5894			
61	latsovs.library	Kvinne	15	Irland	Engelsk	Ukjent	30.2K			
62	bethbookshelf	Kvinne	18	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	4762			
63	hollie.readss	Kvinne	18	Australia	Engelsk	Ukjent	3861			
64	lillys.books	Kvinne	18	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	32K			
65	zahra	Kvinne	22	USA	Engelsk	Ukjent	3.2M			
66	biblio.paige	Kvinne	17	USA	Engelsk	Ukjent	7298			
67	ducks.library	Kvinne	22	USA	Engelsk	Ukjent	1029			
68	koolbooks	Kvinne	18	USA	Engelsk	Ukjent	119.4K			
69	alireadstoo	Mann	23	Canada	Engelsk	Skeiv	13.9K			
70	goodnessgraciousss	Kvinne	19	USA	Engelsk	Ukjent	20.9K			
71	luckies_universe	Kvinne	23	Australia	Engelsk	Skeiv	374.6K			
72	jennajustreads	Kvinne	16	USA	Engelsk	Ukjent	352.1K			
73	lettersfrommalaika	Kvinne	23	Canada	Engelsk	Ukjent	50K			
74	limmadi8	Kvinne	23	USA	Engelsk	Ukjent	23.8K			
75	horeforbooks	Kvinne	19	USA	Engelsk	Ukjent	77.3K			
76	rochelleiguess	Kvinne	18	Australia	Engelsk	Skeiv	19K			
77	cforchase	Mann	22	USA	Engelsk	Ukjent	13.5K			
78	sadies.reads	Kvinne	24	Irland	Engelsk	Ukjent	22.3K			
79	urfavscorpio	Kvinne	24	USA	Engelsk	Ukjent	217.4K			
80	bookswithashh	Kvinne	17	USA	Engelsk	Ukjent	14.6K			
81	bookstaronly	Kvinne	18	Frankrike	Fransk	Ukjent	3313			
82	booktokdanathyy	Kvinne	23	Brasil	Portugisisk	Ukjent	14.3K			
83	jessica_taylor029	Kvinne	19	Australia	Engelsk	Ukjent	6475			
84	crazybookobsession	Kvinne	16	Tyskland	Engelsk	Ukjent	42.2K			
85	emmabjork.eb	Kvinne	22	USA	Engelsk	Ukjent	42.6K			
86	purroryjackson	Kvinne	21	USA	Engelsk	Ukjent	1179			
87	cacta_kate	Kvinne	20	USA	Engelsk	Ukjent	61.8K			
88	norwegian_bookshelf	Kvinne	23	Norge	Engelsk	Ukjent	4903			
89	shawaybooks	Kvinne	18	Frankrike	Fransk	Ukjent	1661			
90	melandbooks	Kvinne	20	USA	Engelsk	Ukjent	1625			
91	kimmybookss	Kvinne	21	USA	Engelsk	Ukjent	97.2K			
92	mandysreads	Kvinne	25	USA	Engelsk	Ukjent	36.7			
93	bettysbooklist	Kvinne	22	USA	Engelsk	Ukjent	260.4K			
94	sharsbookedup	Kvinne	21	USA	Engelsk	Bifil	4125			
95	loverofpages	Kvinne	20	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	13.8K			

Alder	
Gjennomsnitt	19,9
Median	20
Eldste	27
Yngste	14

Kjønn		
Kvinne	95	95 %
Mann	5	5 %

Nasjonalitet		
Brasil	5	5 %
USA	45	45 %
Polen	1	1 %
Tjekkia	1	1 %
Canada	10	10 %
Australia	8	8 %
Storbritannia	18	18 %
Irland	3	3 %
Sverige	2	2 %
Nederland	1	1 %
Indonesia	1	1 %
Tyskland	2	2 %
Frankrike	2	2 %
Norge	1	1 %

Seksuell legning	
Skeiv	11 %
Ukjent	89 %

Menns seksuelle legning	
Skeiv	4 80 %
Ukjent	1 20 %

Kvinners seksuelle legning	
Skeiv	7 7,4 %
Ukjent	88 92,6 %

96	cottagereads	Kvinne	18	USA	Engelsk	Ukjent	4648						
97	bookswithnish	Kvinne	16	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	7903						
98	norasbookslol	Kvinne	16	USA	Engelsk	Ukjent	20.5K						
99	sagegreenbooks	Kvinne	19	USA	Engelsk	Ukjent	2584K						
100	megreadsbooks	Kvinne	19	Storbritannia	Engelsk	Ukjent	28.3K						

Vedlegg 3: skriftlige intervjuer med BookTokere og BookTok-brukere

Vedlegg 3.1

Respondent: Lulureads

Questions for BookTokers

Please answer the questions as thoroughly as possible. There are no wrong answers, all information you can provide is useful. Feel free to skip any questions that you feel don't apply to you. Thank you for your participation.

1. How old are you?

21

2. Where are you from, and what is your first language?

I'm from Bahrain. My first language is Arabic.

3. Which language(s) do you use when you post videos on TikTok

I always speak English in my tiktoks because my followers are from all around the world and English is a universal language. In addition, I'm more comfortable speaking in English.

4. When did you start using TikTok? (Approximately)

2018

5. How did you discover #BookTok?

I was scrolling through my fyp and I came across a review about a book called "kingdom of the wicked". It really caught my attention. Once I liked the tiktok, I kept seeing more tiktoks that are related to books.

6. When did you start posting your own BookToks?

April, 2021.

7. Were you active on TikTok before joining BookTok?

Yes. Posting daily vlogs.

8. What made you join BookTok?

I love books. Talking about them, collecting them, smelling them. Anything related to books I'm hooked. So I thought why don't I join booktok and express how much books mean to me.

9. What do you wish to accomplish with your BookTok account?

I like to be heard. I enjoy sharing my thoughts with people and I would love for people to enjoy the books that I did. In addition to this, I want to promote authors especially the ones who are underrated or Just publishing their first novel. They also need to be heard.

10. What do you feel are the most important aspects of a BookTok video? (e.g. humor, aesthetics, information, inspiration, honest review, etc.)

I would say aesthetic tiktoks, brutally honest reviews and funny tiktoks . They get spread super fast especially if the reviews are against books that many love.

11. Where do you find inspiration for your BookTok videos?

I get inspired by my fellow booktok friends.

12. To what extent do you follow trends on BookTok when creating content?

Frequently. Tiktok algorithm appreciates the trends so my tiktoks will appear more on the fyp

13. What characterizes the videos that get the most response on your page?

Talking about books I didn't enjoy or wouldn't read , and funny tiktoks.

14. Do you use other social media channels to post book content? If so, which, and when did you start?

Yes I use Instagram. I started September, 2021 to post more detailed reviews and stay connected with my booktok friends.

15. Where do you find recommendations and/or inspiration for books to read? (i.g. from BookTok, book shops, libraries, friends, school etc.)

Booktok, friends and goodreads.

16. To which degree do you trust recommendations from other BookTokers, and why?

It depends on the genre I'm looking for. Most of BookTokers recommendations are repetitive so I don't depend on them a lot unless there is a new book recommendation that I find interesting. But I trust my BookTok friends because they have good ones.

17. Why do you read? (e.g. for entertainment, educational purposes, self development, inspiration etc.)

Entertainment. it's one of my favorite hobbies. It makes me relax.

18. Which genres do you most enjoy reading?

Thriller and mystery.

19. Are there any themes or qualities you look for when choosing a book to read?

If the plot synopsis is intriguing, I'll read the book.

20. Which criteria do you judge a book by? (e.g. language, plot, character development, entertainment, aesthetics, emotional reaction, realism, relatability, themes and motives etc.)

Plot, character development and themes.

21. How much did you read before joining BookTok, and do you read *more* after joining BookTok?

I was in a reading slump for around 7 years. I wanted to change that because I love reading. Thanks to booktok I overcame this struggle and I started reading more books. I started strong because I'm 2021 I read 53 books.

22. Have you discovered any new genres or authors through BookTok? If so, which ones?

Yes! I started reading romance books. I was never fond of romance books but I've read bead read by Emily Henry and I loved it. Emily Henry writes really good romantic books.

23. Do you think BookTok can inspire people to read more? If so, how?

Yes! There are a lot of videos on booktok of people sharing their tips and tricks of how to read more or less than 100 pages books to read that can help people who are interested in reading to start.

24. Have you made new acquaintances or friends thanks to BookTok?

Yes! I've made a lot of great friendships. Some I even call my siblings. We bonded over books. I've received advanced readers copy from authors and had a few interactions with authors.

25. How important has BookTok been for you during the Covid-19 pandemic?

Very important. Booktok has been my source of entertainment during the pandemic.

26. Is there anything you would like to add about BookTok or your experience with it?

I simply just want to say that I'm very grateful to join BookTok. It helped me pass the dark times I had before and become better with communicating with others and my speaking skills. It is the best experience I've had.

Vedlegg 3.2

Respondent: Norwegianbookshelf

Questions for BookTokers

Please answer the questions as thoroughly as possible. There are no wrong answers, all information you can provide is useful. Feel free to skip any questions that you feel don't apply to you. Thank you for your participation.

1. How old are you?

I am 23 years old and turning 24 in April this year!

2. Where are you from, and what is your first language?

I am from Norway and my first language is norwegian.

3. Which language(s) do you use when you post videos on TikTok

I mostly use english language in my videos, but I sometimes use norwegian when i post videos specifically for norwegians, like "popular booktok books that are translated to norwegian".

4. When did you start using TikTok? (Approximately)

I downloaded tiktok in spring of 2020 during lockdown. I was very interested in tiktok as a way to pass time during lockdown and like many others I downloaded it.

5. How did you discover #BookTok?

I discovered booktok very randomly. I just scrolled through tiktok one day and a video showing off the book "red queen" came up on my fyp. I have always been interested in reading and was curious as to what this book was. I then looked further into this book and books in general on tiktok until I came across the hashtag booktok.

6. When did you start posting your own BookToks?

I started posting on booktok in march 2021, so it has almost been a year now! I really can't remember what made me start posting, but I remember I was afraid of showing who I was so I did not show my face for a long time!

7. Were you active on TikTok before joining BookTok?

I do have a personal tiktok account as well as my booktok account, but I had only posted 1 video on my personal account before I joined booktok.

8. What made you join BookTok?

The main reason I joined booktok was because I wanted to get back into reading like many others during lockdown! Also since I have loved to read for so many years I wanted to share all the good books I knew off!

9. What do you wish to accomplish with your BookTok account?

My main goal through tiktok is get more young people, and old for that sake, to start reading! Reading has always had a special place in my heart and I want everyone to experience it at some point in their life! Now that Norway has started to get their eyes open for booktok I hope to inspire more norwegians to follow me and get book recommendations that makes them want to read!

I've been working with Gyldendal for some time now and they have told me how low the percentage has become when it comes to people who read for fun in their freetime. And I want to change that!

10. What do you feel are the most important aspects of a BookTok video? (e.g. humor, aesthetics, information, inspiration, honest review, etc.)

That really depends on what type of video you post. I love watching aesthetic book videos, but I do not put a lot of thoughts into that personally. Humor is always popular and I try to include a lot of that in my videos! Mostly I want my videos to be inspirational.

11. Where do you find inspiration for your BookTok videos?

All over tiktok. I usually pick up regular tiktok trends and turn them into something book related! I also look at other booktokers for inspiration.

12. To what extent do you follow trends on BookTok when creating content?

I think it's like 50/50, I make a lot of original content as well as follow trends! I think it's important to do a mix of both. I post 2 times a day and I try to include one video following trends a day, as well as 1 original one

13. What characterizes the videos that get the most response on your page?

One of the things that get a lot of respons is unboxing videoed for whenever I get books in the mail. bookshelf organisation videoed also do well if you're creative about it! And even though it's frustrating, the short and easy videoes that takes you 2 minutes to film gets a lot of views compared to videoes you've spend hours making 😊

14. Do you use other social media channels to post book content? If so, which, and when did you start?

I also have a bookstagram, which is an instagram account for books. I started this around august 2021. I am not very active here as I spend most of my time on booktok, but I try to post some book reviews from time to time.

15. Where do you find recommendations and/or inspiration for books to read? (e.g. from BookTok, book shops, libraries, friends, school etc.)

I get my book recommendations mostly from booktok and from my booktok friends! I also sometimes check out Amazon and Goodreads to see what's popular or new. I have also discovered a lot of indie authors (independent authors without a traditional book publisher) through booktok where I get a lot of good recs!

16. To which degree do you trust recommendations from other BookTokers, and why?

It really depends! I can watch a 4 second tiktok about a book and immediately order it haha, but sometimes I do a lot more research first! Usually I see a lot of tiktoks about the same books and then after seeing it enough times and it sounds interesting, I buy it.

It also depends on the booktoker. I know a lot of booktokers that enjoy the same books as myself and whenever they post a recommendation I usually trust them pretty easily because we have the same taste in books!

A very popular way to recommend a book is to make a tiktok with quotes or scenes from the books, and these recommendations are the best!

17. Why do you read? (e.g. for entertainment, educational purposes, self development, inspiration etc.)

I read for entertainment for sure!! I would much rather read a good book than watch a movie any time.

18. Which genres do you most enjoy reading?

I have always been a big fan of mystery and crime books from a very young age! Booktok then introduced me to fantasy and romance books which is now one of my favourite genres.

19. Are there any themes or qualities you look for when choosing a book to read?

In fantasy books I need some kind of romance to make it interesting for me to read. Other than that I am very open when it comes to new books. I want to expand my preferences and therefore I rarely look for specific things when choosing a book!

20. Which criteria do you judge a book by? (e.g. language, plot, character development, entertainment, aesthetics, emotional reaction, realism, relatability, themes and motives etc.)

I need good character descriptions!! If I finish a book without having any feeling towards the characters I get disappointed and rate the book a lot lower than I would to otherwise. A good plot is also very important for me, I can't handle books where there's no main plot, but instead a lot of subplots. Humor is also important. Snarky comments and sarcasm are a must for me to really enjoy a book.

21. How much did you read before joining BookTok, and do you read *more* after joining BookTok?

Before booktok I usually only read during summer vacation, and then I read around 10 books or something throughout the year. After booktok in 2021 I read 63 books! For 2022 my goal is to read 70 books and I think that is very doable.

22. Have you discovered any new genres or authors through BookTok? If so, which ones?

I have discovered so so so many genres and authors through booktok!! All of my now favourite authors I didn't even know existed before booktok. Some of the authors are: Sarah J. Maas, Caroline Peckham & Susanne Valenti, Chloe Gong, Colleen Hoover, Leigh Bardugo, Victoria Aveyard and so many more.

23. Do you think BookTok can inspire people to read more? If so, how?

Absolutely! I have already inspired many people to start reading again with my account and I love it. I have such high hopes for booktok when it comes to norwegians. Booktok is still really fresh in Norway so I hope I'll see more and more people be inspired to start reading.

24. Have you made new acquaintances or friends thanks to BookTok?

I have made friends for life thanks to booktok! I am in this booktok friend group with 10 people which I talk to on snapchat and whatsapp daily. We also had a meet-up in London october 2021. In this group of friends we have people from California, Canada, Scotland, England, Germany, Bahrain, The Netherlands and Norway. I love all of them so much and I am forever grateful for the beautiful booktok community.

25. How important has BookTok been for you during the Covid-19 pandemic?

For me it has been crucial. I don't even know what I would do if it wasn't for booktok and getting back into reading. Also when it comes to the friends I've made, they have made my year so much more enjoyable.

26. Is there anything you would like to add about BookTok or your experience with it?

The booktok community in itself is such a beautiful community with so many amazing human beings!! There has been few to none bad interactions in the community compared to other tiktok communities. If you feel left out in life and don't feel like you belong anywhere, then there's always a place for you in our community <3

Vedlegg 3.3

Respondent: Bookasaur

Questions for BookTokers

Please answer the questions as thoroughly as possible. There are no wrong answers, all information you can provide is useful. Feel free to skip any questions that you feel don't apply to you. Thank you for your participation.

- 1. How old are you?**
29, 30 late this year
- 2. Where are you from, and what is your first language?**
United States, and English
- 3. Which language(s) do you use when you post videos on TikTok**
English
- 4. When did you start using TikTok? (Approximately)**
In 2020, probably in March/April?
- 5. How did you discover #BookTok?**
My FYP started tailoring itself and book reviews started appearing, and that's when I discovered other book lovers
- 6. When did you start posting your own BookToks?**
April 2021
- 7. Were you active on TikTok before joining BookTok?**
Commenting and viewing yes, but not posting
- 8. What made you join BookTok?**
I kept seeing the same big name books and I wanted to spotlight other books that weren't as popular
- 9. What do you wish to accomplish with your BookTok account?**
Spotlighting Indie authors and publishers and help promote them
- 10. What do you feel are the most important aspects of a BookTok video? (e.g. humor, aesthetics, information, inspiration, honest review etc.)**
Information and honest, though I think aesthetics and clear video help the algorithm boost your video
- 11. Where do you find inspiration for your BookTok videos?**

From trends, other creators, and years of library work

12. To what extent do you follow trends on BookTok when creating content?

I do my best, but I film in batches so sometimes I miss trends simply because I couldn't film content in time.

13. What characterizes the videos that get the most response on your page?

The videos that get the most response are generally my self-promotion videos where I talk about what I highlight on my channel, or memes.

14. Do you use other social media channels to post book content? If so, which, and when did you start?

I've always had Twitter but I started gearing my personal twitter towards books late 2021, and started a Bookstagram in November/December of 2021.

15. Where do you find recommendations and/or inspiration for books to read? (i.g. from BookTok, book shops, libraries, friends, school etc.)

Mostly twitter-I follow a lot of queer indie authors and get recommendations from what they're writing or promoting.

16. Why do you read? (e.g. for entertainment, educational purposes, self development, inspiration etc.)

Entertainment. I've been a reader my entire life

17. Which genres do you most enjoy reading?

LGBT+ Fantasy and Scifi

18. Are there any themes or qualities you look for when choosing a book to read?

Not particularly, as long as it's one of my favorite genres.

19. Which criteria do you judge a book by? (e.g. language, plot, character development, entertainment, aesthetics, emotional reaction, realism, relatability, themes and motives etc.)

Character depth and development, plot, and also the cover. I know they say don't judge a book by a cover but when it's beautifully done you can't help but want to read it.

20. How much did you read before joining BookTok, and do you read *more* after joining BookTok?

I read more, but I've always read a lot. I'm a former librarian, so reading is kind of just what I do.

21. Have you discovered any new genres or authors through BookTok? If so, which ones?

So many new authors! I wouldn't be able to list them all.

22. Do you think BookTok can inspire people to read more? If so, how?

Yes! I'm not sure what the draw is for them, but I've had people reach out and tell me that they've gotten back into reading because of me or booktok in general.

23. Have you made new acquaintances or friends thanks to BookTok?

So many.

24. How important has BookTok been for you during the Covid-19 pandemic?

It's been a really fun hobby and has helped keep me busy.

25. Is there anything you would like to add about BookTok or your experience with it?

It doesn't matter what your views are-I've seen creators with thousands of followers struggle for 100 views and creators with a hundred followers get thousands. If you're having fun, stick with it. That's what matters the most.

Vedlegg 3.4

Respondent: Prologen

Questions for BookTokers

Please answer the questions as thoroughly as possible. There are no wrong answers, all information you can provide is useful. Feel free to skip any questions that you feel don't apply to you. Thank you for your participation.

1. How old are you?

26 (f. 1995)

2. Where are you from, and what is your first language?

Norge, norsk.

3. Which language(s) do you use when you post videos on TikTok

Norsk og engelsk.

4. When did you start using TikTok? (Approximately)

Mai 2020.

5. How did you discover #BookTok?

Jeg søkte på "book" "literature" på TikTok. Så interagererte med noen av videiene som dukket opp. Det førte til at flere BookTok-videoer dukket opp på min FYP.

6. When did you start posting your own BookToks?

Juli 2021

7. Were you active on TikTok before joining BookTok?

Nei

8. What made you join BookTok?

Jeg synes det er gøy å teste ut ulike former for litteraturformidling. Da jeg var yngre hadde jeg bokblogg og var aktiv på BookTube (YouTube). De siste årene har jeg vært aktiv på Bookstagram. Da jeg oppdaget BookTok fikk jeg lyst til å prøve det ut selv.

9. What do you wish to accomplish with your BookTok account?

Jeg tror hovedmotivasjonen min er å bli kjent med hvordan appen fungerer. Hvis jeg skal søke jobb innen markedsføring kan det være en fordel.

10. What do you feel are the most important aspects of a BookTok video? (e.g. humor, aesthetics, information, inspiration, honest review, etc.)

Jeg opplever at litt frekke og humoristiske videoer slår godt an. Det virker som at estetiske trender er noe som er viktig, og noe som kan trigge en god del views. Jeg liker godt å se videoer som baserer seg kun på estetikk (Dark Academia, Cottage Core, Soft Academia osv.), men jeg føler ikke helt jeg passer inn i det selv.

11. Where do you find inspiration for your BookTok videos?

Gjennom andre BookTokere.

12. To what extent do you follow trends on BookTok when creating content?

I liten grad. Jeg lager videoer sporadisk og trendene er ofte “over” før jeg rekker å lage en video som passer inn.

13. What characterizes the videos that get the most response on your page?

Humor og bruk av lyder som er populære. Ikke nødvendigvis musikk, men lyder hvor man snakker over.

14. Do you use other social media channels to post book content? If so, which, and when did you start?

Jeg var aktiv på BookTube mellom 2012 og 2014. Så skrev jeg litt om bøker på en blogg mellom 2015-2017. Jeg har lagt ut bilder av bøker på min personlige Instagram, men i 2019 opprettet jeg en egen bok-konto.

15. Where do you find recommendations and/or inspiration for books to read? (i.g. from BookTok, book shops, libraries, friends, school etc.)

Instagram, bokhandel og YouTube.

16. To which degree do you trust recommendations from other BookTokers, and why?

Det spørs. TikTok er ikke en plattform som fungerer godt til kritisk vurdering av bøker.

17. Why do you read? (e.g. for entertainment, educational purposes, self development, inspiration etc.)

For å lære noe nytt.

18. Which genres do you most enjoy reading?

Samtidslitteratur, literary fiction, sakprosa.

19. Are there any themes or qualities you look for when choosing a book to read?

Samfunnsaktuelle temaer, gjerne politikk og sterke kvinnelige hovedpersoner. Kvinnelige forfattere. Ubevisst, men blir dratt mot det. Ser mest kvinner på BookTok.

20. Which criteria do you judge a book by? (e.g. language, plot, character development, entertainment, aesthetics, emotional reaction, realism, relatability, themes and motives etc.)

Kommer an på boka. Dømmer ulike sjangre på ulike måter. Samtidslitteratur og YA har ulike kriterier. Men det viktigste: godt språk, og at det ikke er hull i plot, inkonsekvente karakterer osv. Språk og plot er viktigst. Henger sammen. Ikke for abstrakt. Tydelig handling.

21. How much did you read before joining BookTok, and do you read *more* after joining BookTok?

De siste årene har jeg lest mellom 30 og 32 bøker. Jeg ble aktiv på BookTok i 2021 og leste 42 bøker det året. BookTok kan ha noe med det å gjøre, men jeg tror antallet økte fordi jeg leste en del korte barnebøker i løpet av 2021.

22. Have you discovered any new genres or authors through BookTok? If so, which ones?

Jeg har blitt mer oppdatert på ny skeiv litteratur og populære bøker på det amerikanske markedet. Jeg har oppdaget forfattere som Casey McQuiston, Madeleine Miller og Taylor Jenkins Ried.

23. Do you think BookTok can inspire people to read more? If so, how?

Absolutt! Når jeg ser andre ha gode leseopplevelser blir jeg inspirert. Jeg elsker å se på reading vlogs (både på YouTube og TikTok).

24. Have you made new acquaintances or friends thanks to BookTok?

Nei.

25. How important has BookTok been for you during the Covid-19 pandemic?

Det har vært et tidsfordriv og en form for “escapism”.

26. Is there anything you would like to add about BookTok or your experience with it?

Jeg opplever at det er vanskelig å ha gode diskusjoner om litteratur på TikTok. Det er begrenset hvor mye man kan si i en video, og hvor mye man kan skrive i en kommentar. Det kan føre til mange misforståelser. Jeg måtte skru av kommentarfeltet på en av videoene mine fordi folk begynte å krangle med hverandre.

Vedlegg 3.5

Respondent: Charlotte

Kvalitativt intervju til lesere som leser bøker fra BookTok

Svar gjerne så utfyllende som mulig på spørsmålene. Ingen svar er feil, og all informasjon du kan gi er nyttig for oss. Hvis det er spørsmål du føler ikke er relevante for deg, eller som du ikke ønsker å svare på, kan du hoppe over disse. Tusen takk for at du deltar på undersøkelsen.

1. Hvor gammel er du?

- Er 22 år gammel.

2. Hvor kommer du fra?

- Kommer fra Bergen.

3. Hvor lenge har du hatt TikTok (sånn ca.)? Og hvor ofte bruker du TikTok? (Hver dag, en gang i uka, en gang i måneden, osv.)

- Har brukt tiktok siden mars 2020. Bruker tiktok stort sett hver dag.

4. Hva er din oppfatning av TikTok?

- Min oppfatning av tiktok er at det er en gøy underholdningsapp, som også kan være veldig avhengighetsskapende.

5. Hvordan fikk du kjennskap til BookTok?

- Dukket egentlig bare opp på min for you page en dag, og har fortsatt å dukke opp videoer relativt ofte.

6. Hva er din oppfatning av BookTok?

- Min oppfatning av Booktok er at det er en fin måte å få kjennskap til flere bøker på. Føler også at det er blitt et sosialt fellesskap hvor man kan dele sine anbefalinger på en kreativ måte som skiller seg ut i forhold til andre book reviews.

7. Hvilke aspekter kjennetegner BookTok-ene du liker best? (f.eks. hvilke bøker som vises, musikken, estetikken, humor, etc.)

- Pleier som regel å være hvilke bøker, og hvilken sjanger bøkene er i, som kjennetegner de booktok-ene jeg liker best, men også musikken og kvaliteten på tiktoen. Føler velskapte tiktoker om bøker skaper mer troverdighet.

8. Er du bevisst på trender på BookTok?

- Ja.

9. Hvorfor leser du bøker? (f.eks. for underholdningen sin del, for selvutvikling, for å lære, for inspirasjon osv.)

- Leser bøker for underholdningen sin del.

10. Hvilke sjangere liker du best å lese?

- Liker best å lese New adult fiction.

11. Ser du etter spesielle kvaliteter, temaer eller annet når du velger deg en bok å lese?

- Leser som regel ikke bøker som ikke inneholder romanse.

12. Hvilke kriterier føler du er viktigst for deg når du vurderer en bok? (f.eks. godt språk, karakterutvikling, underholdningsverdi, bokens estetik, din følelsesmessige respons, plot, tematikk, at du kan relatere til historien eller personer, at historien er realistisk osv.)

- De kriteriene som jeg føler er viktigst for meg er at det er et godt språk og at det er et godt plot. I tillegg så synes jeg det er viktig å kunne relatere til hovedpersonene på et visst plan, og at hovedpersonenes handlinger og språk ikke er veldig urealistisk.

13. Hvilke bøker har du lest etter å ha sett dem på TikTok, og hvorfor ville du lese akkurat disse bøkene?

- Har lest "They both die at the end", "The spanish love deception", "It ends with us", "From blood and ash", "Kingdom of the cursed" og "The hating game". Valgte å lese disse fordi det virket som de innholdt temaer som jeg synes er underholdene, og de ble anbefalt av personer på tiktok som jeg kjenner meg igjen i og kan relatere til.

14. Hva synes du om bøkene fra BookTok som du har lest?

- Synes de fleste har vært veldig gode bøker. Ikke alle er like gode selvfølgelig, men var ingen av de som jeg kan si jeg ikke likte heller. Noen av de holder det å lese en gang, mens andre kan jeg lese flere ganger for "comfort".

15. Legger du selv ut BookTok-videoer på TikTok?

- Nei.

16. Pleier du å interagere (f.eks. like eller kommentere) BookTok-videoer?

- Pleier å like, men kommenterer aldri.

17. Hva er din(e) hovedkilder til bok-inspirasjon?

- Mine hovedkilder til bok-inspirasjon er goodreads, booktok og venninner.

18. Har BookTok inspirert deg til å *ville* lese mer?

- Absolutt. Har hatt en periode nå hvor jeg ikke har lest noe annet enn pensum, og er booktok som har gjort at jeg har ønsket å begynne å lese igjen,

19. Leser du mer enn tidligere etter å ha oppdaget BookTok?

- Nei, leste veldig mye før, noe jeg ikke har like mye tid til nå, men booktok har gjenopprettet gleden for lesing.

20. Kjenner du andre som har blitt inspirert til å lese mer på grunn av BookTok?

- Ja, har venninner som også har blitt inspirert til å lese mer av booktok.

21. Har BookTok hatt betydning for deg under Korona-pandemien? I så fall hvorfor?

- Ikke i en annen grad enn at det har gitt mer glede av å være mer hjemme ettersom lesegledden kom tilbake.

22. Er det noe du opplever som negativt med BookTok?

- Det jeg opplever som negativt med booktok er at det gjerne bare er de samme bøkene som blir anbefalt om igjen og om igjen. Er litt lite variasjon på utvalget.

23. Er det mer du ønsker å tilføye med tanke på BookTok og din opplevelse av det?

- Nei

Vedlegg 3.6

Respondent: Marte

Kvalitativt intervju til lesere som leser bøker fra BookTok

Svar gjerne så utfyllende som mulig på spørsmålene. Ingen svar er feil, og all informasjon du kan gi er nyttig for oss. Hvis det er spørsmål du føler ikke er relevante for deg, eller som du ikke ønsker å svare på, kan du hoppe over disse. Tusen takk for at du deltar på undersøkelsen.

1. Hvor gammel er du?

24 år

2. Hvor kommer du fra?

Bergen

3. Hvor lenge har du hatt TikTok (sånn ca.)? Og hvor ofte bruker du TikTok? (Hver dag, en gang i uka, en gang i måneden, osv.)

Har hatt TikTok siden August 2019, og bruker ca 30 minutter på appen hver dag.

4. Hva er din oppfatning av TikTok?

Min oppfatning av TikTok er at man kan bli en del av et kjekt fellesskap og finne nye interesser, så lenge man befinner seg på den «sunnere» siden av appen. Det vil si at jeg tror det finnes fellesskap som ikke fremmer et sunt miljø eller livsstil inne på appen, men at for mange vil den være positiv.

5. Hvordan fikk du kjennskap til BookTok?

Det dukket opp en video i feeden min hvor en jente snakket om en bok hun hadde lest, og jeg trykket innpå profilen hennes for å se flere videoer. Etter dette dukket det opp flere og flere videoer, og jeg begynte etter hvert å følge flere profiler som snakket om bøker.

6. Hva er din oppfatning av BookTok?

At det er et sted hvor mange finner nye bøker og lese, at en føler seg en del av noe større hvor det er greit å lese bøker. Jeg tror også at det hjelper forfattere med å nå frem til flere lesere, og har gjort litt mindre forfattere mer kjent. Jeg har dessuten sett at flere er blitt kjent med andre mennesker gjennom appen og funnet vennskap gjennom bøker.

7. Hvilke aspekter kjennetegner BookTok-ene du liker best? (f.eks. hvilke bøker som vises, musikken, estetikken, humor, etc.)

Jeg liker godt når ulike profiler snakker og beskriver bøker, men også videoer som viser avsnitt fra bøker.

8. Er du bevisst på trender på BookTok?

Ja, det er en del større profiler fra BookTok som jeg følger som snakker om bøker som trender, og jeg blir dermed påvirket selv til å ville lese dem.

9. Hvorfor leser du bøker? (f.eks. for underholdningen sin del, for selvutvikling, for å lære, for inspirasjon osv.)

Jeg leser bøker for underholdningen sin del, og for å forsvinne inn i en verden og glemme alt rundt for en tiden stund, og koble av.

10. Hvilke sjangere liker du best å lese?

New Adult fiksjon (?)

11. Ser du etter spesielle kvaliteter, temaer eller annet når du velger deg en bok å lese?

Jeg liker å lese om romantikk, og ser etter det når jeg velger en bok.

12. Hvilke kriterier føler du er viktigst for deg når du vurderer en bok? (f.eks. godt språk, karakterutvikling, underholdningsverdi, bokens estetikk, din følelsesmessige respons, plot, tematikk, at du kan relatere til historien eller personer, at historien er realistisk osv.)

Det er selvsagt en fordel med godt språk og det gjør boken automatisk bedre. Når jeg først leser en bok så leser jeg den gjerne ilet en fridag, så vurderingen går ofte på om jeg klarer å leve meg inn i boken slik at jeg blir sittende til jeg er ferdig, og hvis jeg gjør det uten behov for pause eller å gjøre noe annet er det en god bok. Så det viktigste kriteriet er vel at jeg klarer å leve meg så godt inn i boken at jeg glemmer verden rundt.

13. Hvilke bøker har du lest etter å ha sett dem på TikTok, og hvorfor ville du lese akkurat disse bøkene?

Dette er bøker jeg har sett mye gode omtaler om på TikTok, og ble derfor interessert og fristet til å lese de.

TITTEL	FORFATTER	NÅR

Twisted Hate	Ana Huang	Januar 2022
Twisted Games	Ana Huang	Januar 2022
Throtteled	Lauren Asher	Januar 2022
The wall of Winnipeg and me	Mariana Zapata	Januar 2022
To love Adam Connor	Ella Maise	Januar 2022
Fix her up	Tessa Bailey	Januar 2022
From Lukov with love	Mariana Zapata	Desemester 2021
The hating game	Sally Thorne	Desemester 2021
The unhoneymooners	Christina Lauren	Desemester 2021
The stopover	T.L. Swan	Desemester 2021

The fine print	Lauren Asher	Deesember 2021
To love Jason Thorne	Ella Maise	Deesember 2021
It happened one summer	Tessa Bailey	Deesember 2021
People we meet on vacation	Emily Henry	Deesember 2021
Twisted love	Ana Huang	Oktober 2021
Love and other words	Christina Lauren	Oktober 2021
Beach Read	Emily Henry	Oktober 2021
The cheat sheet	Sarah Adams	Oktober 2021
The love hypothesis	Ali Hazelwood	Oktober 2021
The kiss quotient	Helen Hoang	Oktober 2021

The spanish love deception	Elena Armas	September 2021
The legacy	Elle Kennedy	September 2021
Heartless king	Maya Hughes	August 2021
Fearless king	Maya Hughes	August 2021
Ruthless king	Maya Hughes	August 2021
Reckless king	Maya Hughes	August 2021
Shameless king	Maya Hughes	August 2021
Scandalous	L.J. Shen	Juli 2021
Ruckus	L.J. Shen	Juli 2021
Defy	L.J. Shen	Juli 2021
Vicious	L.J. Shen	Juli 2021
The Mister	E.L. James	Juni 2021

The dare	Elle Kennedy	Juni 2021
The play	Elle Kennedy	Juni 2021
The risk	Elle Kennedy	Juni 2021
The chase	Elle Kennedy	Juni 2021
The goal	Elle Kennedy	Mai 2021
The score	Elle Kennedy	Mai 2021
The mistake	Elle Kennedy	Mai 2021
The deal	Elle Kennedy	Mai 2021

14. Hva synes du om bøkene fra BookTok som du har lest?

De fleste jeg har lest har jeg likt veldig godt, men enkelte synes jeg har blitt «hypet» litt for mye opp på BookTok. Synes personlig ikke alle stod til de positive anmeldelsene.

15. Legger du selv ut BookTok-videoer på TikTok?

Nei

16. Pleier du å interagere (f.eks. like eller kommentere) BookTok-videoer?

Nei

17. Hva er din(e) hovedkilder til bok-inspirasjon?

BookTok. Det er der jeg har funnet alle bøkene jeg har lest det siste året.

18. Har BookTok inspirert deg til å *ville* lese mer?

Ja abosolutt.

19. Leser du mer enn tidligere etter å ha oppdaget BookTok?

Ja, det siste året har jeg lest ca 40 bøker jeg har funnet gjennom TikTok, noe som er betydelig mer enn har gjort de siste årene til sammen.

20. Kjenner du andre som har blitt inspirert til å lese mer på grunn av BookTok?

Ja, jeg har blant annet flere kolleger som har blitt inspirert til å lese mer.

21. Har BookTok hatt betydning for deg under Korona-pandemien? I så fall hvorfor?

Jeg har klart å koble av og stenge verden ute på en helt annet måte når jeg leser, og det har jeg Booktook å takke.

22. Er det noe du opplever som negativt med BookTok?

Man kan bli påvirket av hva andre sier og hvordan aner bedømmer bøker, så jeg tror man kan gå glipp av gode bøker fordi andre ikke liker dem.

23. Er det mer du ønsker å tilføye med tanke på BookTok og din opplevelse av det?

Vet ikke om det er helt relevant, men en del bokhandlere har tatt inn en god del flere bøker som er typiske BookTok bøker de siste månedene, noe som gjør at flere faktisk kan lese det de finner gjennom appen. Når jeg først bestilte de første bøkene var det gjennom adlibris, og det tok nesten 4 uker før jeg mottok dem. Nettsiden hadde i tillegg ikke alle bøkene jeg i utgangspunktet ville lese. Jeg leser nå kun på kindel som er koblet opp mot amazon, hvor alle bøkene ligger. Det har selvfølgelig gjort at jeg har lest mye mer, siden de er såpass lett tilgjengelig (og mye billigere).

Vedlegg 4: skriftlige intervju med forfattere og forlag

Vedlegg 4.1

Respondent: Trine Weydahl

Spørsmål om BookTok til Cappelen Damms representant

1. Hva er din utdanningsbakgrunn, og hvordan havnet du hos Cappelen Damm?

Jeg tar foreløpig en bachelor i Medier og kommunikasjon hos Oslomet, skriver bacheloroppgaven min nå faktisk! (Om TikTok-kontoen til Cappelen Damm). Min inngang til Cappelen Damm var nå i tredjeåret på bacheloren, hvor vi skulle i praksis. Jeg sendte ut en haug med søknader til ulike mediebyrå, men tenkte til slutt litt sånn, men hvor er det jeg helst har lyst til å jobbe til slutt, hvilke interesser har jeg? Og siden jeg alltid har elsket bøker, så søkte jeg praksis hos en rekke forlag i Norge. Cappelen Damm ringte meg opp med en gang og ga meg stilling hos de! (Som ulønnet praktikant vel og merke, ulønnet pga Oslomet sine regler, ikke Cappelen Damm)

Så etter to uker i praksis fikk jeg tilbudt stillingen jeg var i, som et vikariat for noen som er i barselspermisjon frem til september. Så jeg jobber altså som SoMe-ansvarlig for barne- og ungdomsbøker per nå, så får vi se om jeg får en ny stilling etter dette, eller om jeg går videre!

2. Når og hvordan/hvorfor fikk Cappelen Damm ideen til å starte en egen BookTok-konto? Hvordan kom du selv inn i bildet?

Jeg har selv utført intervjuer innad i bedriften siste uken for min egen bachelor-grad så heldigvis vet jeg litt hva Cappelen Damm tenker på det. Tone, altså kommunikasjonssjef i forlaget, og min sjef, fortalte at innledningsvis var hun litt tilbakeholden med TikTok, da det startet som en plattform for en ganske ung målgruppe. Men når plattformen utviklet seg under lockdown og fikk en større, bredere målgruppe, samt at det oppstod et fellesskap for bøker der, #booktok, så hun og resten av forlaget verdien i det. Derimot, slik Tone har fortalt det, så hadde de ikke noe som forstod språket, tone-of-voice, som var på TikTok, de følte seg rett og slett for gamle for plattformen og at de ikke kunne lagde innhold der som ble genuint og riktig for kulturen som er på plattformen. Dermed avvendet de dette en stund. Når jeg ble ansatt som praktikant, var egentlig planen at jeg kun skulle jobbe med barne- og ungdomsbøker, men tidlig av begynte jeg og Tone å snakke om utviklingen av en TikTok-konto, og at jeg var veldig motivert til å gjøre det. Så vi opprettet en konto, og jeg fikk grønt lys av Tone til å gjøre hva enn jeg ville med kontoen.

3. Hva var motivasjonen for å starte denne kontoen, og har dere fortsatt den samme motivasjonen?

Motivasjonen vår, og min, er i hovedsak at vi brenner for de gode historiene, og vil formidle de gode historiene. Bidra til at flere kjenner på en leseglede, og leser flere bøker! Jeg tror ikke denne motivasjonen har endret seg særlig, men det er viktig å poengtere at vi kun har driftet kontoen i 3 måneder.

4. Hva har BookTok-kontoen lært dere om målgruppen deres?

Jeg føler jeg har lært mye om hvor flinke folk er selv til å engasjere seg, og hvor mye de setter pris på fellesskap. Jeg føler at vi har skapt den litt «samtales-rundt-bålet» - fellesskapsfølelsen på Booktok, hvor man snakker sammen om spesifikke bøker, og deler opplevelser og følelser knyttet til de, og til leseropplevelser generelt. Det kan godt hende at Cappelen Damm er fullstendig klar over det selv, og garantert mange innad i forlaget, men jeg selv visste ikke helt hvor viktig det kan være for folk med fellesskap i slikt.

En annen ting er jo at jo mindre kommersielt og selgende noe er, jo bedre tar målgruppen det. Jeg føler at det er en kombinasjon av målgruppen og plattformen selv som lager et fellesskap som ikke responderer like godt på reklame og selgende innhold som man feks gjør på Instagram. På tiktok handler alt som genuinitet og historier. Om Instagram er et cocktailparty med sin perfekte estetikk, er TikTok et pyjamasparty.

5. Hvilke forventninger hadde dere til responsen på BookTok-kontoen?

Jeg vet ikke selv helt hvilke forventninger jeg hadde til kontoen, men det var ingenting slikt som dette. Vi har nådd over 1 million visninger på kontoen vår på 3 måneder, noe som er over all forventning. I tillegg har følgerne våre, og menneskene som samhandler med innholdet vårt vært veldig engasjerte, og interesserte, som gjør alt til en veldig hyggelig prosess.

6. Ser dere for dere BookTok-kontoen som en langvarig eller bestående del av Cappelen Damms markedsføring på sosiale medier?

Jeg håper det! Vi har prøvd dette som en testperiode på nå litt over tre måneder, og jeg kan bare snakke for meg selv når jeg sier at jeg virkelig håper at vi fortsetter med kanalen. Men såvidt jeg vet er det ikke noe som er bestemt, og slik mediebildet er i dag, tror jeg man aldri skal si at plattform er en bestående del av markedsføring, da alt er så utrolig dynamisk. Det viktigste er å være åpen for endring, og følge med.

7. Du nevner i et intervju med BOK365 at dere har et mål om å løfte frem litteratur gjennom plattformen– også bøker som gis ut av andre forlag. Kan du utdype?

På TikTok-kontoen vår har vi gjort et bevisst valg med å ikke utelukkende fronte Cappelen Damm bøker, men også bøker fra andre norske og utenlandske forlag, da

nettopp fordi vår motivasjon bak kontoen er å høyne folks leselyst på et generelt grunnlag. Folk velger ikke bok ut i fra forlag, men øker man folks generelle leselyst, kan det hende de også velger en bok fra ditt forlag. I tillegg handler mye om troverdighet og genuinitet, spesielt på denne plattformen, som tidligere nevnt. Derfor ser vi det som nødvendig å vise andre bøker, da vi skal være en mer troverdig kilde til hvilke bøker vi anbefaler til målgruppen på TikTok. Hadde vi kun promotert egne bøker, er det stor sjans for at det hadde kommet frem litt for selgende og ikke truffet hos den målgruppen vi ønsker å treffe.

8. I hvilken grad styrer du innholdet dere legger ut?

Jeg styrer alt innholdet som postes, utenom én video som ble postet som en reklamefilm for krimfestivalen haha. Men jeg spør ofte mine kolleger og redaktørene på huset om tips om jeg trenger bøker til en spesifikk kategori feks, eller om noen har en bok de anbefaler. Men selve innholdet er det jeg som legger ut.

9. Har Cappelen Damm inngått samarbeid med en eller flere BookTokere, om for eksempel sponset innhold? Har dere slike samarbeid med influensere på andre kanaler?

Ut i fra min kunnskap, tror jeg ikke at vi har samarbeidet med BookTokere, men vi har gjort mye samarbeid med influensere på andre kanaler, både på Instagram, Youtube og blogg.

10. Hvilke vurderinger av forskjellen i markedsføringen på ulike plattformer har dere gjort?

Den store forskjellen det er på god markedsføring på feks Facebook og TikTok, er en av grunnene til at Cappelen Damm avventet med å lage TikTok-konto i starten, da de ikke hadde noen til å forstå seg på kulturen, språket og normene på denne kanalen. Man kan ikke overføre innhold enkelt fra én kanal til den andre, da plattformer ofte har helt ulike ordlegging og målgrupper. Noe vi har lært av å nettopp gjøre dette med reklamevideoen til krimfestivalen.

11. Hva tror du er de viktigste faktorene for å oppnå suksess som forlag på BookTok?

Jeg tenker det viktigste er å forstå kulturen, ha noen som selv som bruker plattformen aktivt, og la de gjøre ting. Det viktigste på TikTok er å være genuin, være personlig. Selv om man er et stort forlag, mener jeg det er viktig å dra ting ned til et personlig nivå. Om det er å la en person vise sine egne favoritter, eller å la en forfatter fortelle sin personlige historie, så er det personlige historier som teller.

Kontinuitet, man kommer ingen vei ved å poste én video i uka på TikTok. Det er et høyt tempo, og man burde poste flere ganger i uken og vise kontinuitet.

12. Tror du det kan ha noen negative konsekvenser for fellesskapet på BookTok at forlag, bokhandlere og andre aktører fra bransjen trer inn på en ellers brukerstyrt plattform?

Det er et godt spørsmål, jeg tenker det avhenger veldig om hvordan bransjene selv opptre på plattformen. Jeg tenker at så lenge det personlige og genuine alltid er det som vektlegges på TikTok er det bare med å menneskeliggjør disse aktørene, samtidig som at brukerne kan få større bredde i anbefalinger, og innhold. Ser man litt internasjonalt, så ser man at firmaer har sett verdien i TikTok, og det virker som at folk finner det veldig morsomt at Duolingo og Ryanair er på TikTok og poster morsomme sketsjer, ikke som noe som trer inn på «deres sfære». Så jeg ser det ikke som noe negativt at forlag og bokhandlere og lignende er på TikTok, jeg synes bare det er fint at fellesskapet for bøker blir litt større, så håper jeg mange synes det er stas at Norges største forlag kommenterer på deres videoer, og at vi er et lavterskelforlag, som er i dialog med publikum, både lesere og fremtidige forfattere!

13. Er det noe du vil legge til?

Vedlegg 4.2

Respondent: Christina Lauren

Questions for popular BookTok authors

- 1. Have you both always wanted to be authors, and did you always want to write in the genre you are currently writing in?**

Lo has written romance in one form or another since she was a teenager. Christina didn't start writing for fun until she was in her early 30's.

- 2. What are your educational backgrounds?**

Lo has a PhD in neuroscience. Christina does not, lol.

- 3. How and when did you get your first book published?**

We queried in 2010, got an agent in 2011, and sold our first book to a traditional publisher in 2012.

- 4. Are you yourself avid readers, and what is your relationship to literature like?**

We are readers and fangirls first. You can't write if you don't read, and we read dozens of books a year. You have to refill the creative well.

- 5. What kind of books do you like to read?**

We believe you should keep up with your genre but also read widely outside of it. We read lots of thrillers, non-fiction, literary fiction, YA, and graphic novels.

- 6. Are you active on TikTok?**

We like and comment /share when we're tagged but do not make content.

- 7. How aware are you of popular trends on TikTok, and specifically on #BookTok?**

Mostly unaware unless we're tagged in something. Except for rare exceptions, Tiktok is mostly a reader space. The TikTok audience doesn't want to be marketed to. We do love when someone takes the time to make content about our books and try to share as much as we can.

- 8. Do you or your publisher/agent actively promote your books on TikTok? If so, when did you start?**

We don't.

9. To what degree has TikTok affected the sale of your books, and when did you become aware that #BookTok had an effect on book sales?

Spring of 2021 someone tweeted us a Tiktok video of The Unhoneymooners that had hundreds of thousands of views. I think the last time we checked it was up to 4 million. It had a huge effect on sales of that book, and then a few of our others.

10. How has the success your books have achieved on TikTok affected your career?

We sold more books in 2021 than probably any other year.

11. Do you think your books would have been as successful without the popularity it has gained through #BookTok?

Our first book was published in 2012, pre-TikTok in 2016-2017, and we've sold millions of books in 30+ languages, so yes we have been successful without the platform. But TikTok introduced our backlist to a new group of readers. The Unhoneymooners hit the list and was very successful when it was published in 2019 but returned to the NYT list for 13 weeks during the summer of 2021. Arguably that was because of BookTok.

12. Has the popularity your books have achieved on TikTok changed how you work when writing new books? Do you take popular TikTok-trends and tropes into account?

No. You can only write the books you want to read and hope that they resonate with people. Writing to hit a trend is rarely successful. But if you read widely, you are constantly integrating the culture and movement of the modern literature space.

13. How is your relationship with your readers, and has TikTok affected it?

Our readers are the reason we have this career, and we make it a priority to be accessible to them and interact with them as much as possible. We reply to tweets and have a private reader FB group. We keep our DMs open on Instagram and do our best to interact with every post/story we're tagged in and reply to every message. If we're tagged on Tiktok we almost always like and share. People put a lot of work into these videos, posts, and edits; the least we can do is interact with them and share.

14. A lot of readers love your work. Do you feel the need to write with a specific audience in mind in order to please your readers?

We write for each other, but we have a good idea of what our readers expect when they pick up a Christina Lauren book. We do our best to always keep that in mind, but in the end, we write the story we want to tell.

Vedlegg 4.3

Respondent: Keylee Hargis

Questions for authors on #AuthorTok

1. **Have you always wanted to be an author, and did you always want to write in the genre you are currently writing in?**

Ever since I grew a passion for reading, I always wanted to create a world of my own. I always loved fantasy and that's what I ended up writing in. However, this year I turned to New Adult which has become very popular. Throughout the years, new genres (such as New Adult) have begun to emerge and have a whole section of their own books. I'm proud to take part in a new category of books with an older audience.

2. **What is your educational background?**

Actually, when I first published my book I didn't even have my degree yet. I loved English courses in my early school years, so I always took as many as I could, but I got my first book published at an early age—no degree needed. Currently, I'm about to graduate college with a bachelor's in English with a focus in creative writing and a minor in Business Administration.

3. **How and when did you get your first book published?**

My first book got published in October of 2020. I published through Ingramspark, who really is just my book creator and distributor. (They are a POD service, not a publishing house)

4. **Are you yourself an avid reader, and what is your relationship with literature?**

If I'm not writing, you can most definitely find me reading. I love reading books, collecting books, reviewing books, and so much more! Literature is something I love so much and I find it so rewarding. I'm glad that I picked up my first book all those years ago and started down the path of Literature.

5. **What kind of books do you like to read?**

Anything from Romance to Fantasy. I love New Adult books as well—and they can have the sub-category of the two genres I love most.

6. **Were you active on TikTok before becoming an author?**

Yes! I didn't have as many followers, but I did post a few videos here and there.

7. **In what way did #BookTok contribute to you becoming an author?**

It helped so much, I cannot lie. As an Indie Author, BookTok can be so rewarding to promote your works and get more active readers who are excited about the stories you are producing. I believe after I posted one video about my newest work, which is coming out in April, it went viral in a day or two. That post leads to a few others going viral about the book as well with eager people ready to buy it! That week that the videos went viral, I believe it raised my follower count from 30k to 47k. Speaking numbers, I gained around seventeen thousand new followers who were eager for my new book. It's pretty exciting!

8. **Are you a self published author or traditionally published? If you are self published, was that always the plan, or did you pursue traditional publishing first? If you are traditionally published, did you submit a manuscript to an agent/publisher or were you contacted?**

I am self-published! It was never a path I thought I would take because I always wanted to do traditional publishing. However, when I learned how hard it was to get into the traditional publishing world, I looked into self-publishing. I originally started writing on the free reading platform known as Wattpad. This led to me gaining around 46k followers on there and 13 million reads on my first book—because I knew I had a fanbase that would follow me, I decided to self-publish that first book and rewrite it. Luckily, it paid off! (You have to do a lot of marketing though, so keep that in mind)

9. **How do you think #BookTok affected self publishing?**

Oh, so SO much! There are a few Indie Authors I know that weren't as big until BookTok came around and people started talking about their works. Now some of those authors are getting offers from big publishers to do special edition paperbacks/hardbacks of their works etc. It's definitely such a creative promotional tool that one really wouldn't think about, and I definitely recommend creating videos for the BookTok community if you're a self-published author. You would be surprised how quickly your works can grow if you reach the right target audience.

10. **How aware are you of popular trends on TikTok, and specifically on #BookTok?**

I try to stay as up-to-date as I can with the latest trends. New trends can gain you a lot of exposure, so I definitely recommend jumping on a new trend while it is still hot!

11. **Do you actively promote your books on TikTok? If so, when did you start?**

I try my best to. I started a few months ago when I finally got the courage to start posting about the first two works that I published. When BookTok became an official thing and more people joined the community, I decided to be more frequent with my posts. I try to post around 4-5 videos a week.

12. **To what degree has TikTok affected the sale of your books?**

A lot actually. I'm eagerly waiting to see the sales of my new book (when it is finally live for purchase) that went viral recently to see just how much, but I do know that it has been an important factor so far.

13. How has TikTok affected your career as an author?

Yes! I have gained thousands of new fans and amazing readers.

14. Do you think your books would have been as successful without the popularity it has gained through #BookTok?

Probably not. I don't think I would have gotten as much exposure had it not been for BookTok.

15. Does TikTok affect how you work when writing? Do you take popular TikTok-trends and tropes into account?

Absolutely. Actually, I used to take notes on the trends people liked to see in books such as certain tropes (e.g., enemies to lovers, grumpy/sunshine, one bed, and others) and genres. I did this for a few months and actually incorporated most of what I saw that was popular into my new book, and I believe that is why it went so viral.

16. How is your relationship with your readers, and has TikTok affected it?

I'm definitely more active with talking to readers than I was before. I get DMs every day that I try my best to respond to, heart-warming comments, likes, etc. I am very grateful.

17. A lot of readers love your work. Do you feel the need to write with a specific audience in mind in order to please your readers?

Absolutely. As an author, you learn to grow with your readers and the trends of certain books. I used to write a lot of young adult, but I soon realized that new adult and adult genres were gaining other authors a lot of exposure. You want to try what's hot and see if it's something you enjoy. It honestly comes down to what you're most comfortable with and who your target audience is, but I do think that sometimes you have to branch out to try and meet the demand that a lot of readers are searching for. However, that doesn't mean you have to give up your favorite genre just because it's not what's trending. I'm a firm believer in doing what makes you happy so that is something all authors should definitely stick with!

Vedlegg 4.4

Respondent: Hannah Parker

Questions for Authors on #AuhtorTok

1. Have you always wanted to be an author, and did you always want to write in the genre you are currently writing in?

I didn't always want to be an author, I only started considering it after I finished the first draft of my debut novel Autumn's Tithe. I did know that I always wanted to write young adult fantasy though because it's always been my favorite genre.

2. What is your educational background?

I have a Bachelor's in English Literature from Oklahoma State University and am currently getting my MFA in Popular Fiction and Writing from Emerson College.

3. How and when did you get your first book published?

I pursued traditional publishing for years, but after 3 years of rejection I decided to self publish. Autumn's Tithe came out September 28th, 2021.

4. Are you yourself an avid reader, and what is your relationship with literature?

I am an avid reader, I've always loved reading. I mainly read young adult fantasy and fantasy books in general.

5. What kind of books do you like to read?

6. Were you active on TikTok before becoming an author?

No, I wasn't active on tiktok before becoming an author. I started my tiktok a few months before my book came out to start promoting it.

7. In what way did #BookTok contribute to you becoming an author?

Booktok didn't contribute to me becoming an author because I had already planned to publish before starting TikTok, However, I think it really helped my book take off and have a successful launch, and helped the book keep momentum and sales after it was published. I don't think my book would have had as much of a successful launch as it did if it hadn't been for BookTok.

8. Are you a self published author or traditionally published? If you are self published, was that always the plan, or did you pursue traditional publishing first? If you are traditionally published, did you submit a manuscript to an agent/publisher or were you contacted?

I am self published but also run my own small publishing house Counterpoise Press. I pursued traditional publishing first, but after a few years of querying learned that my book wasn't right for the market. I then decided to self publish, but I wanted to run my own press because I always loved the publishing side of things and knew I wanted to publish other people's books in the future.

9. How do you think #BookTok affected self publishing?

Booktok is a lot more open to self publishing than other social media sites in my opinion, and they have single handedly launched self published authors' careers. A lot of self published books that took off on TikTok now have traditional publishing deals and have even hit bestseller lists. But more than that I've found BookTok to be a very open and accepting community. They don't just refuse to read a book based on the fact that it's self published, they're open to reading all kinds of books.

10. How aware are you of popular trends on TikTok, and specifically on #BookTok?

I'm pretty aware of the trends, but I'm more on the #AuthorTok side of TikTok!

11. Do you actively promote your books on TikTok? If so, when did you start?

Yes, I definitely promote my book on TikTok. I started with aesthetic videos, then once I had the physical advanced reader copies of the book I started making videos showing the cover and pitching the book to readers. A few of my pitch videos went viral and accumulated tens of thousands of views.

12. To what degree has TikTok affected the sale of your books?

I can definitely see spikes in my sales on the days I post TikTok videos especially when those videos do well or go viral. TikTok has even gotten my book in physical stores which is nearly impossible for a self published author because people saw it on TikTok and requested it in stores.

13. How has TikTok affected your career as an author?

14. Do you think your books would have been as successful without the popularity it has gained through #BookTok?

Definitely not. I know BookTok helped launch my book and also keep the momentum going after its release.

15. Does TikTok affect how you work when writing? Do you take popular TikTok-trends and tropes into account?

No. It's very important to me to always write what I want to write, and if that happens to align with what BookTok likes and certain trends then great, but I don't write to trends. It works for some authors, but personally I could never write to trend just because they're so

subjective and fleeting. I write the tropes I want to write, and then pitch the tropes in the book to readers. And so well it seems to be working for me!

16. How is your relationship with your readers, and has TikTok affected it?

I love the relationship I have with my readers. I feel like I still have a pretty small audience right now and am able to engage with readers which is really cool. However, most of my readers still know and engage with me the most on instagram, not TikTok.

17. A lot of readers love your work. Do you feel the need to write with a specific audience in mind in order to please your readers?

It's really important to me to keep my readers in mind when I'm writing, but this mostly has to do with genre standards. I write young adult fantasy, so my book is for teenagers. A lot of my readers are adults, and want more adult themes in the book. But the book is for teens, so I keep it age appropriate. There's no way to please everyone, but I try to adhere to genre conventions and make sure that I'm writing for my audience.

- 13
- 13
- 13
- 13 år
- 13
- 14
- 13
- 13
- 14
- 12 år
- 13
- 13 år
- 14
- 13 år
- 13
- 13 år
- 13 år
- 13 år
- 14 år
- 13
- 13
- 13 år
- 13år
- 14
- 14 år
- 13
- 14 år
- 13 år
- 13
- Anonymt
- 15
- 13 år
- 13
- 13
- 13

Hvilket kjønn er du? *

Svar	Antall	Prosent	
Jente	45	48,4 % 	
Gutt	44	47,3 % 	
Annet	4	4,3 % 	

Leser du bøker på fritiden? *

Svar	Antall	Prosent	
Ja	13	14 % 	
Av og til	17	18,3 % 	
Sjelden	26	28 % 	
Nei	39	41,9 % 	

Opplever du det som flaut eller ukult å lese? *

Svar	Antall	Prosent	
Ja	1	1,1 % 	
Ganske	4	4,3 % 	
Litt	12	12,9 % 	
Nei	47	50,5 % 	

Bruker du TikTok? *

Svar	Antall	Prosent	
Ja	86	92,5 % 	
Nei	9	9,7 % 	

Kjenner du til #BookTok? *

Svar	Antall	Prosent	
Ja	22	23,7 % 	
Nei	73	78,5 % 	

Har du sett TikTok-er om bøker, altså #BookToks, når du har vært på TikTok? *

Svar	Antall	Prosent	
Ja	36	38,7 % 	
Nei	58	62,4 % 	

Har du fått lyst til å lese en bok etter å ha sett den blitt vist på TikTok?

Svar	Antall	Prosent	
Ja	26	28 % 	
Nei	66	71 % 	

Har du lest én eller flere bøker etter å ha sett den på TikTok?

Svar	Antall	Prosent	
Ja	19	20,4 % 	
Nei	72	77,4 % 	

Hvis du har lest én eller flere bøker du har sett på TikTok, nevnt titler på opp til fem eksempler.

- lol vet ikke om det telles men Burn after writing. Et helt halvt år
- Utvikling av Tissen..
- Cruel prince
- shadow and bone
- husker ikke titlene
- Song of Achilles Shatter me Shadow and Bone We were liars The seven husbands of Evelyn Hugo
- har lest The Hate U Give, som vennene mine har sagt at har vært på TikTok, men visste ikke det da jeg valgte å lese den.
- call me by your name
- ingen
- Legendborn, kingsbane, the prince of thorns, the pirat kings daugther
- the fault in our stars
- call me by your name
- Oransj trapparhus Mia Khalifa Mockbang De fem verdens religionene Snabba cash fra eldre How to not pay taxes 101 by Irwin Schiff
- ingen det er bare jalla dritt
- They both die at the end Red, white and royal blue Ace of spades We were liars
- Rich dad poor dad
- Har aldri sett bøker på tiktok
- Har ikke fått noe
- They both die at the end, the seven husbands of evelyn hugo, it ende with us, the cruel prince,
- Heartstopper
- It ends with us, the inheritance games, the hawthorne legacy, the daughter of the pirate king, the invisible life of Addie Larue
- It ends with us, I killed Zoe Spanos, girl in pieces
- Solo leveling Ellers er det andre book reports fra youtube
- Six of crows Red white and royal blue Heartstopper The song of Achilles The cruel prince
- Nei
- A good girls guide to murder
- Jeg had ikke lest noe på book too hva faen
- Rodhe Percy jackson Magnus chase

Hvor mange bøker fra TikTok har du lest?

Svar	Antall	Prosent	
0	69	74,2 % 	
1—3	16	17,2 % 	
4—6	3	3,2 % 	
7—9	2	2,2 % 	
10 eller flere	4	4,3 % 	

Hvis du har lest én eller flere bøker du har sett på #TikTok, hva fikk deg til å ville lese boka/bøkene?

- de fremstilte den på en måte som gjorde at det virka som en bra bok.
- Hun var pen
- En veninne anbefalte den til meg.
- jeg så edits av den
- Folk får de til å virke interessante
- dem virka spennende, romantisk og fine og lese det fikk meg til og lese boka og det var no jeg indiserte meg i og liker og lese
- Jeg så filmen først og likte den, også så jeg en anbefaling om den.
- ingenting har ikke fått noe bøker opp
- De virka spennende, eller hvis det er en romance bok var det kanskje fordi de hadde en throppe jeg liker.
- jeg likte tiktoken
- Finnes det noe som heter BookToks?
- hva faen er problemet ditt jeg har ikke lest bøker fra tiktok eller utenom tiktok, hvor grundig må jeg svare for at du skal skjønne det
- Den hørtes veldig bra ut
- det var gode omtaler
- Den så kul ut

- Har ikke fått noe
- Det vinket spennende
- Jeg fikk flere tiktoks som sa at bøkene var bra og hva de handler om. Da leste jeg de som jeg hadde lyst å lese.
- De presenterte hva boken handlet om i en god måte som gjorde at jeg ville lese den
- Jeg tror det er det at den ser spennende ut og innholdet ser kult ut
- Var bare interessert
- Forskjellige grunner. Mange av dem virket spennende eller handlet om noe jeg liker.
- Høres spennende ut og vennen min anbefalte den
- Har ikke lest noen bøker fra tik tok
- De så interessante ut

Hvis du har lest én eller flere bøker du har sett på TikTok, likte du noen av dem?

Svar	Antall	Prosent
Ja, jeg likte alle jeg har lest	13	14 %
Nei, jeg likte ingen av de jeg har lest	0	0 %
Ja, jeg likte noen av de jeg har lest	13	14 %
jeg har ikke lest noen bøker jeg har sett påTikTok	57	61,3 %

Hvis du likte én eller flere av de du har lest, hva var det du likte ved boka/bøkene?

- det var en sånn type bok jeg pleier å lese
- Den var kul
- Plottet
- det var fin fantasi
- jeg likte at det var forklart fint i boka at det står tydelige og det ikke var for mye tekst og jeg som har sterk dysleksi klarte og lese boka og forsåt noen av dem fint.
- Jeg likte historien og skrivemåten i Song of Achilles
- likte kjærlighets historien
- har ikke lest
- Vel, den var bra, og den var like bra som jeg forventa.
- jeg likte innholdet.
- At den var Bra :D
- ingen ting dette er 3 gangen jeg sier det så hvis du spør en gang til bør du faktisk sjekke deg for demenhet greier for fy faen, jeg trenger ikke å gjenta ting så mange ganger
- Handlingen
- Det var god lærdom og kunnskap
- De var kule
- HAR IKKE FÅTT NOEN OPP!
- Det var spennende
- The fleste bøkene er romaner bøker. Det er noe jeg liker.
- Jeg elsker spenning og romantikk eller noe man kan relatere med på ekte.
- Likte inneholde og det at jeg kunne diskutere den med andre som også har lest den.
- Forskjellige ting fra forskjellige bøker.
- Du fikk lyst til å fortsette og lese og den røpte aldri slutten
- Jeg har ikke sett det og det høres kjedlig ut
- De var spennende

I hvilken grad synes du #BookTok kan inspirere til å lese mer? *

Svar	Antall	Prosent
I liten grad	62	66,7 %
I passe stor grad	27	29 %
I stor grad	11	11,8 %

Har du selv eller noen du kjenner blitt inspirert til å lese mer enn tidligere takket være TikTok?

Svar	Antall	Prosent
Ja, jeg har selv blitt inspirert til å lese mer	6	6,5 %
Ja, noen jeg kjenner, har blitt inspirert til å lese mer	15	16,1 %
Ja, både jeg og noen jeg kjenner har blitt inspirert til å lese mer	9	9,7 %
Nei, verken jeg eller noen jeg kjenner har blitt inspirert til å lese mer	62	66,7 %

Har du selv lagt ut en #BookTok? *

Svar	Antall	Prosent
Ja	1	1,1 %
Nei	92	98,9 %